

KWP
Rotterdams Talent

Basismonitor Onderwijs Nationaal Programma Rotterdam Zuid 2016

J. de Boom
P. van Wensveen
Risbo, Erasmus Universiteit

A. L. Roode
P. A. de Graaf
OBI, gemeente Rotterdam

Basismonitor Onderwijs Nationaal Programma Rotterdam Zuid 2016

J. de Boom

A.L. Roode

P. van Wensveen

P.A. de Graaf

Risbo, Erasmus Universiteit

OBI, gemeente Rotterdam

Risbo, Erasmus Universiteit

OBI, gemeente Rotterdam

Januari 2017

Inhoudsopgave

Bevindingen Basismonitor Onderwijs Rotterdam Zuid 2016	1
Hoofdstuk 1 Inleiding	5
1.1 Opzet van de basismonitor onderwijs NPRZ	5
1.2 De sociaal-economische positie van de bevolking.....	7
1.3 Omvang groepen onderwijsvolgende en werkende jongeren	9
Hoofdstuk 2 Data en methode	13
2.1 Inleiding	13
2.2 Gebruikte databestanden	13
Hoofdstuk 3 Basisonderwijs.....	15
3.1 Inleiding	15
3.2 Leerlingen in het basisonderwijs	15
3.3 Prestaties van leerlingen in het basisonderwijs	19
3.4 Advies vervolgonderwijs.....	22
3.5 Relatief verzuim in primair onderwijs	24
Hoofdstuk 4 Voortgezet onderwijs	27
4.1 Inleiding	27
4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs.....	27
4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs.....	28
4.4 Prestaties van leerlingen in het voortgezet onderwijs.....	29
4.5 Diploma's in het voortgezet onderwijs.....	33
4.6 Doorstroom van vo gediplomeerden	35
4.7 Relatief verzuim en nieuw voortijdig schoolverlaten in het vo.....	36
Hoofdstuk 5 Mbo, ho en wo	39
5.1 Inleiding	39
5.2 Deelnemers en studenten	39
5.3 Deelnemers mbo naar niveau	40
5.4 Deelnemers mbo naar sector	43
5.5 Diploma's mbo naar niveau.....	46
5.6 Doorstroom van mbo gediplomeerden.....	47
5.7 Nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo.....	49
Hoofdstuk 6 Arbeidsmarkt.....	51
6.1 Inleiding	51
6.2 Onderwijs naar de arbeidsmarkt	51

Bijlage 1 Speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs.....	57
Bijlage 2 Regeling Leerlinggewicht	59
Bijlage 3 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 3	61
Bijlage 4 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 4	69
Bijlage 5 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 5	83
Bijlage 6 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 6	93
Bijlage 7 Overzicht van de gebruikte SSB-bestanden	95
Definities en afkortingen	97

Bevindingen Basismonitor Onderwijs Rotterdam Zuid 2016

Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) is een langjarig programma voor de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde ("Rotterdam Zuid") dat zich richt op het wegwerken van achterstanden op het gebied van wonen, werk en scholing. Het uitgangspunt van het NPRZ is dat school en werk de beste garanties zijn voor een beter leven. De voorliggende Basismonitor Onderwijs NPRZ beschrijft de ontwikkeling in de pijler 'onderwijs', waarbinnen alle vormen van onderwijs een plek vinden. In deze tweede editie van de monitor wordt de onderwijspositie van de schoolgaande op Rotterdam Zuid wonende jongeren gevolgd. Dit gebeurt met data uit het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) die via het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikbaar is en waarin personen in de tijd gevolgd kunnen worden. De gebieden die in de monitor vergeleken worden, zijn de zeven focuswijken¹, Rotterdam Zuid, overig Rotterdam, Rotterdam, de vier grote steden en Nederland.

Basisonderwijs

- In het basisonderwijs is er in elk van de gebieden een lichte afname van het aantal kinderen in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs.
- Het aandeel gewichtleerlingen, gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders, ligt in Rotterdam Zuid en de focuswijken beduidend hoger dan in de andere gebieden.
- De individuele leerlingsscores in groep 8 van het regulier basisonderwijs op de Cito eindtoets liggen bij leerlingen uit Rotterdam Zuid en uit de focuswijken duidelijk lager dan gemiddeld in Nederland en de vier grote steden. In de afgelopen jaren is dit verschil voor Rotterdam Zuid kleiner geworden. Ook in de focuswijken neemt het verschil met het landelijk gemiddelde in het schooljaar 2014/2015 af.
- Het aandeel leerlingen met een hoge score op de Cito eindtoets, stijgt. Dit geldt ook voor Rotterdam Zuid en de focuswijken.
- De schooladviezen aan groep 8 kinderen liggen bij leerlingen uit Rotterdam Zuid en uit de focuswijken lager dan gemiddeld in de vier grote steden. In de afgelopen jaren stijgt het aandeel adviezen voor de laagste niveaus bij leerlingen uit Rotterdam Zuid; gemiddeld in de vier grote steden is dit in mindere mate het geval.
- Het aandeel schooladviezen voor havo/vwo-niveau daalt; dit is over de hele linie het geval.

¹ De zeven focuswijken zijn de CBS-buurtten Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof.

- Het schoolverzuim op Zuid is hoger dan in overig Rotterdam. In de focuswijken is dit nog hoger. Hier is geen vergelijking met de vier grote steden mogelijk.

Voortgezet onderwijs

- Het aandeel leerlingen in het voortgezet speciaal onderwijs (vso) is de afgelopen jaren op een vergelijkbaar niveau gebleven. Het aandeel mannen in het vso is duidelijk groter dan het aandeel vrouwen.
- In het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs zit bij leerlingen uit Rotterdam Zuid 28 procent op de havo of het vwo; gemiddeld in de vier grote steden is dit 44 procent. De afgelopen twee jaren wordt het verschil kleiner.
- Leerlingen uit Rotterdam Zuid volgen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs vaker dan gemiddeld een lagere opleiding dan hen geadviseerd werd door de basisschool. In het schooljaar 2015/2016 is een daling te zien van het percentage leerlingen in Rotterdam Zuid en de focuswijken dat een lagere positie heeft dan het advies van de leerkracht in groep 8.
- Het overgrote deel van de examenkandidaten in het voortgezet onderwijs slaagt. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het percentage geslaagden op de havo en het vwo iets lager dan gemiddeld in de vier grote steden.
- Het relatieve schoolverzuim op Zuid is hoger dan in overig Rotterdam. In de focuswijken is dit nog hoger. Het relatieve schoolverzuim is sinds 2010/2011 ongeveer op een gelijk niveau gebleven. Er zijn geen verzuimgegevens beschikbaar voor de vier grote steden.

Mbo, hbo en wo

- De landelijke ontwikkeling is dat er minder mbo-ers en meer hbo-ers en wo-ers komen; dit is ook in Rotterdam Zuid en de focuswijken het geval.
- Het aandeel deelnemers uit Rotterdam Zuid dat de mbo-opleiding op niveau 4 volgt is kleiner dan gemiddeld in andere gebieden. Tegelijkertijd stabiliseert dit aandeel terwijl het in de vier grote steden nog wel toe neemt.
- In de mbo-sector 'zorg' is het aandeel deelnemers uit Rotterdam Zuid de afgelopen jaar stabiel en vergelijkbaar met het gemiddelde aandeel in de vier grote steden.
- In de mbo-sector 'techniek' is het aandeel deelnemers uit Rotterdam Zuid lager dan gemiddeld in de vier grote steden, het afgelopen jaar is de daling gestopt en neemt de deelname iets toe.
- In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het deel van de mbo-ers dat doorstroomt naar een vervolgopleiding groter dan gemiddeld in de vier grote steden. Dit is op elk van de vier mbo-niveaus het geval.

Arbeidsmarkt

- Leerlingen die in het voortgezet onderwijs een diploma halen, zijn het jaar erop voor het grootste gedeelte onderwijsvolgend. Verschillen tussen de gebieden zijn gering.
- Van de studenten uit de focuswijken en Rotterdam Zuid volgt een jaar na het behalen van hun mbo-1 en -2 diploma een relatief groter deel (vervolg) onderwijs dan in de vier grote steden.
- Ten opzichte van de vier grote steden en Nederland hebben meer studenten uit Rotterdam Zuid na het behalen van een mbo-1 en -2 diploma het jaar erop geen werk.
- Geslaagden van het hbo en het wetenschappelijk onderwijs uit de focuswijken volgen het jaar erop vaker (vervolg)onderwijs dan studenten uit overig Rotterdam en de vier grote steden. Zij stromen iets minder vaak de arbeidsmarkt op.
- Geslaagden met een mbo-opleiding richting 'zorg' uit de focuswijken of Rotterdam Zuid hebben een jaar na slagen minder vaak werk in de bedrijfssector 'zorg' dan geslaagden met een diploma richting 'zorg' uit de vier grote steden of Nederland.
- Geslaagden met een diploma mbo-techniek op niveau 1 en 2 uit de focuswijken zijn een jaar na slagen minder vaak werkzaam in de bedrijfssector 'techniek' dan geslaagden uit de vier grote steden of Nederland.
- Voor de geslaagden met een diploma mbo-techniek op niveau 3 en 4 is dit anders: geslaagden uit Rotterdam Zuid zijn vaker werkzaam in de bedrijfssector 'techniek' dan gemiddeld in de vier grote steden, maar minder vaak dan gemiddeld in Nederland.

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Opzet van de basismonitor onderwijs NPRZ

Rotterdam Zuid kent een stapeling van achterstanden op het gebied van scholing, werk en wonen. Het Nationaal Programma Rotterdam Zuid (NPRZ) heeft als doel deze achterstanden in de komende decennia weg te werken zodat Rotterdam Zuid in 2030 op het niveau komt van de vier grote Nederlandse steden. Het uitgangspunt van het NPRZ is dat school en werk de beste garanties zijn voor een beter leven. De Basismonitor Onderwijs NPRZ richt zich op de ontwikkeling in de pijler 'scholing' waarbinnen alle vormen van onderwijs een plek vinden. Het verbeteren van de onderwijssituatie heeft naar verwachting ook een positief effect op de andere pijlers. Daarom wordt in de Basismonitor ook aandacht besteed aan de overgang van onderwijs naar arbeidsmarkt. Dit is de tweede editie van de monitor. De eerste editie is begin 2016 verschenen.

Een belangrijk onderdeel uit het uitvoeringsplan is het creëren van gebieden waarin kinderen en leerlingen beter en meer onderwijs krijgen: Children's Zones in de zeven zogeheten focuswijken. Scholen zijn 'het kloppend hart' in deze gebieden. Kinderen gaan op jongere leeftijd naar school, de scholen zijn langer open en bieden extra leertijd. Dit wordt aangevuld met praktische zorg en ondersteuning aan kinderen en gezinnen door wijkteams en studenten, die werken volgens de frontlijnaanpak. Met deze praktische hulp voor gezinnen, een extra inzet op Nederlandse taal en algemene ontwikkeling, krijgen de kinderen een aanzet in de goede richting en vergroten zij daarmee naar verwachting hun kansen in het vervolgonderwijs en later op de arbeidsmarkt.

Om een indicatie te krijgen of de beleidsinterventies het gewenste effect sorteren, is het wenselijk om de resultaten van deze maatregelen zo goed mogelijk in kaart te brengen. Een belangrijke eerste stap in zo'n onderzoek is dat er brede informatie beschikbaar is over de doelgroep waarop de interventies zijn gericht: de (schoolgaande) jongeren. Dat kan door de schoolloopbaan van deze schoolgaande op Rotterdam Zuid wonende jongeren te monitoren. Dat is het doel van deze monitor. De monitor baseert zich voornamelijk op data van het Sociaal Statistisch Bestand (SSB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

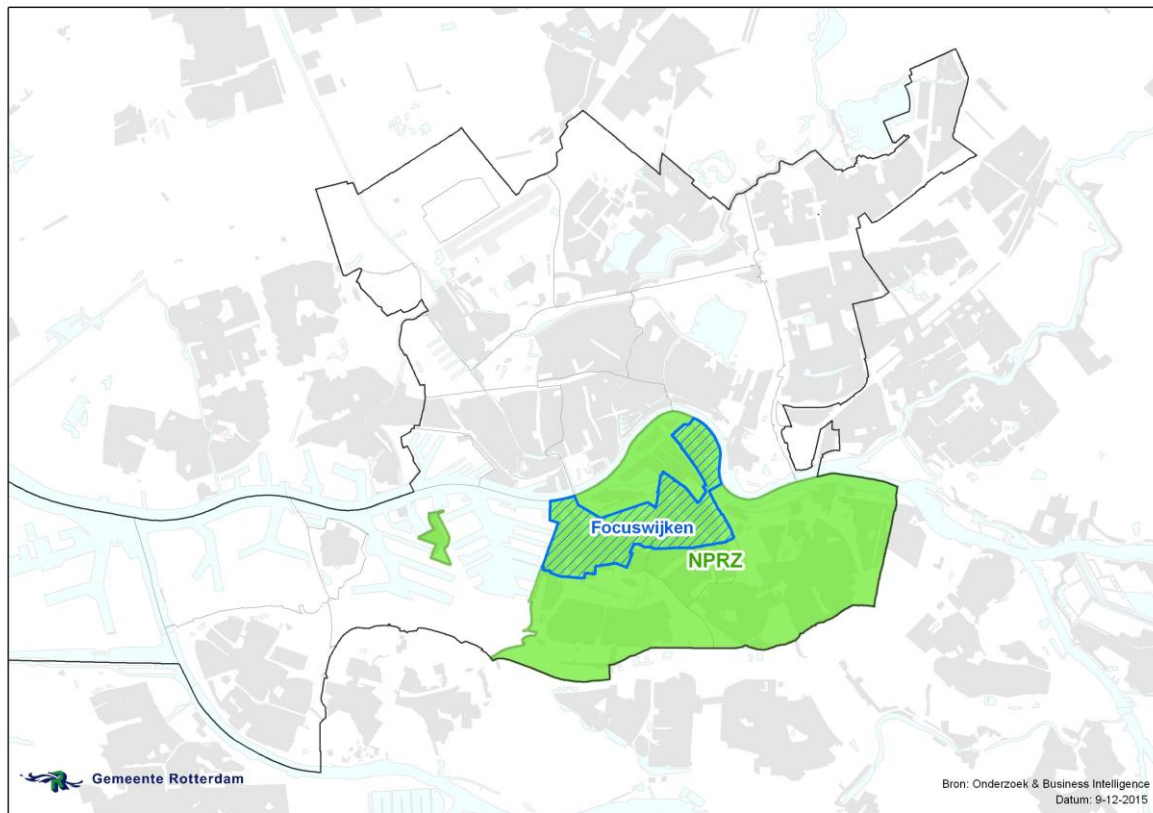
Na dit inleidende hoofdstuk gaan we in hoofdstuk 2 kort in op de onderzoeksmethoden, de gehanteerde definities en de beperkingen van het onderzoek. In de daarop volgende hoofdstukken 3 tot en met 5 staat de onderwijsloopbaan van kinderen op Zuid en in de focuswijken centraal. Hierbij worden vergelijkingen gemaakt met de onderwijsloopbanen van kinderen in de rest van Rotterdam, met de

vier grote steden en Nederland. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op aantallen leerlingen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs. Hoofdstuk 4 gaat in op het voortgezet onderwijs en in hoofdstuk 5 staat de onderwijsloopbaan in het mbo, hbo en wo centraal. Het uiteindelijke streven is om de gehele onderwijsloopbaan (de voor- en voegschoolse educatie, het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en beroeps- en hoger onderwijs) in kaart te brengen. Op dit moment is dat echter nog niet mogelijk. Zo beschikken we nog niet over gegevens over de deelname aan voor- en voegschoolse voorzieningen. Ook kunnen we nog geen uitspraken doen over eventuele achterstanden aan het begin en gedurende de loopbaan in het basisonderwijs omdat we niet beschikken over gegevens uit het Leerlingvolgsysteem naar woongebied. Hoofdstuk 6 van het rapport gaat ten slotte in op de overgang van onderwijs naar werk.

De geografische aanduidingen in deze rapportage hebben betrekking op het woongebied. Dat wil zeggen dat waar in de tabellen of figuren wordt gesproken over bijvoorbeeld de focuswijken of Rotterdam Zuid de analyses betrekking hebben op kinderen en/of jongeren die wonen in het betreffende gebied.

De resultaten worden gepresenteerd voor alle kinderen en/of jongeren in het onderwijs woonachtig in de betreffende gebieden. Daarnaast worden de resultaten ook uitgesplitst naar geslacht en etnische herkomst. Waar relevant wordt ook een onderverdeling gemaakt naar leeftijdsgroepen. Deze uitsplitsingen zijn in het algemeen opgenomen in een bijlage bij de betreffende hoofdstukken.

De zeven focuswijken zijn Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof. In deze wijken zijn de achterstanden nog groter dan in de andere wijken van Rotterdam Zuid ten opzichte van het gemiddelde in de vier grote steden. De focus van het NPRZ ligt daarom op deze zeven wijken. Dit betekent niet dat de andere wijken in Rotterdam Zuid geen aandacht krijgen. Voor deze wijken geldt ook dat achterstand onder de bewoners moet worden verkleind en dat moet worden voorkomen dat deze wijken een focuswijk worden. Zie figuur 1.1 voor een kaart van Rotterdam Zuid en de focuswijken.

Figuur 1.1 Het NPRZ gebied en de focuswijken

1.2 De sociaaleconomische positie van de bevolking

Voordat we uitgebreider ingaan op de stand van zaken in het onderwijs schetsen we aan de hand van enkele kernindicatoren uit diverse bronnen, de sociaaleconomische context van de diverse gebieden (tabel 1.1)².

² De tabel is overgenomen uit de voortgangsrapportage van NPRZ.

Tabel 1.1 Sociaaleconomische indicatoren bevolking

	Focuswijken	Rotterdam Zuid	Rotterdam	Vier grote steden	Nederland
Stand bevolking 1 januari (2016)	77.881	199.180	629.148	2.322.185	16.979.120
Percentage inwoners tot 23 jaar van totale bevolking (2016)	30,0%	27,5%	26,4%	26,4%	26,2%
Percentage één-ouder huishouden met tenminste 1 thuiswonend kind, jonger dan 18 jaar op alle huishoudens met ten minste 1 thuiswonend kind, jonger dan 18 jaar (1 jan. 2016)	37,2%	38,8%	33,0%	28,0%	18,6%
Gemiddeld besteedbaar huishoudensinkomen, gestandaardiseerd (2013)	€ 17.600	€ 19.500	€ 22.100	€ 23.600	€ 24.400
% huishoudens met een WWB-AO- of WW-uitkering (2013)	24%	20%	16%	14%	9%
% huishoudens met een WWB of WW-uitkering (2013)	19%	16%	12%	10%	6%
% huishoudens met een AO-uitkering (2013)	6%	5%	4%	4%	4%
% huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum (2013)	31%	26%	22%	19%	12%
Werkzoekenden zonder baan in % van de potentiële beroepsbevolking 15 t/m 74 jaar (2016)	27%	23%	18%	11%	8%
Kinderen tot 18 jaar in een huishouden met inkomens tot 110% van het sociaal minimum in % van alle kinderen tot 18 jaar in een huishouden (2013)	33%	30%	23%	20%	11%
% jongeren met startkwalificatie, 18 t/m 22 jaar (2016)	48%	49%	57%	x	x
% kinderen op de basisschool met laag opgeleide ouders (2015/2016)	31%	25%	20%	16%	9%
% kwetsbare meergezinswoningen t.o.v. de woningvoorraad (2016)	51%	35%	24%	x	x
Gemiddelde WOZ-waarde van de woningen (2016)	€ 90.253	€ 113.688	€ 149.077	.	€ 204.500

Bron: CBS,OBI, UWV en DUO

In Rotterdam Zuid wonen op 1 januari 2016 bijna tweehonderdduizend personen; bijna een derde deel van het inwonersaantal van geheel Rotterdam. Van deze bewoners uit Rotterdam Zuid wonen er bijna tachtigduizend in de zeven focuswijken. Ten opzichte van 2015 is er een groei van de bevolking op Zuid, net als in geheel Rotterdam. In de focuswijken is er nauwelijks groei.

Het aandeel kinderen en jongeren onder de 23 jaar is in Rotterdam Zuid hoger dan in Rotterdam, in de vier grote steden en Nederland. In de focuswijken is dit aandeel nog hoger. Het percentage één-oudergezinnen met een kind onder de 18 jaar is in Rotterdam Zuid hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden.

De indicatoren die de sociaaleconomische positie van huishoudens in kaart brengen, laten zien dat het gemiddelde huishoudinkomen in Rotterdam Zuid lager is dan in Rotterdam en nog lager dan gemiddeld in de vier grote steden. Het aandeel huishoudens met een uitkering is hoger en het aandeel huishoudens met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is hoger dan gemiddeld in Rotterdam en in de vier grote steden. De focuswijken scoren op deze indicatoren minder dan geheel Rotterdam Zuid. Ook het percentage niet-werkende werkzoekenden is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken hoger dan gemiddeld in Rotterdam. In Rotterdam is dit hoger dan in de vier grote steden.

Het percentage kinderen tot 18 jaar dat woont in een huishouden met een inkomen tot 110% van het sociaal minimum is in Rotterdam Zuid beduidend hoger dan

gemiddeld in Rotterdam en hoger dan in de vier grote steden. In de focuswijken is dit percentage nóg hoger. Het percentage jongeren dat een startkwalificatie heeft en geen opleiding meer volgt, is lager in Rotterdam Zuid en in de focuswijken dan gemiddeld in Rotterdam.

Het aandeel leerlingen in het basisonderwijs met laagopgeleide ouders is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken hoger dan in gemiddeld in Rotterdam. In de vier grote steden en op landelijk niveau is dit percentage lager.

Kijkend naar de woningvoorraad in Rotterdam Zuid zien we een hoger percentage kwetsbare meergezinswoningen in Rotterdam Zuid dan gemiddeld in Rotterdam. In de focuswijken is zelfs de helft van de woningen kwetsbaar te noemen. De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen in de focuswijken is lager dan in geheel Rotterdam Zuid, en in Rotterdam Zuid is deze lager dan gemiddeld in Rotterdam. De gemiddelde WOZ-waarde is landelijk hoger dan in Rotterdam.

1.3 Omvang groepen onderwijsvolgende en werkende jongeren

In Rotterdam wonen er op 1 oktober 2015 bijna 180 duizend jongeren in de leeftijdsgroep 4 tot en met 26 jaar. Hiervan wonen er ongeveer 57 duizend op Zuid en ruim 25 duizend in de focuswijken.

Tabel 1.2 Aantal jongeren per 1 oktober 2015 en groei t.o.v. oktober 2009

	0 t/m 3 jaar	tov 2009	4 t/m 13 jaar	tov 2009	14 t/m 17 jaar	tov 2009	18 t/m 22 jaar	tov 2009	23 t/m 26 jaar	tov 2009	totaal 4 t/m 26 jaar	tov 2009
Focuswijken	4.548	7%	9.277	-2%	3.687	-3%	5.971	-7%	6.369	5%	25.304	-2%
Rotterdam Zuid	10.737	11%	22.493	2%	8.675	-2%	12.864	-6%	13.306	5%	57.338	0%
overig Rotterdam	19.766	11%	43.634	2%	17.015	-2%	30.741	3%	30.322	8%	121.712	3%
Rotterdam	30.503	11%	66.127	2%	25.690	-2%	43.605	0%	43.628	7%	179.050	2%
G4	115.460	8%	243.517	8%	88.076	5%	161.937	4%	171.594	12%	665.124	8%
Nederland	703.142	-5%	1.903.986	-4%	817.196	2%	1.032.949	1%	867.057	9%	4.621.188	1%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/O&BI

Het aantal jongeren in de leeftijdsgroep 0 tot en met 26 jaar blijft gelijk in de focuswijken en neemt licht toe in Rotterdam Zuid. De afname in de focuswijken is er in de leeftijdsgroepen van 4 jaar tot 23 jaar, de jongste en oudste leeftijdsgroepen nemen juist toe. In Rotterdam Zuid nemen de twee jongste leeftijdsgroepen en de oudste toe. In overig Rotterdam neemt alleen de leeftijdsgroep 14 tot en met 17 jaar af. In de vier grote steden nemen alle vijf de leeftijdsgroepen in aantal toe. Landelijk is er alleen in de twee jongste leeftijdsgroepen sprake van afname.

In de hierna volgende tabellen wordt weergegeven hoeveel van deze kinderen / jongeren onderwijsvolgend zijn, hoeveel jongeren werken en hoeveel jongeren noch onderwijs volgen noch werken. Omdat jongeren zowel een opleiding kunnen doen en daarnaast werken kunnen de aantallen niet worden opgeteld om te komen tot het totaal aantal in de bevolking.

Tabel 1.3 Onderwijsvolgend jongeren per 1 oktober 2015 en groei t.o.v. oktober 2009

	4 t/m 13 jaar	groei tov 2009	14 t/m 17 jaar	groei tov 2009	18 t/m 22 jaar	groei tov 2009	23 t/m 26 jaar	groei tov 2009	totaal 4 t/m 26 jaar	groei tov 2009
Focuswijken	9.277	-2%	3.628	-2%	3.853	-4%	1.906	25%	18.664	0%
Rotterdam Zuid	22.493	2%	8.509	-1%	8.215	-3%	3.780	14%	42.997	1%
overig Rotterdam	43.604	2%	16.603	-2%	21.590	5%	9.972	5%	91.769	3%
Rotterdam	66.097	2%	25.112	-2%	29.805	3%	13.752	8%	134.766	2%
G4	243.296	8%	84.987	6%	111.642	4%	56.166	8%	496.091	7%
Nederland	1.903.986	-4%	798.345	3%	692.965	3%	220.027	8%	3.615.323	-1%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/O&BI

Tabel 1.3 over onderwijsvolgende jongeren gaat over jongeren die op 1 oktober staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling in het bekostigd onderwijs.

In de focuswijken is het aantal kinderen/ jongeren in de leeftijdsgroep 4 tot en met 26 jaar dat onderwijs volgt gelijk gebleven. In de andere gebieden behalve landelijk, is er (enige) groei. Echter kijken we naar de verschillende leeftijdsgroepen binnen de groep 4- tot en met 26-jarigen dan is het beeld per leeftijdsgroep verschillend. Het aantal onderwijsvolgende kinderen in de leeftijdsgroep 4 tot en met 13 jaar is in alle gebieden behalve in de focuswijken en in Nederland gestegen in de periode van 1 oktober 2009 - 2015. Dit komt overeen met de bevolkingsontwikkeling. In Rotterdam is het aantal onderwijsvolgende jongeren in de leeftijdsgroep 14 tot en met 17 jaar in alle onderscheiden gebieden gedaald terwijl dit landelijk en in de vier grote steden is toegenomen. Het aantal onderwijsvolgende jongeren in de leeftijdsgroep 18 tot met 22 jaar is op Zuid en in de focuswijken afgenomen terwijl het in overig Rotterdam, in de vier grote steden en Nederland is toegenomen. Echter de afname in de focuswijken en op Zuid is in verhouding kleiner dan de afname van de bevolking. Opmerkelijk is de toename van de aantallen onderwijsvolgende jongeren in de oudste leeftijdsgroep, 23 tot en met 26 jaar. In de focuswijken en daarop volgend op Zuid is de stijging in verhouding het grootst. De stijging is in verhouding groter dan de groei van de bevolking. Vermoedelijk heeft de economische crisis ervoor gezorgd dat jongeren langer een opleiding volgen of weer een opleiding zijn gaan doen.

Tabel 1.4 Werkende jongeren per oktober 2015 en groei t.o.v. oktober 2009

	14 t/m 17 jaar	groei tov 2009	18 t/m 22 jaar	groei tov 2009	23 t/m 26 jaar	groei tov 2009	totaal 14 t/m 26 jaar	groei tov 2009
Focuswijken	931	18%	3.067	-14%	3.859	-5%	7.857	-7%
Zuid	2.308	9%	6.714	-16%	8.338	-4%	17.360	-7%
Overig Rotterdam	4.816	4%	15.907	-8%	20.019	1%	40.742	-3%
Rotterdam	7.124	6%	22.621	-11%	28.357	-1%	58.102	-4%
G4	24.677	8%	88.365	-2%	116.741	8%	229.783	4%
Nederland	282.058	2%	658.804	-5%	639.784	4%	1.580.646	0%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/O&BI

De tabel werkende jongeren gaat over jongeren waarvan bekend is dat zij in oktober 2009 – 2015 inkomsten uit werk hebben. Meegeteld is al het betaald werk, dus ook het werk dat minder dan 12 uur per week betreft. Het gaat dus ook over jongeren met werk naast hun opleiding.

In de leeftijdsgroep 14 tot en met 26 jaar is het aantal werkende jongeren in de periode oktober in Rotterdam afgenomen. In de focuswijken en op Zuid is die afname groter dan in overig Rotterdam. In de vier grote steden is er gemiddeld genomen sprake van een stijging van het aantal werkende jongeren. Landelijk is er geen daling of stijging. Kijken we naar de drie onderscheiden leeftijdsgroepen dan zien we dat in de leeftijdsgroep 14 tot en met 17 jaar het aantal jongeren met werk is gestegen, in de focuswijken en op Zuid het meest. Dat terwijl in de focuswijken en op Zuid deze leeftijdsgroep is afgenomen. Uit de Rotterdamse arbeidsmarktanalyse weten we dat ten gevolge van de economische crisis het aantal kleine banen met een flexibel karakter is toegenomen onder jongeren.

Het aantal werkende jongeren in de leeftijdsgroep 18 tot en met 22 jaar is in alle gebieden juist afgenomen, in de focuswijken en op Zuid meer dan in de andere gebieden. De afname is groter dan de afname van het totaal aantal jongeren in deze leeftijdsgroep. Afname van het aantal werkende jongeren in de oudste leeftijdsgroep is er ook in de focuswijken en op Zuid. Dit terwijl het aantal jongeren in deze leeftijdsgroep in beide gebieden is gegroeid. In overig Rotterdam is er een beperkte toename. In de vier grote steden en in Nederland is de toename groter.

Het lijkt erop de jongeren wonend op Zuid en dus ook in de focuswijken harder zijn getroffen door de economische crisis.

Tabel 1.5 Onderwijsvolgende en werkende jongeren per 1 oktober 2015 en groei t.o.v. oktober 2009

	18 t/m 22 jaar	groei tov 2009	23 t/m 26 jaar	groei tov 2009	totaal 18 t/m 26 jaar	groei tov 2009
Focuswijken	1.952	-10%	1.061	11%	3.013	-4%
Zuid	4.279	-10%	2.117	2%	6.396	-6%
Overig Rotterdam	11.322	-2%	5.741	-5%	17.063	-3%
Rotterdam	15.601	-4%	7.858	-3%	23.459	-4%
G4	61.981	0%	33.846	2%	95.827	1%
Nederland	435.181	-1%	140.775	2%	575.956	-1%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/O&BI

In tabel 1.5 worden de jongeren weergegeven die onderwijs volgen én werken. In de tabel is zichtbaar dat er in de focuswijken en in Rotterdam Zuid een afname is van het aantal jongeren in de leeftijdsgroep 18 tot en met 22 jaar die onderwijs volgen én werken. Echter, ook het totaal aantal jongeren in deze leeftijdsgroep neemt af in de focuswijken en in Rotterdam Zuid, alleen is de afname van de jongeren in het onderwijs én op de arbeidsmarkt iets groter. In overig Rotterdam en Nederland is er ook sprake van afname in plaats van groei zoals in de totale leeftijdsgroep. In de vier grote steden neemt de groep jongeren die onderwijs volgt én werken neemt niet af maar ook niet toe.

In de leeftijdsgroep 23 tot en met 26 jaar is in alle gebieden sprake van een toename van het aantal jongeren dat onderwijs volgt én werkt, behalve in overig Rotterdam en daarmee ook in geheel Rotterdam. Echter de groei van het totaal aantal jongeren in deze leeftijdsgroep is in alle gebieden groter, behalve in de focuswijken.

Tabel 1.6 Geen onderwijsvolgende en niet werkende jongeren per 1 oktober 2015 en groei t.o.v. oktober 2009

	18 t/m 22 jaar	groei tov 2009	23 t/m 26 jaar	groei tov 2009	totaal 18 t/m 26 jaar	groei tov 2009
Focuswijken	1.003	1%	1.665	14%	2.668	8%
Zuid	2.214	11%	3.305	19%	5.519	16%
Overig Rotterdam	4.566	27%	6.072	26%	10.638	26%
Rotterdam	6.780	21%	9.377	23%	16.157	22%
G4	23.911	25%	32.533	24%	56.444	24%
Nederland	116.361	22%	148.021	31%	264.382	27%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/O&BI

In tabel 1.6 zijn de aantallen jongeren opgenomen die geen onderwijs volgen en niet werken. Jongeren tot 18 jaar zijn leerplichtig en zijn daarom niet opgenomen in de tabel. De groeipercentages laten een flinke toename zien van het aantal jongeren dat geen onderwijs volgt en/of werkt. Opvallend is dat deze toenames in de focuswijken en in Rotterdam Zuid minder groot zijn dan in overig Rotterdam, gemiddeld in de vier grote steden en Nederland. Dit lijkt gunstig ware het niet dat de aandelen jongeren in de leeftijdsgroep 18 tot en met 26 jaar die geen onderwijs volgen en niet werken in de focuswijken en in Rotterdam Zuid aanzienlijk hoger zijn dan in de andere gebieden. Op 1 oktober 2015 is dit in de focuswijken 22 procent, in Rotterdam Zuid is dit 21 procent. In de vier grote steden is dit gemiddeld genomen lager, 17 procent net als in overig Rotterdam. Landelijk ligt dit percentage op 14 procent. Ook in 2009 waren de aandelen in de focuswijken en in Rotterdam Zuid hoger.

Hoofdstuk 2 Data en methode

2.1 Inleiding

Voor de Basismonitor Onderwijs wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van het Centrum voor Beleidsstatistiek (CvB) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)³. Het CvB beschikt onder de noemer 'Sociaal Statistisch Bestand' (SSB) over een groot aantal databestanden. Zo is er bijvoorbeeld een registratie van alle personen die in de periode 1995-2016 in het bevolkingsregister (de BRP (voorheen GBA)) geregistreerd staan (of hebben gestaan) aanwezig en zijn bestanden beschikbaar waarin onderwijsgegevens en gegevens over de arbeidsmarktpositie van alle personen staan geregistreerd. Al deze bestanden zijn op persoonsniveau via unieke persoonsgebonden sleutels te koppelen aan het bevolkingsregister. Daarmee wordt het mogelijk een beeld te schetsen van de onderwijs- en arbeidsmarktpositie van alle in het bevolkingsregister opgenomen personen op een bepaald moment en wordt het ook mogelijk om deze situatie per persoon in de tijd te volgen. Omdat de gegevens voor alle personen in Nederland beschikbaar zijn is het mogelijk de leerlingen ook als zij uit Rotterdam naar een andere Nederlandse gemeente verhuizen, te blijven volgen. Omgekeerd is het ook mogelijk om de loopbaan van leerlingen die hun schoolcarrière elders in Nederland zijn begonnen in kaart te brengen.

2.2 Gebruikte databestanden

Om de voor deze Basismonitor noodzakelijke analyses te kunnen verrichten, is een omvangrijk aantal databestanden nodig. Enerzijds omdat elk van de bestanden slechts een beperkt aantal variabelen omvat en er dan veel verschillende bestanden nodig zijn. Anderzijds omdat een deel van de bestanden gegevens over één jaar bevatten en voor de monitor gegevens over meerdere jaren nodig zijn. Er zijn bijvoorbeeld bestanden nodig die een beeld geven van de persoonskenmerken en daarnaast bestanden die de onderwijssituatie en de onderwijsloopbaan in beeld brengen. Ten derde zijn er bestanden nodig die inzicht geven in de positie op de arbeidsmarkt na afronding van het onderwijs; het gaat dan om bestanden die betrekking hebben op de arbeids- en uitkeringssituatie. In bijlage 7 is een overzicht opgenomen van de gebruikte bestanden.

³ Om met de gegevens van SSB te mogen werken is een machtiging nodig. Als deze machtiging wordt afgegeven kan tegen betaling van het SSB gebruik worden gemaakt. De bestanden komen echter niet in bezit van de uitvoerder, maar zijn alleen beschikbaar voor analyse. Fysiek blijven ze op de beveiligde servers van het CBS. Zowel OBI als Risbo hebben toegang tot de bestanden op de servers van het CBS middels Remote Acces (RA).

Hoofdstuk 3 Basisonderwijs

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt allereerst ingegaan op aantallen leerlingen in het basisonderwijs, speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs en de ontwikkeling die zich hierin in de afgelopen jaren heeft voorgedaan. Vervolgens wordt aandacht besteed aan het niveau van leerlingen aan het eind van de basisschool. We kijken daarvoor naar de scores van leerlingen op de Cito eindtoets en het advies voor vervolgonderwijs van de leerkracht. Ook hierbij kijken we naar de ontwikkeling in de afgelopen jaren.

3.2 Leerlingen in het basisonderwijs

In de tabel 3.1 wordt een overzicht gegeven van de verdeling van leerlingen in het basisonderwijs. Er wordt een onderscheid gemaakt in drie groepen, het reguliere basisonderwijs, het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs. De speciale scholen zijn bedoeld voor basis- en voortgezet onderwijs aan leerlingen met een functiebeperking. Het gaat hier om kinderen met een visuele, auditieve of lichamelijke handicap. Daarnaast bieden deze scholen plaats aan zeer moeilijk lerende of moeilijk opvoedbare kinderen en langdurig zieken. In bijlage 1 wordt het verschil tussen het speciaal onderwijs en het speciaal basisonderwijs verder toegelicht.

Tabel 3.1 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs, naar type en woongebied in 2014/2015⁴

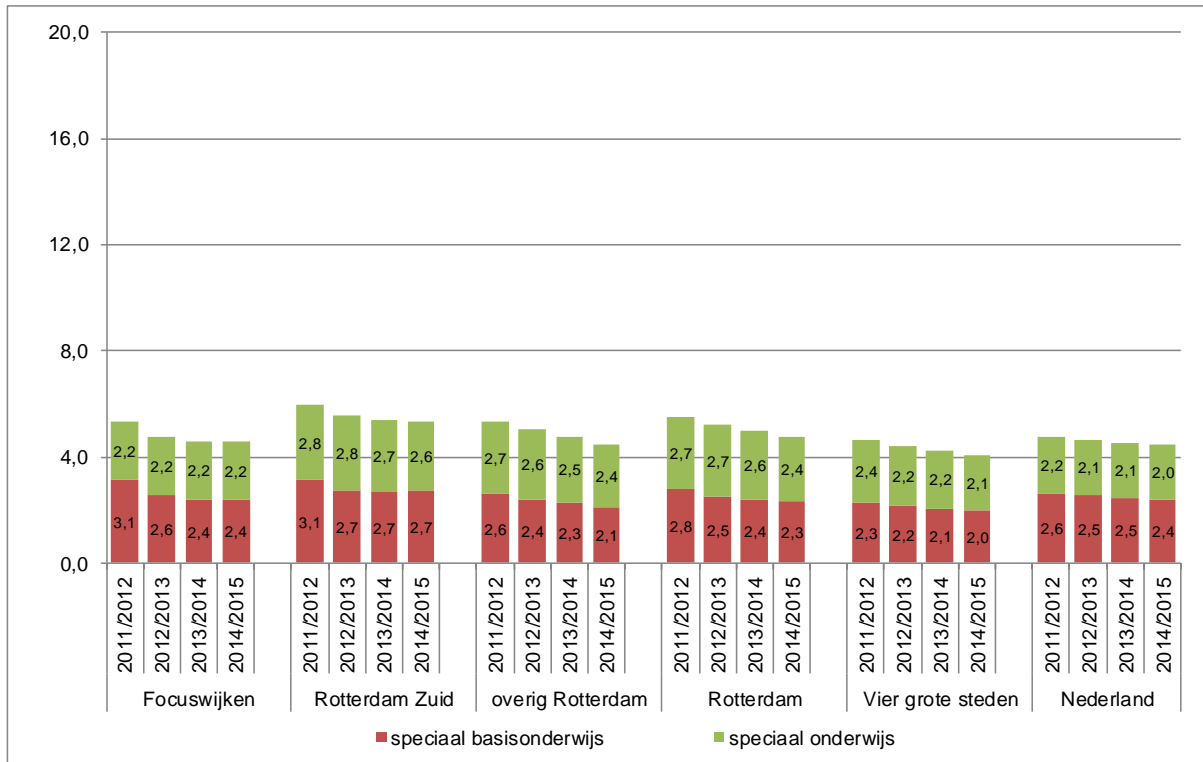
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
Type basisonderwijs												
Basisonderwijs	7.227	95,4%	17.140	94,7%	33.495	95,5%	50.635	95,2%	186.181	95,9%	1.448.703	95,5%
Speciaal basisonderwijs	181	2,4%	494	2,7%	736	2,1%	1.230	2,3%	3.859	2,0%	36.648	2,4%
Speciaal onderwijs	166	2,2%	467	2,6%	835	2,4%	1.302	2,4%	4.058	2,1%	30.979	2,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van de basisschoolleerlingen die in Rotterdam Zuid wonen, volgt 2,7 procent speciaal basisonderwijs. Dat is vergelijkbaar met de situatie in Nederland (2,4 procent) en in geheel Rotterdam (2,3 procent). Ook in de focuswijken is het aandeel leerlingen vergelijkbaar, namelijk 2,4 procent. Het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs ligt voor Rotterdam Zuid op 2,6 procent. Dit is hoger dan gemiddeld in Nederland (2,0 procent) en iets hoger dan het gemiddelde in Rotterdam (2,4 procent). In de focuswijken is het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs met 2,2 procent iets lager dan gemiddeld in Rotterdam Zuid.

⁴ Voor 2015/2016 zijn wel al tellingen beschikbaar. De gegevens over adviezen en citoscores zijn nog niet bekend. Voor een eenduidig beeld wordt daarom in alle tabellen en figuren in dit hoofdstuk het schooljaar 2014/2015 als meest recente jaar opgenomen.

In figuur 3.1 is de ontwikkeling van de deelname in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs voor de hele basisschool in de afgelopen jaren weergegeven. In alle onderscheiden gebieden is een daling te zien in het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs en het speciaal onderwijs.

Figuur 3.1 Percentage leerlingen in het speciaal basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Leerlingen in groep 8

Gedurende de basisschoolperiode kunnen kinderen worden overgeplaatst van het basisonderwijs naar het speciaal basisonderwijs en vice versa. In tabel 3.2 is naast de situatie voor alle kinderen in het basisonderwijs ook de verhouding in groep 8 opgenomen. Hier is te zien dat het aandeel in speciaal basisonderwijs in groep 8 hoger is dan gemiddeld over alle groepen. Het speciaal onderwijs is niet in verdeling in groep 8 opgenomen. Voor de kinderen in het speciaal onderwijs wordt geen onderscheid naar leerjaar gemaakt, daarin is sprake van verblijfsjaren.

Tabel 3.2 Leerlingen in het speciaal basisonderwijs in groep 8 naar type en woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
In groep 8, zonder speciaal onderwijs 2014/2015												
basisonderwijs	782	93,5%	1.849	92,7%	3.929	93,7%	5.778	93,4%	21.103	94,8%	187.367	95,3%
speciaal basisonderwijs	54	6,5%	146	7,3%	264	6,3%	410	6,6%	1.148	5,2%	9.291	4,7%
Aandeel in speciaal basisonderwijs in groep 8												
2010/2011	54	6,1%	132	6,4%	293	7,2%	425	7,0%	1.273	6,0%	10.673	5,3%
2011/2012	63	7,2%	137	6,5%	318	7,5%	455	7,2%	1.311	6,0%	10.846	5,3%
2012/2013	57	6,5%	138	6,7%	324	7,8%	462	7,4%	1.240	5,6%	10.480	5,1%
2013/2014	45	5,5%	135	6,9%	271	6,4%	406	6,6%	1.177	5,3%	9.507	4,7%
2014/2015	54	6,5%	146	7,3%	264	6,3%	410	6,6%	1.148	5,2%	9.291	4,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In groep 8 is er wel een verschil in het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs in Rotterdam Zuid in vergelijking met het landelijke gemiddelde. In Rotterdam Zuid is de deelname met 7,3 procent hoger dan gemiddeld in Nederland (4,7 procent). De deelname in Rotterdam Zuid is iets hoger dan het gemiddelde in Rotterdam (6,6 procent). In de focuswijken is het aandeel leerlingen in het speciaal basisonderwijs (6,5 procent) iets lager dan gemiddeld in Rotterdam Zuid, maar wel vergelijkbaar met het gemiddelde in Rotterdam.

In de afgelopen jaren is het aandeel kinderen in het speciaal basisonderwijs in groep 8 in Rotterdam Zuid iets toegenomen, van 6,4 procent in 2010/2011 tot 7,3 procent in 2014/2015. In Nederland als geheel en in Rotterdam was er tot het afgelopen jaar een kleine afname, in het afgelopen jaar is het aandeel kinderen in het speciaal onderwijs gelijk gebleven.

Gewichtleerlingen

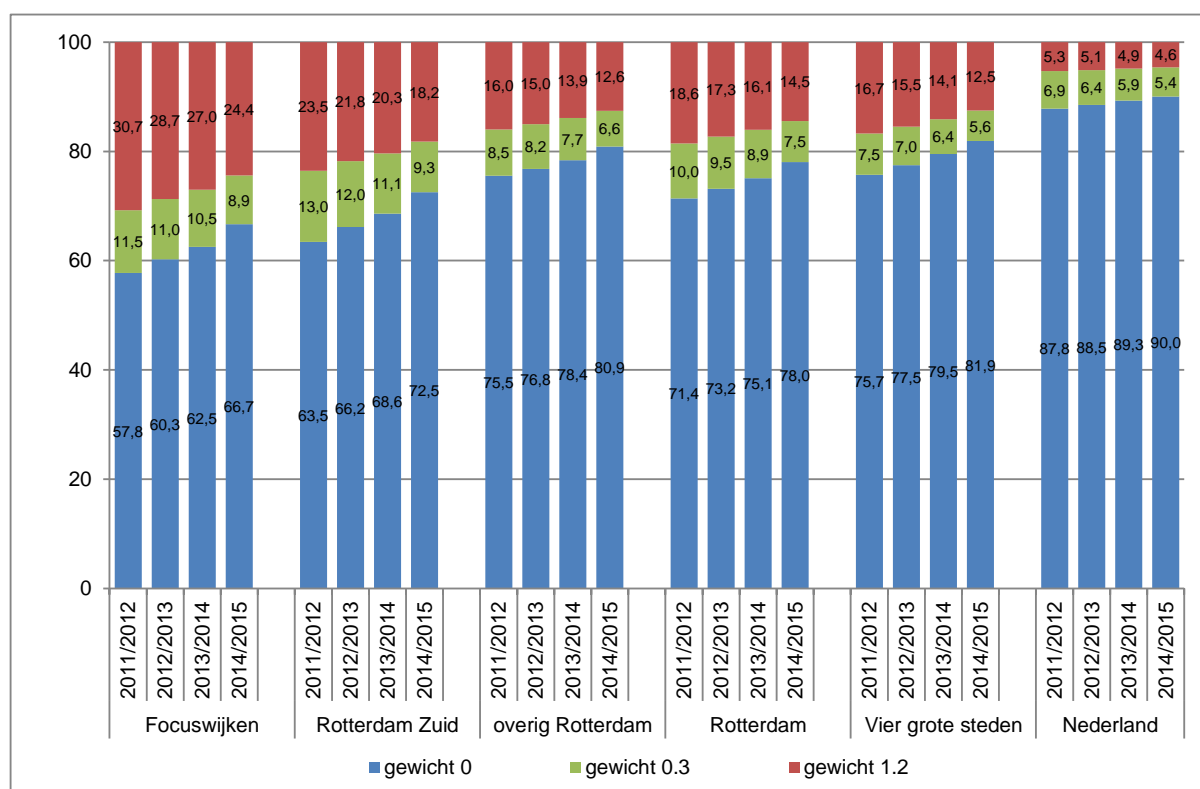
Het Ministerie van Onderwijs hanteert het aandeel gewichtleerlingen om een basisschool al dan niet extra middelen ter beschikking te stellen. Aan ouders met een lage opleiding wordt een gewichtsscore toegekend. Het gewicht wordt vastgesteld op het moment van inschrijven op een school en verandert niet als de situatie wijzigt. Het is hierdoor wel mogelijk dat broertjes en zusjes een verschillend leerlinggewicht kunnen hebben. Het leerlinggewicht kan de waarde 0, 0.3 of 1.2 hebben. In bijlage 2 is regeling voor het bepalen van de gewichten opgenomen.

Tabel 3.3 Gewichtleerlingen in het basisonderwijs, naar woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
Leerlinggewicht												
gewicht 0	4.819	66,7%	12.427	72,5%	27.088	80,9%	39.515	78,0%	152.492	81,9%	1.304.183	90,0%
gewicht 0.3	643	8,9%	1.592	9,3%	2.202	6,6%	3.794	7,5%	10.343	5,6%	77.810	5,4%
gewicht 1.2	1.765	24,4%	3.115	18,2%	4.204	12,6%	7.319	14,5%	23.338	12,5%	66.495	4,6%
Leerlinggewicht in groep 8												
gewicht 0	464	59,3%	1.215	65,7%	3.046	77,5%	4.261	73,7%	16.337	77,4%	166.835	89,0%
gewicht 0.3	76	9,7%	204	11,0%	288	7,3%	492	8,5%	1.356	6,4%	11.487	6,1%
gewicht 1.2	242	30,9%	430	23,3%	595	15,1%	1.025	17,7%	3.410	16,2%	9.056	4,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel gewichtleerlingen, gebaseerd op het opleidingsniveau van de ouders ligt in Rotterdam Zuid en de focuswijken beduidend hoger dan gemiddeld in de andere gebieden. Het verschil is vooral te zien in het aandeel leerlingen met een leerlinggericht van 1.2, in de focuswijken is dit twee keer groter dan gemiddeld in de vier grote steden en ruim vijf keer zo groot als gemiddeld in Nederland. In figuur 3.2 is te zien dat het aandeel gewichtleerlingen in de afgelopen jaren afneemt. In Rotterdam Zuid is het percentage gewichtleerlingen sinds 2011/2012 gedaald van 36,5 procent naar 27,5 procent.

Figuur 3.2 Percentage leerlingen naar leerlinggewicht, naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

3.3 Prestaties van leerlingen in het basisonderwijs

In deze paragraaf gaan we in op de prestaties van leerlingen in het basisonderwijs. Het uiteindelijke streven is om de prestaties van leerlingen gedurende hun loopbaan in het basisonderwijs te volgen. Op dit moment is dat echter nog niet mogelijk, omdat we nog niet beschikken over gegevens uit het Leerlingvolgsysteem. De prestaties van leerlingen in het basisonderwijs worden in dit hoofdstuk daarom vooralsnog alleen afgemeten aan de scores van de leerlingen die in groep 8 van het regulier basisonderwijs een score hebben voor de Cito eindtoets. De toets is gebaseerd op de leerstof die leerlingen in het basisonderwijs krijgen aangeboden en wordt onder meer gebruikt om aanvullende, objectieve informatie te krijgen over de potentiële mogelijkheden van leerlingen in het vervolgonderwijs. De CBS-bestanden bevatten ook een beperkt aantal leerlingen in het speciaal basisonderwijs die een score hebben op de Cito-eindtoets én leerlingen die in een ander leerjaar dan leerjaar 8 een score hebben op de Cito-eindtoets. Deze beide groepen zijn (vooralsnog) niet in de analyses opgenomen.

De scores zijn weergegeven als gemiddelden per woongebied van de leerlingen. Om een goed beeld te krijgen van de kinderen die in deze gebieden wonen is gebruik gemaakt van de individuele leerlingsscores.

Tabel 3.4 Score Cito eindtoets basisonderwijs (groep 8), naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	Score	n	score	n	score
2009/2010	680	528,2	1.523	528,8	2.881	533,0	4.404	531,6	15.282	533,2	131.172	535,6
2010/2011	737	528,8	1.666	529,4	3.006	533,6	4.672	532,1	16.346	533,9	138.583	535,7
2011/2012	724	529,5	1.668	530,0	3.317	534,0	4.985	532,7	17.013	534,0	145.246	535,6
2012/2013	741	528,8	1.710	529,8	3.388	533,4	5.098	532,2	18.003	533,5	152.161	535,1
2013/2014	676	528,5	1.549	529,6	3.465	533,8	5.014	532,5	18.119	533,7	151.060	534,9
2014/2015	657	529,8	1.473	530,8	3.520	534,5	4.993	533,4	18.021	534,2	153.696	535,1

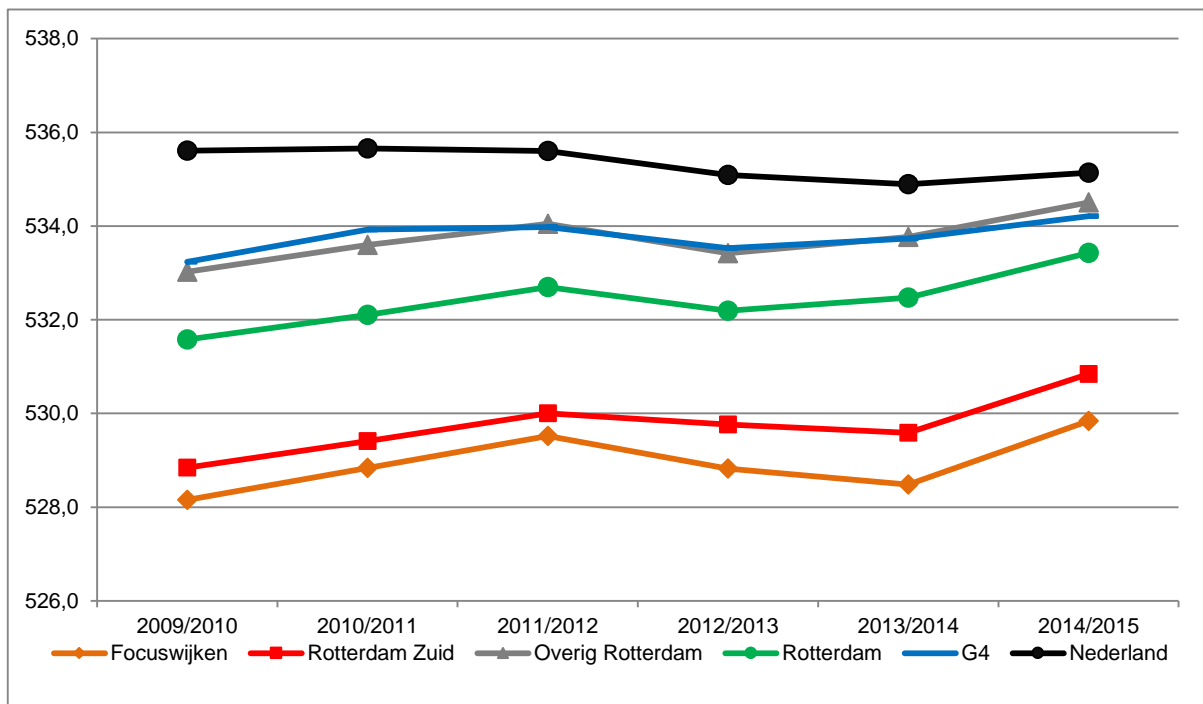
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

De gemiddelde score op de Cito eindtoets in de focuswijken is in elk van de in de tabel opgenomen schooljaren lager dan het gemiddelde in Rotterdam Zuid. De score van de leerlingen uit Rotterdam Zuid is weer lager dan het Rotterdams gemiddelde, terwijl Rotterdam steeds gemiddeld lager scoort dan het gemiddelde in de vier grote steden en in Nederland.

Intermezzo Relatie tot eerdere Cito rapportage

In eerdere rapportages voor het NPRZ zijn ook Cito-scores gepresenteerd. Deze zijn gebaseerd op cijfers die door Cito rechtstreeks aan de gemeente zijn geleverd. De hier gepresenteerde scores op de Cito-eindtoets wijken enigszins af van deze eerder gepresenteerde scores. Hier zijn meerdere redenen voor. Voor het Rotterdamse gemiddelde berekent Cito de scores waarin ook de leerlingen uit speciaal

basisonderwijs zijn opgenomen. Ten tweede is Cito uitgegaan van alle leerlingen die op een Rotterdamse school de eindtoets hebben afgelegd. Dit kunnen ook leerlingen zijn die buiten Rotterdam wonen of niet geregistreerd zijn bij de gemeente als inwoner. In dit rapport gaan we uit van leerlingen die volgens het BRP woonachtig zijn in Rotterdam en zijn de scores van leerlingen in het speciaal basisonderwijs buiten beschouwing gebleven. Ten derde waren de cijfers die eerder zijn gepresenteerd voor Rotterdamse buurten, voor Rotterdam Zuid en voor de focusbuurten gebaseerd op schattingen waarbij is gekeken op welke vestigingen van basisscholen de leerlingen voor een groot deel woonachtig zijn in de buurt (of combinatie van buurten) van de schoolbuurt. Met deze scholen is een gemiddelde score per buurt (of combinatie van buurten) berekend. Dit was destijds de enige methode om gemiddelde scores van de Cito-eindtoets te schatten naar woongebied van de leerlingen. De huidige methode is nauwkeuriger en te prefereren boven de schattingsmethode. Gevolg is wel dat de in dit rapport gepresenteerde scores anders zijn dan die die eerder zijn gebruikt binnen de gemeente Rotterdam. Hierbij geldt dat hoe kleiner het gebied waarnaar wordt gekeken wordt, hoe groter de afwijking kan zijn.

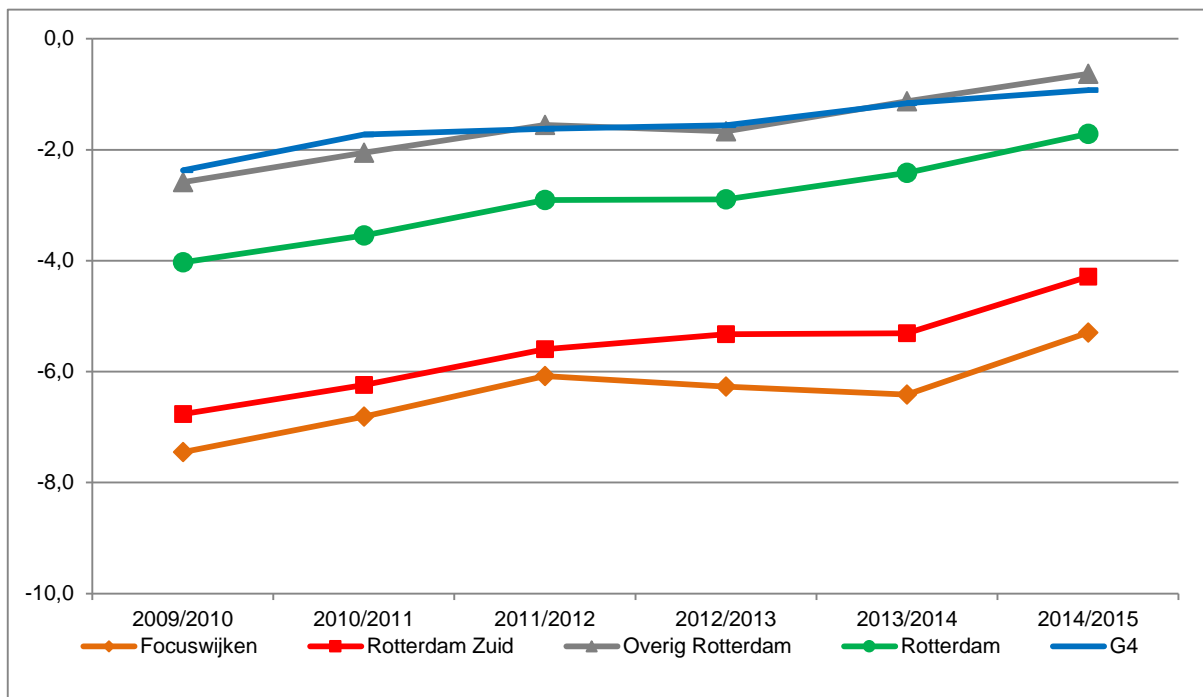

Figuur 3.3 Score Cito eindtoets basisonderwijs (groep 8), naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Bij het beoordelen van de ontwikkeling van de gemiddelde scores op de Cito eindtoets is het aan te bevelen de scores te relateren aan de landelijke score. De toets kan, hoewel die is gestandaardiseerd, per jaar enigszins verschillen waardoor de scores per jaar kunnen fluctueren. Een goede maatstaf voor de ontwikkeling van de gemiddelde score in een gebied ten opzichte van de landelijke score is daarom

het verschil tussen de scores. Een ander aspect waarmee rekening gehouden moet worden, is de invoering van de papieren niveautoets in 2013. De niveautoets is de Cito eindtoets voor zwakkere leerlingen. Deze toets bestond al voor 2013 maar is sindsdien ook op papier beschikbaar. Volgens Cito heeft dit geleid tot een grotere deelname van zwakkere leerlingen. Het aandeel niveautoets steeg van 3 procent in 2011/2012 naar 15 procent in 2012/2013. Dit kan de reden zijn waarom in schooljaar 2012/2013 de scores lager zijn dan in het schooljaar ervoor. Het is evident dat in gebieden waar in verhouding meer zwakkere leerlingen wonen, de gemiddelde score meer is gedaald.

Het verschil met het landelijke gemiddelde in de gemiddelde score van de Cito-eindtoets is sinds het schooljaar 2009/2010 in Rotterdam en de vier grote steden kleiner geworden; zie figuur 3.4. Ook het gemiddelde van Rotterdam Zuid verschilt steeds minder van het landelijke. Met name in het laatste jaar is het verschil kleiner geworden. Ook in de focuswijken is het afgelopen jaar het verschil verkleind ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

Figuur 3.4 Verschil ten opzichte van het Nederlands gemiddelde score op de Cito eindtoets basisonderwijs (groep 8), naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In de volgende tabellen gaan we in op de leerlingen met een hoge score op de Cito eindtoets. In het NPRZ is de aandacht voor excellent onderwijs en het ontsluiten van verscholen talent een van de belangrijkste punten. De score op de Cito Eindtoets loopt van 500 tot en met 550. In tabel 3.5 is een aantal indelingen gemaakt voor de hoog scorende leerlingen. Eerst zijn de leerlingen met een score van 541 tot en met 545 en van 546 tot en met de maximum score van 550 opgenomen. Vervolgens is het aandeel leerlingen met een score van 549 of 550 vermeld, in de vierde regel staat het aandeel leerlingen met de maximumscore van 550.

Tabel 3.5 Hogere scores Cito eindtoets basisonderwijs in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
score 541-545	82	12,5%	203	13,8%	591	16,8%	794	15,9%	3.153	17,5%	28.430	18,5%
score 546-550	49	7,5%	125	8,5%	594	16,9%	719	14,4%	2.929	16,3%	25.465	16,6%
score 549-550	19	2,9%	58	3,9%	301	8,6%	359	7,2%	1.380	7,7%	11.595	7,5%
score 550	x*	<2%	35	2,4%	197	5,6%	232	4,6%	942	5,2%	7.915	5,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

* Als er in een cel minder dan 10 leerlingen vallen is het niet toegestaan de waarde op te nemen.

In Rotterdam Zuid is het aandeel leerlingen met een hoge score op de Cito Eindtoets lager dan landelijk, zowel als het gaat om leerlingen met een score van 541 tot en met 545 als om leerlingen met een score van 546 tot en met 550. Het aandeel leerlingen met een zeer hoge score, 549 of 550, is in de rest van Rotterdam iets hoger dan het landelijk gemiddelde. In Rotterdam Zuid is het aandeel leerlingen met een eindtoetscore van 549 of 550 duidelijk lager.

Tabel 3.6 Ontwikkeling aandeel leerlingen met een score van 549 of 550 op de Cito eindtoets basisonderwijs in 2010/2011-2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2010/2011	x	<1%	24	1,4%	155	5,0%	179	3,7%	941	5,7%	7.414	5,3%
2011/2012	12	1,7%	38	2,3%	169	5,1%	207	4,2%	873	5,1%	7.354	5,1%
2012/2013	14	1,9%	55	3,2%	247	7,3%	302	5,9%	1.386	7,7%	11.256	7,4%
2013/2014	13	1,9%	49	3,2%	237	6,8%	286	5,7%	1.300	7,2%	10.427	6,9%
2014/2015	19	2,9%	58	3,9%	301	8,6%	359	7,2%	1.380	7,7%	11.595	7,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Na het schooljaar 2011/2012 is landelijk gezien het aandeel leerlingen met een zeer hoge score op de Cito Eindtoets toegenomen, de laatste jaren heeft rond 7 procent van de leerlingen een score van 549 of 550. Ook in Rotterdam Zuid neemt het aandeel leerlingen met een score van 549 of 550 toe van minder dan 1 procent in 2010/2011 tot 3,9 procent in 2014/2015.

3.4 Advies vervolgonderwijs

In groep 8 van de basisschool krijgen de leerlingen een advies voor het vervolgonderwijs. Dit advies is niet bindend, maar geeft een indicatie van de

mogelijkheden van de leerlingen. Een deel van de kinderen krijgt een advies voor meer dan één niveau. Als er een gecombineerd advies is gegeven met daarin twee niveaus, dan is de leerling voor deze rapportage ingedeeld bij het hoogste niveau. Als een leerling bijvoorbeeld een 'vmbo-tl/havo'-advies heeft, dan is deze leerling in tabel 3.7 opgenomen in de categorie 'gemengd advies t/m havo'. Als een leerling een advies krijgt met drie niveaus, dan is deze leerling ingedeeld bij het middelste advies. In sommige gevallen is het advies nog breder en omvat het meer dan drie niveaus; deze adviezen zijn in de tabel niet opgenomen. In tabel 3.7 zijn de adviezen van de groep 8-leerlingen van het schooljaar 2014/2015 opgenomen.

Tabel 3.7 Advies voor vervolgonderwijs (groep 8), naar advies en woongebied in 2014/2015

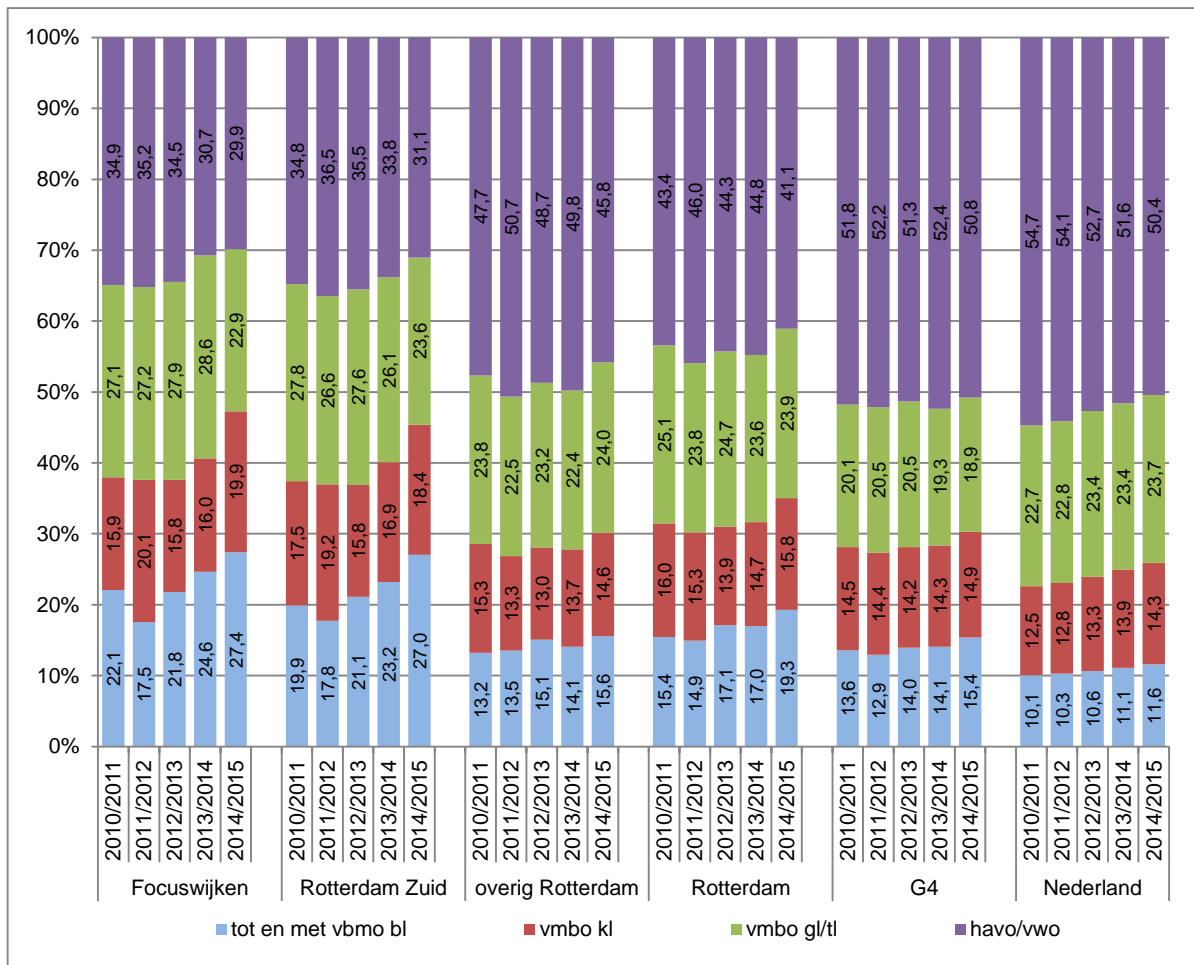
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Advies vervolgonderwijs												
vso / praktijk	53	6,5%	132	6,8%	156	3,8%	288	4,8%	809	3,7%	4.769	2,5%
vmbo-bl	170	20,9%	390	20,2%	481	11,8%	871	14,5%	2.518	11,6%	17.570	9,1%
gem. advies t/m vmbo-kl	11	1,4%	19	1,0%	56	1,4%	75	1,2%	495	2,3%	5.074	2,6%
vmbo-kl	151	18,6%	336	17,4%	540	13,2%	876	14,6%	2.730	12,6%	22.501	11,7%
gem.advies t/m vmbo-gl/tl	24	2,9%	73	3,8%	161	3,9%	234	3,9%	432	2,0%	6.749	3,5%
vmbo-gl/tl	162	19,9%	382	19,8%	820	20,1%	1.202	20,0%	3.659	16,9%	38.950	20,2%
gemengd advies t/m havo	11	1,4%	28	1,4%	99	2,4%	127	2,1%	1.321	6,1%	9.848	5,1%
havo	139	17,1%	341	17,7%	897	21,9%	1.238	20,6%	3.804	17,6%	40.649	21,1%
gemengd advies t/m vwo	6	0,7%	20	1,0%	124	3,0%	144	2,4%	1.650	7,6%	11.012	5,7%
vwo	87	10,7%	211	10,9%	753	18,4%	964	16,0%	4.206	19,5%	35.663	18,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken worden in vergelijking met Nederland als geheel weinig gemengde adviezen gegeven. Verder is er een gelijke verdeling tussen de drie vmbo-niveau's, ongeveer een vijfde van de leerlingen heeft voor elk van deze niveau's een advies gekregen. In Nederland als geheel liggen de adviezen hoger; landelijk is het aandeel adviezen voor vmbo gl/tl, havo en vwo vergelijkbaar.

Bij de vergelijking van het advies over de jaren is voor de overzichtelijkheid een indeling gemaakt in vier categorieën van advies, zie figuur 3.5. Hierbij zijn de adviezen verdeeld over de categorieën 'tot en met vmbo-bl', 'vmbo-kl', 'vmbo-gl/tl' en 'havo/vwo'. Als een advies meer dan één niveau omvat, is het hoogste advies bepalend voor de indeling; iemand met een 'vmbo-tl/havo'-advies is hier ingedeeld bij de categorie 'havo/vwo'.

De afgelopen jaren is het aandeel adviezen tot en met 'vmbo-bl' in Rotterdam Zuid en in de focuswijken toegenomen. Dit gaat samen met een afname van het aandeel 'havo/vwo'-adviezen. Ook in Nederland als geheel is een afname te zien van het aandeel 'havo/vwo'-adviezen, dit gaat samen met een lichte stijging in de adviezen voor de elk van de drie vmbo niveau's.

Figuur 3.5. Advies voor vervolgonderwijs, naar type en woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

3.5 Relatief verzuim in primair onderwijs

In de bestanden van het SSB zijn geen gegevens over relatief verzuim⁵ opgenomen. Deze zijn wel beschikbaar via de gemeente. De verzuimgegevens van Rotterdam zijn gekoppeld aan de SSB bestanden. In tabel 3.8 is een overzicht opgenomen van het verzuim in het basisonderwijs en het speciaal basisonderwijs en de verschillende jaargroepen in het regulier basisonderwijs. Voor de vier grote steden en Nederland zijn data over relatief schoolverzuim niet beschikbaar.

⁵ Er is sprake van relatief verzuim als een leerplichtige jongere wel op een school staat ingeschreven, maar zonder geldige reden les- of praktijktijd verzuimt. Volgens de Leerplichtwet zijn scholen alleen verplicht om de gemeente die gevallen te melden waar het verzuim ten minste drie dagen heeft geduurd, of ten minste 1/8 deel van het aantal uren les- of praktijktijd in vier opeenvolgende weken. Deze gevallen van schoolverzuim worden geacht zo zorgwekkend te zijn dat er verder onderzoek en interventie nodig is. De school zelf blijft verantwoordelijk voor het korter durende verzuim. Bij relatief verzuim wordt in de praktijk nog onderscheid gemaakt in luxe verzuim en signaalverzuim.

a) Luxe verzuim treedt op als een leerling zonder toestemming tijdens de schoolperiode met vakantie gaat. Ouders nemen hun kinderen tijdens de schooltijd mee op vakantie om files te vermijden of met goedkopere vliegtickets weg te kunnen.
b) Signaalverzuim is verzuim dat samenhangt met achterliggende problemen van de leerling. Een leerling wordt bijvoorbeeld gepest en wil niet meer naar school. (bron: www.aanvalopschooluitval.nl)

Tabel 3.8 Relatief verzuim in het (speciaal) basisonderwijs, schooljaar 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%
2014/2015												
Basisonderwijs	201	2,8%	389	2,3%	320	1,0%	709	1,4%
Speciaal basisonderwijs	11	6,1%	20	4,0%	17	2,3%	37	3,0%
Basisonderwijs per groep												
groep 1	30	3,4%	47	2,2%	36	0,9%	83	1,4%
groep 2	29	2,7%	55	2,2%	51	1,0%	106	1,4%
groep 3	31	3,2%	56	2,4%	48	1,1%	104	1,5%
groep 4	28	3,0%	66	3,1%	46	1,1%	112	1,7%
groep 5	23	2,6%	49	2,4%	31	0,8%	80	1,3%
groep 6	29	3,4%	48	2,3%	42	1,1%	90	1,5%
groep 7	16	1,8%	39	1,9%	28	0,7%	67	1,1%
groep 8	15	1,9%	29	1,6%	38	1,0%	67	1,2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het relatieve schoolverzuim op Zuid is hoger dan in overig Rotterdam. In de focuswijken is dit nog hoger. In tabel 3.9 is te de ontwikkeling van het relatieve schoolverzuim opgenomen. Het relatieve schoolverzuim is sinds 2010/2011 ongeveer op een gelijk niveau gebleven.

Tabel 3.9 Relatief verzuim in het basisonderwijs en het speciaal onderwijs naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2010/2011												
bo	178	2,4%	370	2,2%	445	1,3%	815	1,6%
sbo	17	6,9%	42	7,4%	12	1,4%	54	3,8%
2011/2012												
bo	200	2,7%	397	2,3%	523	1,6%	920	1,8%
sbo	12	4,9%	27	4,7%	24	2,6%	51	3,5%
2012/2013												
bo	191	2,6%	417	2,4%	516	1,6%	933	1,9%
sbo	x	.	23	4,7%	16	1,9%	39	2,9%
2013/2014												
bo	211	2,9%	415	2,4%	434	1,3%	849	1,7%
sbo	14	7,8%	30	6,3%	29	3,6%	59	4,6%
2014/2015												
bo	201	2,8%	389	2,3%	320	1,0%	709	1,4%
sbo	11	6,1%	20	4,0%	17	2,3%	37	3,0%

Bron: SSB/gemeente Rotterdam, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Hoofdstuk 4 Voortgezet onderwijs

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de onderwijspositie van de leerlingen in het voortgezet onderwijs (vo) beschreven. In de tweede paragraaf komt het aantal leerlingen in het regulier voortgezet onderwijs en het speciaal voortgezet onderwijs aan bod. De derde paragraaf zoomt in op het derde leerjaar van het reguliere voortgezet onderwijs en beschrijft welke opleidingen de leerlingen volgen. In de vierde paragraaf wordt bekeken of de verwachting die er van de leerling op de basisschool was, overeenkomt met de plek in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs. Paragraaf 4.5 beschrijft de examenresultaten van de diverse opleidingen in het voortgezet onderwijs en paragraaf 4.6 gaat in op de doorstroom van gediplomeerden naar een eventuele vervolgopleiding. Ten slotte wordt in paragraaf 4.7 ingegaan op schoolverzuim en voortijdige schoolverlaten.

4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs

In tabel 4.1 wordt een overzicht gegeven van de aantallen leerlingen in het voortgezet onderwijs over de periode 2010/2011 – 2015/2016. Naast het regulier voortgezet onderwijs is ook het voortgezet speciaal onderwijs (vso) opgenomen.

Tabel 4.1 Leerlingen in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
voortgezet onderwijs												
2010/2011	4.059	95,4%	9.418	95,0%	19.605	96,6%	29.023	96,1%	96.612	96,2%	933.347	96,4%
2011/2012	4.092	95,2%	9.559	94,8%	19.828	96,2%	29.387	95,8%	98.614	96,1%	941.976	96,3%
2012/2013	4.108	95,6%	9.630	95,0%	20.003	96,2%	29.633	95,8%	100.899	96,2%	954.341	96,3%
2013/2014	4.089	95,4%	9.670	94,6%	20.053	95,8%	29.723	95,4%	103.423	96,0%	967.581	96,1%
2014/2015	4.107	94,8%	9.668	94,2%	20.367	95,8%	30.035	95,3%	105.989	96,1%	978.726	96,1%
2015/2016	4.094	94,8%	9.721	94,6%	20.445	95,8%	30.166	95,4%	108.392	96,2%	987.610	96,3%
voortgezet speciaal onderwijs												
2010/2011	196	4,6%	494	5,0%	690	3,4%	1.184	3,9%	3.791	3,8%	34.424	3,6%
2011/2012	205	4,8%	521	5,2%	777	3,8%	1.298	4,2%	4.018	3,9%	35.721	3,7%
2012/2013	190	4,4%	510	5,0%	794	3,8%	1.304	4,2%	3.964	3,8%	36.850	3,7%
2013/2014	197	4,6%	548	5,4%	874	4,2%	1.422	4,6%	4.296	4,0%	39.210	3,9%
2014/2015	225	5,2%	595	5,8%	885	4,2%	1.480	4,7%	4.337	3,9%	39.700	3,9%
2015/2016	226	5,2%	560	5,4%	898	4,2%	1.458	4,6%	4.263	3,8%	38.397	3,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel leerlingen in het vso is in Rotterdam Zuid en in de focuswijken iets hoger dan gemiddeld in Nederland. In Nederland is het aandeel leerlingen in het vso in de periode 2010/2011 – 2015/2016 redelijk stabiel. Ook in Rotterdam blijft het aandeel leerlingen in het vso de afgelopen jaren redelijk op een zelfde niveau. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken fluctueert het aandeel leerlingen in het vso. We zien in deze gebieden geen duidelijke stijgende of dalende trend.

In tabel 4.2 is het aandeel leerlingen in het vso uitgesplitst naar geslacht.

Tabel 4.2 Leerlingen in het voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs naar geslacht en woongebied, 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Voortgezet onderwijs	2.031	93,0%	4.850	92,5%	10.368	94,3%	15.218	93,7%	54.596	94,8%	497.182	94,8%
Voortgezet speciaal ond.	154	7,0%	392	7,5%	628	5,7%	1.020	6,3%	3.000	5,2%	27.377	5,2%
Vrouwen												
Voortgezet onderwijs	2.063	96,6%	4.871	96,7%	10.077	97,4%	14.948	97,2%	53.796	97,7%	490.423	97,8%
Voortgezet speciaal ond.	72	3,4%	168	3,3%	270	2,6%	438	2,8%	1.263	2,3%	11.020	2,2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Het aandeel mannen is in het vso duidelijk groter dan het aandeel vrouwen. Dit geldt voor alle onderscheiden gebieden in tabel 4.2.

4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs

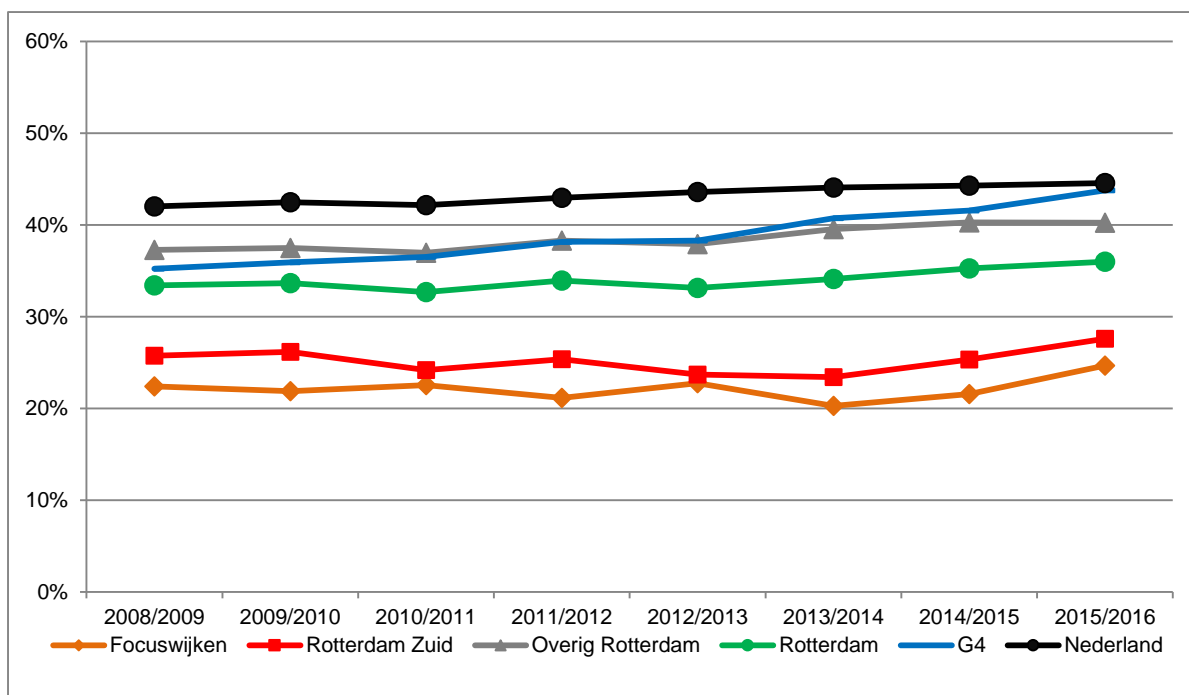
In deze paragraaf is de situatie in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs het onderwerp. De keuze voor het derde leerjaar is gemaakt omdat dit een goed beeld geeft van de verdeling van leerlingen over de verschillende niveaus. In de eerste twee jaren van het voortgezet onderwijs is dit beeld niet te geven omdat veel leerlingen nog een gemengde brugklas volgen waarin meerdere niveaus samen les krijgen. De leerlingen zijn ingedeeld in vijf categorieën, 'praktijkonderwijs', 'vmbo-bl', 'vmbo-kl', 'vmbo-gl/tl' en 'havo/vwo'.

Tabel 4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar niveau en woongebied in 2015/2016

Type voortgezet onderwijs	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
praktijkonderwijs	59	6,3%	126	5,8%	168	3,9%	294	4,5%	898	3,9%	5.999	2,8%
vmbo-bl	201	21,4%	416	19,1%	521	12,1%	937	14,5%	3.197	13,9%	22.477	10,6%
vmbo-kl	176	18,7%	435	20,0%	619	14,4%	1.054	16,3%	3.223	14,0%	30.420	14,4%
vmbo-gl/tl	273	29,0%	598	27,5%	1.263	29,4%	1.861	28,7%	5.627	24,4%	58.366	27,6%
havo/vwo	232	24,7%	600	27,6%	1.731	40,2%	2.331	36,0%	10.071	43,8%	94.164	44,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid volgt een groter deel van de leerlingen een opleiding op een lager niveau dan gemiddeld in Nederland. Dit geldt ook voor de focuswijken. Het aandeel leerlingen in het praktijkonderwijs ligt rond de 6 procent; gemiddeld in Nederland is dit 2,8 procent. Ook de deelname aan de laagste niveaus van het vmbo is groter dan in Nederland gemiddeld. Het aandeel havo/vwo-leerlingen is in Rotterdam Zuid veel lager dan gemiddeld in Nederland. In figuur 4.1 is de ontwikkeling van het aandeel leerlingen in havo/vwo vanaf het schooljaar 2008/2009 weergegeven. Het verschil in het aandeel leerlingen dat havo/vwo volgt tussen Rotterdam Zuid en de focuswijken enerzijds en Nederland anderzijds is groot, maar het verschil is de afgelopen twee jaren iets kleiner geworden.

Figuur 4.1 Percentage leerlingen havo/vwo in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

4.4 Prestaties van leerlingen in het voortgezet onderwijs

Om een indicatie te krijgen van de prestaties van de leerlingen in het voortgezet onderwijs is een analyse uitgevoerd waarbij het niveau van een leerling in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gelegd naast het advies voor het vervolgonderwijs dat hij of zij op de basisschool heeft gekregen. Bekeken wordt of het niveau in leerjaar 3 overeenkomt met het advies.

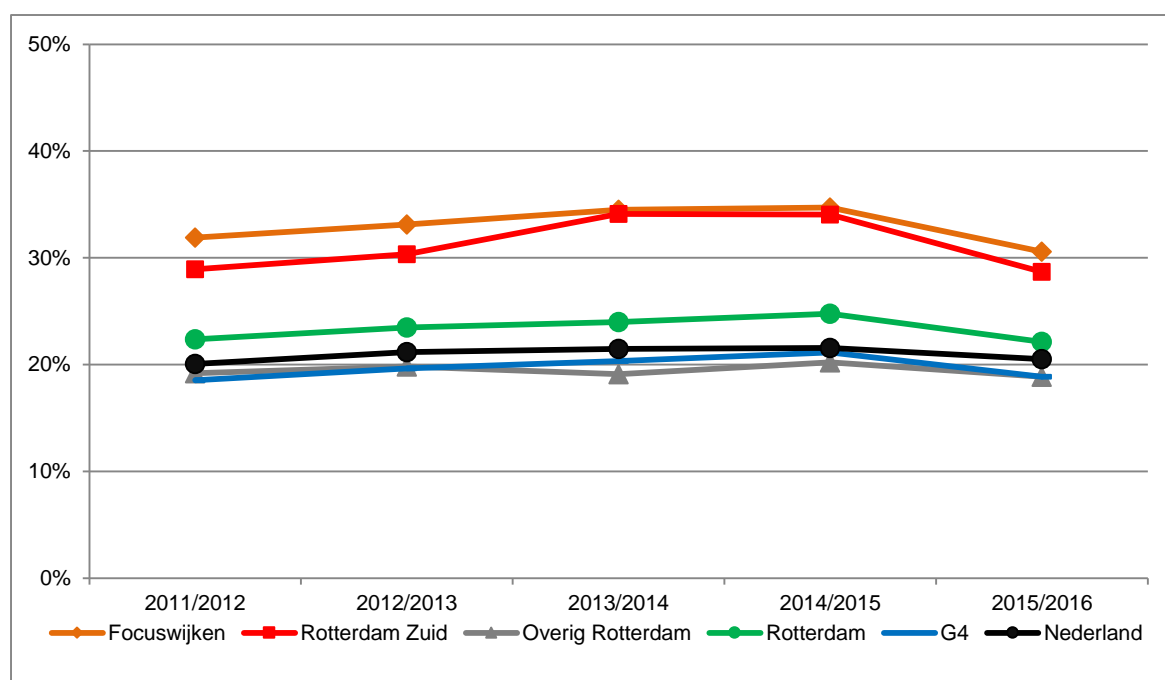
De positie in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gepresenteerd in tabel 4.3. Eerder zijn in hoofdstuk 3 de adviezen van de basisschool opgenomen (zie tabel 3.7). In tabel 4.4 zijn de adviezen en de posities in leerjaar 3 naast elkaar gelegd. Voor een deel van de leerlingen is er geen advies bepaald op de basisschool; dit is in de bovenste regel van de tabel opgenomen. De leerlingen waar wél een vergelijking voor gemaakt is, tellen in het vervolg van de tabel op tot 100 procent. Als een leerling op de basisschool een 'gemengd' advies heeft gekregen, is besloten dat het advies voor beide delen passend is. Bijvoorbeeld: als een leerling in het derde leerjaar 'vmbo-gt' volgt en het advies op de basisschool was 'vmbo-gt/havo', dan is het niveau gelijk aan het advies; ook als deze leerling in het derde jaar de havo volgt is het niveau gelijk aan het advies. In sommige gevallen omvat het advies van de school méér dan twee niveaus. Wanneer dit het geval is, is deze leerling niet meegenomen in de analyses.

Tabel 4.4 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar woongebied, 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vo-niveau naar advies vo												
Geen advies bepaald	91	9,7%	196	9,0%	296	6,9%	492	7,6%	2.010	8,7%	15.258	7,2%
Lager dan advies	260	30,6%	568	28,7%	756	18,9%	1.324	22,1%	3.963	18,9%	40.225	20,5%
Gelijk aan advies	514	60,5%	1.231	62,2%	2.896	72,3%	4.127	69,0%	15.179	72,3%	138.284	70,5%
Hoger dan advies	76	8,9%	180	9,1%	354	8,8%	534	8,9%	1.864	8,9%	17.659	9,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Van ongeveer 93 procent van de leerlingen in het derde leerjaar is een basisschooladvies bekend. Voor het grootste deel van de leerlingen komt de plaats in leerjaar 3 overeen met het eerdere advies. Een klein deel volgt nu een opleiding die hoger is dan het advies. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt een groter dan gemiddeld deel een opleiding op een lager niveau dan was geadviseerd. Het gaat om ongeveer dertig procent van de leerlingen; voor heel Nederland volgt een vijfde deel een lagere opleiding dan geadviseerd was. In de figuren 4.2 en 4.3 is de ontwikkeling van het percentage leerlingen dat een lagere of een hoger positie in leerjaar 3 heeft dan geadviseerd was over de afgelopen jaren weergegeven. De achterliggende cijfers zijn in de bijlage opgenomen in tabel b4.5.

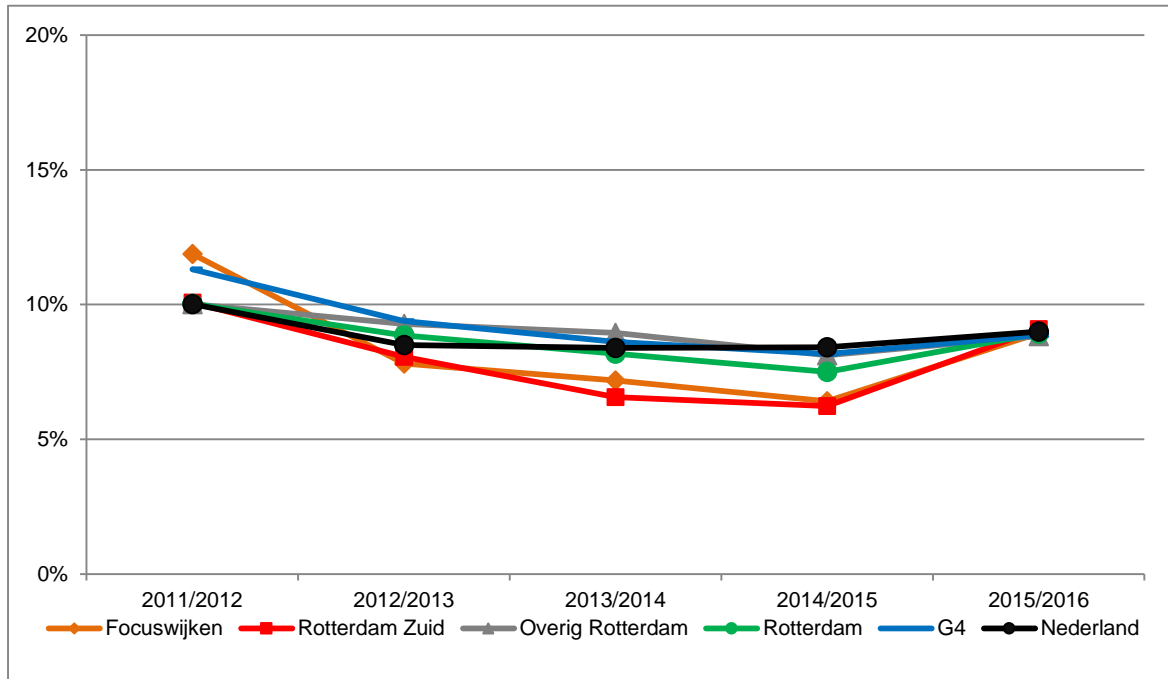

Figuur 4.2 Percentage leerlingen met een lagere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het basisschooladvies in groep 8 naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en de focuswijken is in het schooljaar 2015/2016 een daling te zien van het percentage leerlingen dat een lagere positie heeft dan het advies van de leerkracht in groep 8 (zie figuur 4.2). Het aandeel leerlingen dat in leerjaar 3 een

hogere positie heeft dan bij het advies van de leerkracht in groep 8 is in 2015/2016 voor alle gebieden vergelijkbaar en ligt rond 9 procent. In de schooljaren hiervoor was het percentage leerlingen met een hogere positie in Rotterdam Zuid en de focuswijken lager dan gemiddeld.

Figuur 4.3 Percentage leerlingen met een hogere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het basisschooladvies in groep 8 naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Naast het advies van de school kan een advies bepaald worden op basis van de score op Cito eindtoets. Voor de bepaling van het niveau van het advies op basis van de eindtoetsscore is de volgende norm gehanteerd. De score op de Eindtoets Basisonderwijs wordt weergegeven als een standaardscore die over de jaren heen vergelijkbaar is, lopend van 501 tot en met 550. Het gemiddelde ligt ieder jaar rond de 535. Bij elke standaardscore wordt een bepaald schooltype geadviseerd:

- 501–523 vmbo beroepsgerichte leerweg
- 524–528 vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
- 529–536 vmbo theoretisch / gemengde leerweg
- 537–544 havo
- 545–550 vwo⁶.

⁶ Indeling gebaseerd op de indeling uit Van Cito toets naar brugklas en door naar diploma. Hakkenes, de Wijs Sociaaleconomische trends 2012

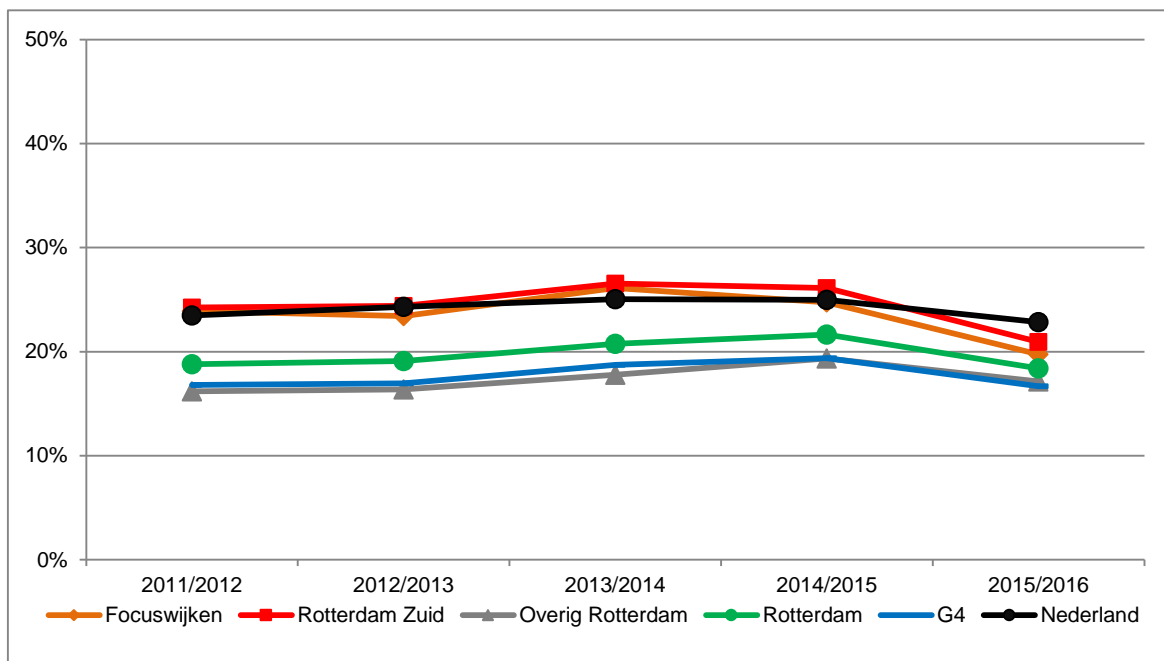
In tabel 4.5 wordt deze score op de Cito eindtoets gelegd naast de positie in leerjaar 3. De positie in het derde leerjaar in het voortgezet onderwijs is gepresenteerd in tabel 4.3. Voor een deel van de leerlingen is geen advies te bepalen op basis van de Cito eindtoets, dit is in de bovenste regel van tabel 4.5 opgenomen. De leerlingen waar wél een vergelijking voor gemaakt is, tellen in het vervolg van de tabel op tot 100 procent.

Tabel 4.5 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar woongebied 2015/2016

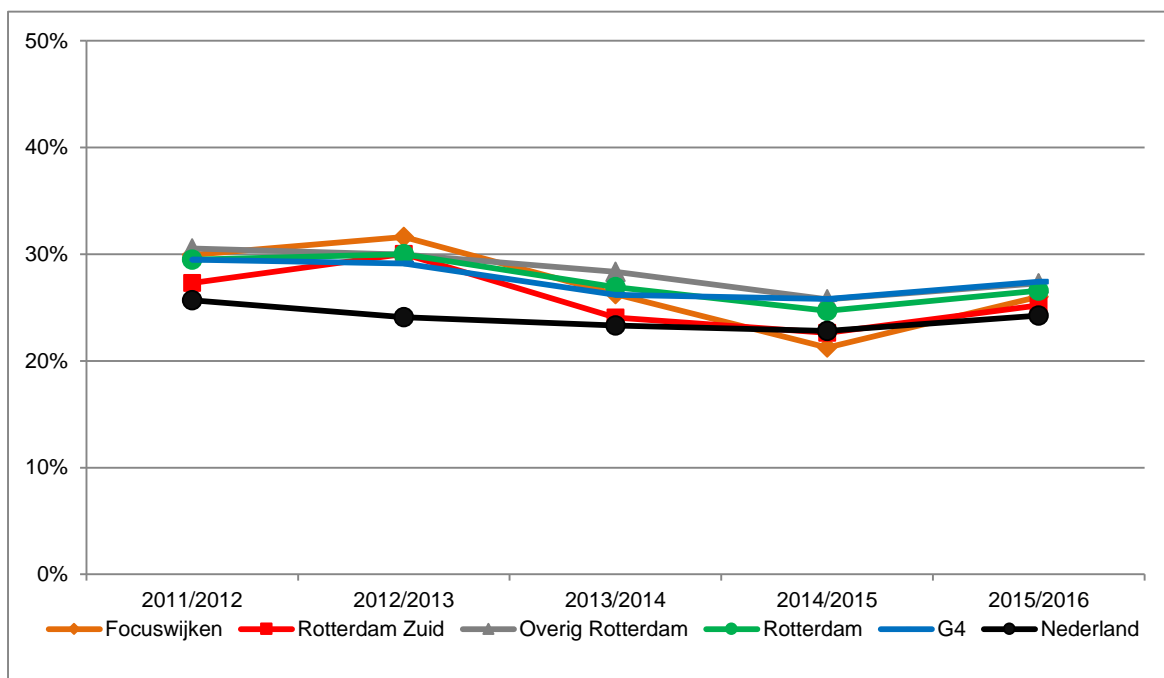
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Vo-niveau naar Cito eindtoets												
Geen advies bepaald	191	20,3%	470	21,6%	921	21,4%	1.391	21,5%	5.103	22,2%	58.235	27,5%
Lager dan advies	148	19,7%	357	20,9%	579	17,1%	936	18,4%	2.985	16,7%	34.965	22,8%
Gelijk aan advies	407	54,3%	918	53,8%	1.880	55,6%	2.798	55,0%	10.016	55,9%	81.072	52,9%
Hoger dan advies	195	26,0%	430	25,2%	922	27,3%	1.352	26,6%	4.912	27,4%	37.154	24,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Op basis van de Cito-eindtoets kan voor ruim zeventig procent van de leerlingen een vergelijking worden gemaakt. Dit is minder dan bij de vergelijking met het schooladvies. Dat wordt grotendeels veroorzaakt door het niet afnemen van de Cito-eindtoets door een deel van de scholen. Iets meer dan de helft van de leerlingen waarvoor een advies bepaald kan worden heeft een plek in het derde leerjaar die overeenkomt met het Cito-advies. Bijna een kwart volgt een opleiding hoger dan het Cito-advies en ruim een vijfde deel zit in het derde leerjaar op een lager niveau dan het Cito-advies op basis van de eindtoets. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is de verdeling positiever dan het gemiddelde in Nederland. In figuur 4.4 is het percentage leerlingen dat een lagere positie in leerjaar 3 heeft dan geadviseerd was over de jaren weergegeven. In het afgelopen jaar is het aandeel leerlingen dat een lagere positie heeft dan het Citoadvies in groep 8 kleiner geworden. Het verschil tussen Rotterdam Zuid, de focuswijken en Nederland als geheel en de overige woongebieden is in de afgelopen jaren kleiner geworden.

Figuur 4.4 Percentage leerlingen met een lagere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het Cito-advies in groep 8 naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Figuur 4.5 Percentage leerlingen met een hogere positie in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs dan het Cito-advies in groep 8 naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

4.5 Diploma's in het voortgezet onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs zijn in het SSB gegevens bekend over examen-deelnemers en het deel van de kandidaten dat slaagt voor het examen. In tabel 4.6 is

een overzicht gemaakt van de examens in het voortgezet onderwijs in het schooljaar 2014/2015.

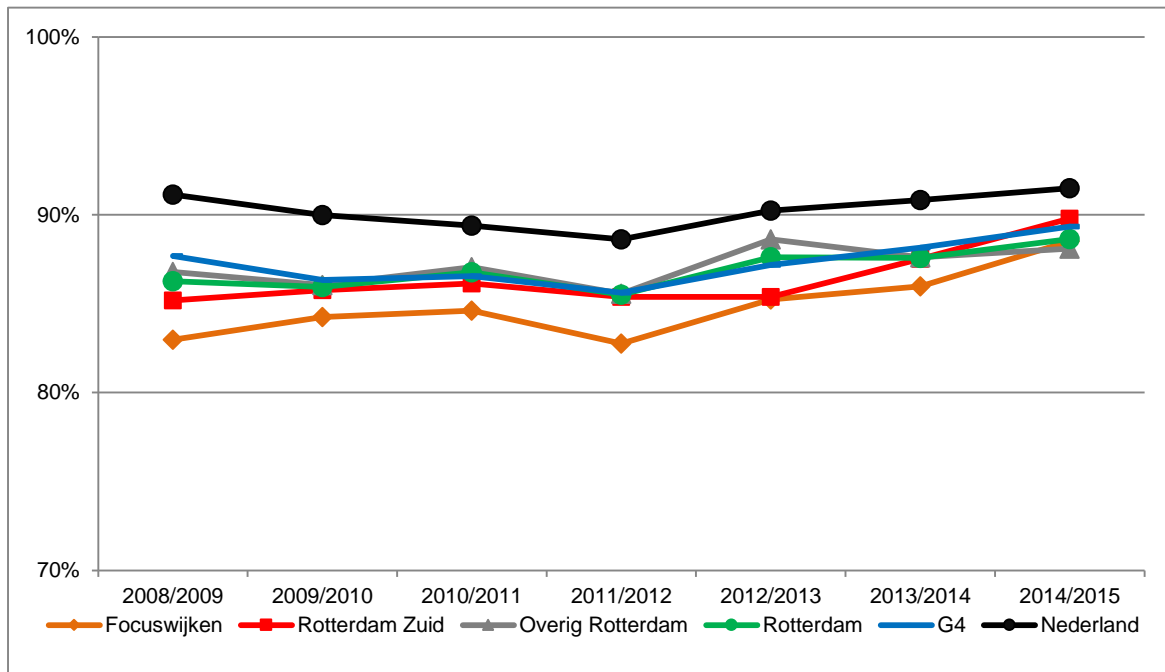
Tabel 4.6 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs, aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, woongebied schooljaar 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Niveau van de opleiding												
vmbo-bl	190		438		530		968		2.780		21.374	
	171	90,0%	403	92,0%	501	94,5%	904	93,4%	2.620	94,2%	20.344	95,2%
vmbo-kl	145		365		672		1.037		2.977		28.400	
	136	93,8%	336	92,1%	609	90,6%	945	91,1%	2.715	91,2%	26.717	94,1%
vmbo-gl/tl	258		609		1.249		1.858		5.338		56.735	
	230	89,1%	550	90,3%	1.099	88,0%	1.649	88,8%	4.772	89,4%	52.927	93,3%
havo	125		316		875		1.191		4.317		52.495	
	98	78,4%	265	83,9%	710	81,1%	975	81,9%	3.606	83,5%	45.362	86,4%
vwo	57		160		679		839		3.778		36.068	
	51	89,5%	141	88,1%	609	89,7%	750	89,4%	3.430	90,8%	33.121	91,8%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Voor Nederland ligt het percentage kandidaten met een diploma voor alle opleidingen boven de 90 procent. In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het percentage geslaagden iets lager.

In figuur 4.6 is het gemiddelde percentage geslaagde kandidaten per jaar voor elk van de gebieden opgenomen.

Figuur 4.6 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs, percentage examenkandidaten met een diploma naar woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Voor Nederland ligt het percentage geslaagden in het voortgezet onderwijs de rond de 90 procent. Het percentage geslaagde leerlingen uit de focuswijken en Rotterdam

Zuid neemt toe. Het percentage wijkt niet af van het gemiddelde in de vier grote steden.

4.6 Doorstroom van vo gediplomeerden

Van de leerlingen die in 2014/2015 geslaagd zijn voor het examen in het voortgezet onderwijs is nagegaan of ze het schooljaar na slagen een vervolgopleiding in Nederland volgen. Hierbij is ook onderzocht welk niveau de vervolgopleiding heeft. In tabel 4.7 zijn voor de verschillende vmbo niveaus, de havo en het vwo de meest gekozen vervolgopleidingen opgenomen.

Tabel 4.7 Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2014/2015 plek in 2015/2016												
vmbo-bl	171	100,0%	403	100,0%	501	100,0%	904	100,0%	2.620	100,0%	20.344	100,0%
mbo	164	95,9%	381	94,5%	461	92,0%	842	93,1%	2.429	92,7%	18.561	91,2%
waarvan niveau 2	162	94,7%	370	91,8%	454	90,6%	824	91,2%	2.364	90,2%	18.043	88,7%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	12	0,5%	558	2,7%
geen onderwijs*	7	4,1%	21	5,2%	39	7,8%	60	6,6%	179	6,8%	1.225	6,0%
vmbo-kl	136	100,0%	336	100,0%	609	100,0%	945	100,0%	2.715	100,0%	26.717	100,0%
mbo	131	96,3%	317	94,3%	582	95,6%	899	95,1%	2.563	94,4%	25.642	96,0%
waarvan niveau 3	56	41,2%	136	40,5%	266	43,7%	402	42,5%	1.202	44,3%	12.475	46,7%
waarvan niveau 4	64	47,1%	141	42,0%	244	40,1%	385	40,7%	1.079	39,7%	9.623	36,0%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	x	0,3%	163	0,6%
geen onderwijs*	x	.	18	5,4%	27	4,4%	45	4,8%	145	5,3%	912	3,4%
vmbo-gl/tl	230	100,0%	550	100,0%	1.099	100,0%	1.649	100,0%	4.772	100,0%	52.927	100,0%
mbo	203	88,3%	472	85,8%	902	82,1%	1.374	83,3%	3.740	78,4%	43.590	82,4%
waarvan niveau 3	12	5,2%	49	8,9%	114	10,4%	163	9,9%	355	7,4%	5.371	10,1%
waarvan niveau 4	185	80,4%	411	74,7%	768	69,9%	1.179	71,5%	3.282	68,8%	36.600	69,2%
andere opleiding	22	9,6%	69	12,5%	159	14,5%	228	13,8%	850	17,8%	7.981	15,1%
geen onderwijs*	x	.	x	.	38	3,5%	47	2,9%	182	3,8%	1.356	2,6%
havo	98	100,0%	265	100,0%	710	100,0%	975	100,0%	3.606	100,0%	45.362	100,0%
hbo	78	79,6%	209	78,9%	491	69,2%	700	71,8%	2.372	65,8%	34.400	75,8%
andere opleiding	x	.	26	9,8%	89	12,5%	115	11,8%	392	10,9%	4.356	9,6%
geen onderwijs*	12	12,2%	30	11,3%	130	18,3%	160	16,4%	842	23,3%	6.606	14,6%
vwo	51	100,0%	141	100,0%	609	100,0%	750	100,0%	3.430	100,0%	33.121	100,0%
hbo	x	.	x	.	20	3,3%	25	3,3%	117	3,4%	3.002	9,1%
wo	43	84,3%	117	83,0%	497	81,6%	614	81,9%	2.328	67,9%	24.990	75,5%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	19	0,6%	170	0,5%
geen onderwijs*	x	.	17	12,1%	90	14,8%	107	14,3%	966	28,2%	4.959	15,0%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

De doorstroom van leerlingen met een 'vmbo-bl'-diploma is vergelijkbaar met die in de andere gebieden die in de tabel worden onderscheiden. Van de leerlingen in de focuswijken met een 'vmbo-kl'-diploma stroomt een groter deel dan gemiddeld door naar een mbo-opleiding op het hogere niveau 4. Leerlingen met een 'vmbo-gl/tl'-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken vervolgen iets vaker dan gemiddeld

in Nederland hun loopbaan via het mbo-niveau 4. Ook de leerlingen met een havo-diploma in Rotterdam Zuid en in de focuswijken kiezen vaker voor een vervolgopleiding dan gemiddeld in Nederland.

4.7 Relatief verzuim en nieuw voortijdig schoolverlaten in het vo

In tabel 4.8 is het schoolverzuim naar niveau op het voortgezet onderwijs weergegeven. In de tabel zijn de leerlingen opgenomen van wie in een schooljaar minimaal een verzuimmelding is gedaan. De gegevens over relatief schoolverzuim zijn afkomstig van de gemeente Rotterdam. Het is daarom niet mogelijk een vergelijking te maken met het landelijk gemiddelde en het gemiddelde in vier grote steden.

Tabel 4.8 Relatief verzuim in het voortgezet onderwijs naar aantal leerlingen, woongebied en schooljaar 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
praktijkonderwijs	36	29,5%	73	29,4%	75	23,6%	148	26,1%
vmbo-basisberoeps	84	22,9%	183	22,1%	206	20,5%	389	21,2%
vmbo-kaderberoeps	45	13,0%	117	13,7%	190	14,8%	307	14,4%
vmbo gl/tl	34	6,4%	76	6,2%	155	6,2%	231	6,2%
havo	27	9,4%	61	8,7%	79	4,0%	140	5,3%
vwo	x	.	13	2,5%	25	1,5%	38	1,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Vergeleken met overig Rotterdam is het schoolverzuim van leerlingen uit het voortgezet onderwijs tijdens het schooljaar 2015/2016 wonend op Zuid hoger in het praktijkonderwijs en in het vmbo-basisberoepsonderwijs, in de havo en vwo. In het vmbo-kaderonderwijs is het iets lager op Zuid en in het vbo-gl/tl even hoog. Het schoolverzuim in het voortgezet onderwijs is het hoogst in het praktijkonderwijs en het vmbo-basisberoepsonderwijs. De cijfers van de voorgaande jaren geven ongeveer eenzelfde beeld maar geven ook een fluctuerend beeld zonder een duidelijke ontwikkeling (zie tabel b4.16 in de bijlage).

Leerlingen in de leeftijd van 12 tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder een startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) worden aangeduid als nieuwe voortijdig schoolverlaters (vsv-ers). De landelijke en gemeentelijke overheden zijn al geruime tijd bezig voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Onderdeel van dit beleid is dat voortijdig schoolverlaten nauwgezet wordt gemonitord. De monitoring van het aantal vsv-ers en de afbakening van de populatie is in handen van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het CBS gebruikt deze cijfers van DUO voornamelijk niet. Het CBS publiceert zelf wel een bestand op basis waarvan het aantal vsv-ers in kaart kan worden gebracht, maar vanwege de enigszins afwijkende definitie liggen de cijfers van het CBS beduidend hoger dan de

cijfers van DUO. In 2012 is door het CBS een nieuwe meetmethode ingevoerd. In tabel 4.9 zijn voor 2012/2013 beide meetmethoden opgenomen

Als indicatie zijn in tabel 4.9 het aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en het aandeel nieuwe voortijdig schoolverlaters in het voortgezet onderwijs voor de afgelopen jaren opgenomen. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar gedeeld door het totaal aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs en vermenigvuldigd met 100.

Tabel 4.9 Percentage nieuw voortijdig schoolverlaten uit het voortgezet onderwijs naar aantal leerlingen, woongebied en schooljaar *

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nieuw voortijdig schoolverlaten												
2008/2009, leerlingen	3.768		8.837		18.255		27.092		89.069		899.331	
nieuw vsv-ers	77	2,0%	167	1,9%	307	1,7%	474	1,7%	1643	1,8%	10.576	1,2%
2009/2010, leerlingen	3.674		8.638		17.882		26.520		90.410		900.147	
nieuw vsv-ers	64	1,7%	149	1,7%	312	1,7%	461	1,7%	1.654	1,8%	10.022	1,1%
2010/2011, leerlingen	3.734		8.724		17.966		26.690		91.068		903.927	
nieuw vsv-ers	72	1,9%	155	1,8%	319	1,8%	474	1,8%	1.716	1,9%	9.817	1,1%
2011/2012, leerlingen	3.766		8.870		18.790		27.660		93.657		912.330	
nieuw vsv-ers	64	1,7%	163	1,8%	256	1,4%	419	1,5%	1.651	1,8%	10.133	1,1%
2012/2013, leerlingen	3.747		8.880		19.010		27.890		95.881		923.554	
nieuw vsv-ers	66	1,8%	148	1,7%	239	1,3%	387	1,4%	1.592	1,7%	9.422	1,0%
Nieuwe meetmethode												
2012/2013, leerlingen	3.700		8.767		18.876		27.643		95.019		917.959	
nieuw vsv-ers	39	1,1%	79	0,9%	146	0,8%	225	0,8%	992	1,0%	5288	0,6%
2013/2014, leerlingen	3.688		8.810		18.848		27.658		97.144		929.753	
nieuw vsv-ers	37	1,0%	62	0,7%	139	0,7%	201	0,7%	987	1,0%	5.114	0,6%
2014/2015, leerlingen	3.696		8.815		19.169		27.984		99.504		940.230	
nieuw vsv-ers	21	0,6%	59	0,7%	151	0,8%	210	0,8%	925	0,9%	5.084	0,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

* De cijfers voor 2014/2015 zijn voorlopige cijfers

Hoofdstuk 5 Mbo, hbo en wo

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een beeld geschetst van de onderwijspositie van de deelnemers en studenten in opleidingen na het voortgezet onderwijs. In de tweede paragraaf wordt het onderscheid gemaakt tussen het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), het hoger beroepsonderwijs (hbo) en het wetenschappelijk onderwijs (wo). In het vervolg van het hoofdstuk ligt de nadruk op de deelnemers in het mbo. In paragraaf 5.3 wordt de verdeling van de mbo-deelnemers over de verschillende niveaus in het mbo gepresenteerd. De deelnemers aan opleidingen in ‘zorg’ en ‘techniek’ staan centraal in paragraaf 5.4. Paragraaf 5.5 geeft een overzicht van de examens in het mbo en in paragraaf 5.6 wordt een aanzet gedaan om de positie van de gediplomeerden een jaar later te beschrijven. In paragraaf 5.7 komt het nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo kort aan bod.

5.2 Deelnemers en studenten

In tabel 5.1 is een overzicht gemaakt van de onderwijsdeelname van jongeren naar leeftijd. Hierin is ook opgenomen welk deel van de jongeren geen onderwijs volgt.⁷

Tabel 5.1 Onderwijsvolgende en niet onderwijsvolgende jongeren naar leeftijd en woongebied in 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Jongeren 15 tot en met 22 jaar												
vo/vavo	1.790	20,5%	4.129	21,3%	9.148	21,0%	13.277	21,1%	48.031	21,1%	429.800	26,1%
Mbo	3.040	34,9%	6.654	34,4%	10.160	23,4%	16.814	26,8%	46.412	20,4%	411.508	25,0%
Hbo	1.046	12,0%	2.277	11,8%	6.553	15,1%	8.830	14,1%	37.990	16,7%	264.326	16,1%
Wo	403	4,6%	896	4,6%	7.183	16,5%	8.079	12,9%	37.707	16,6%	143.895	8,7%
volgt geen onderwijs ⁶	2.441	28,0%	5.389	27,9%	10.444	24,0%	15.833	25,2%	57.122	25,1%	395.344	24,0%
Jongeren 23 tot en met 27 jaar												
vo/vavo	8	0,1%	15	0,1%	29	0,1%	44	0,1%	129	0,1%	659	0,1%
Mbo	664	8,4%	1.340	8,0%	1.626	4,3%	2.966	5,5%	6.647	3,1%	40.060	3,7%
Hbo	1.057	13,3%	2.007	12,0%	4.743	12,6%	6.750	12,4%	26.238	12,2%	113.669	10,5%
Wo	344	4,3%	725	4,3%	4.380	11,6%	5.105	9,4%	27.685	12,8%	79.049	7,3%
volgt geen onderwijs ⁶	5.858	73,9%	12.603	75,5%	26.917	71,4%	39.520	72,7%	154.784	71,8%	844.143	78,3%

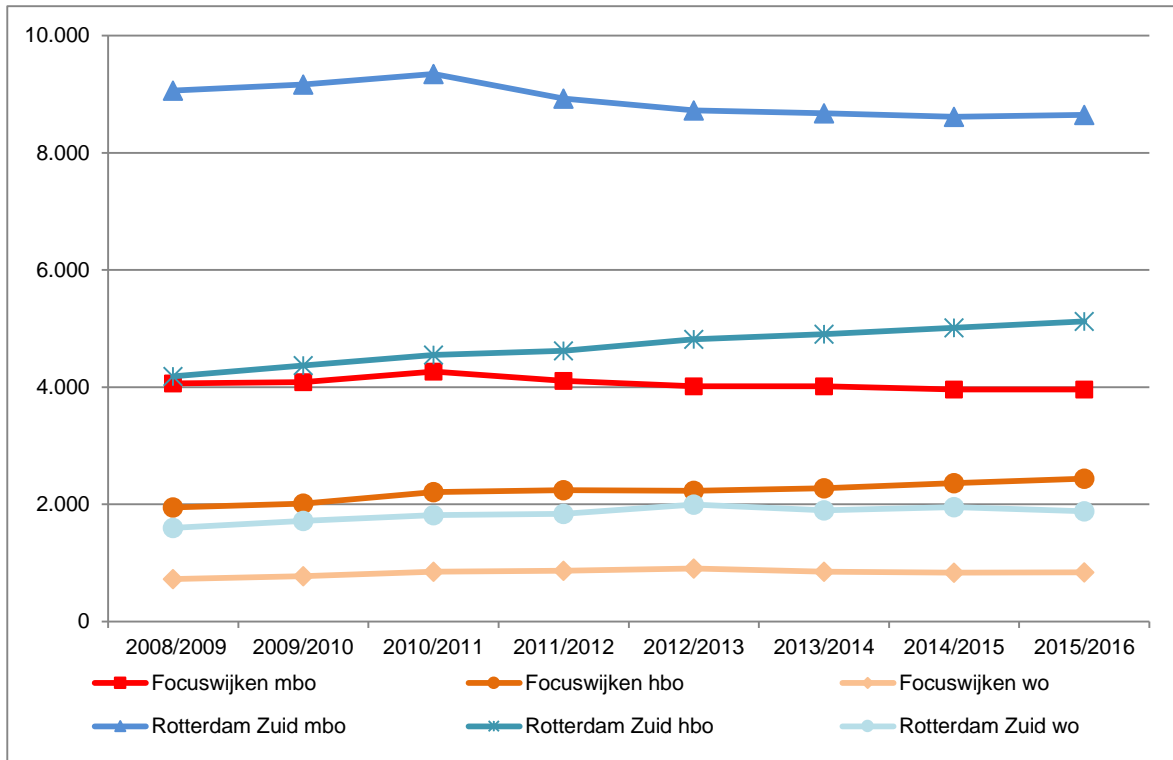
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt een derde van de jongeren tot en met 22 jaar een mbo-opleiding. Ongeveer 12 procent volgt een hbo-opleiding en ongeveer 5 procent een wo-opleiding. Deze verdeling wijkt af van de situatie in Rotterdam als geheel en de vier grote steden, waar het aandeel studenten in het wetenschappelijk onderwijs respectievelijk 12,9 en 16,6 procent is. Voor heel

⁷ De cijfers in de tabel hebben betrekking op het bekostigd onderwijs. Het is mogelijk dat jongeren die hier zijn gecategoriseerd als “volgt geen onderwijs” wel een opleiding volgen, maar dat het een opleiding betreft die niet wordt gesubsidieerd door de ministeries van OCW en EZ (niet-bekostigd onderwijs) zoals taalcursussen of (deeltijd)opleidingen aan een particulier instituut, of bedrijfsopleidingen.

Nederland is het aandeel studenten in het wetenschappelijk onderwijs lager dan in geheel Rotterdam, namelijk 9 procent.

Het aandeel jongen dat geen onderwijs volgt is in Rotterdam Zuid en de focuswijken met 28 procent hoger dan gemiddeld in Rotterdam (25 procent) en Nederland (24 procent).

Figuur 5.1 Aantallen deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo in de focuswijken en Rotterdam Zuid naar jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In de afgelopen jaren is het aantal mbo-ers in Rotterdam Zuid met ongeveer 400 personen afgenomen. Het aantal hbo-ers is sinds 2008/2009 met bijna 1.000 gegroeid en ook het aantal studenten aan het wetenschappelijk onderwijs neemt toe: in de afgelopen jaren met ongeveer 400. In de focuswijken is het aantal mbo-ers stabiel rond de 4.000 deelnemers en is in het hbo en het wo net als in Rotterdam Zuid als geheel een stijging in het aantal deelnemers te zien (van respectievelijk 500 en 100 deelnemers).

5.3 Deelnemers mbo naar niveau

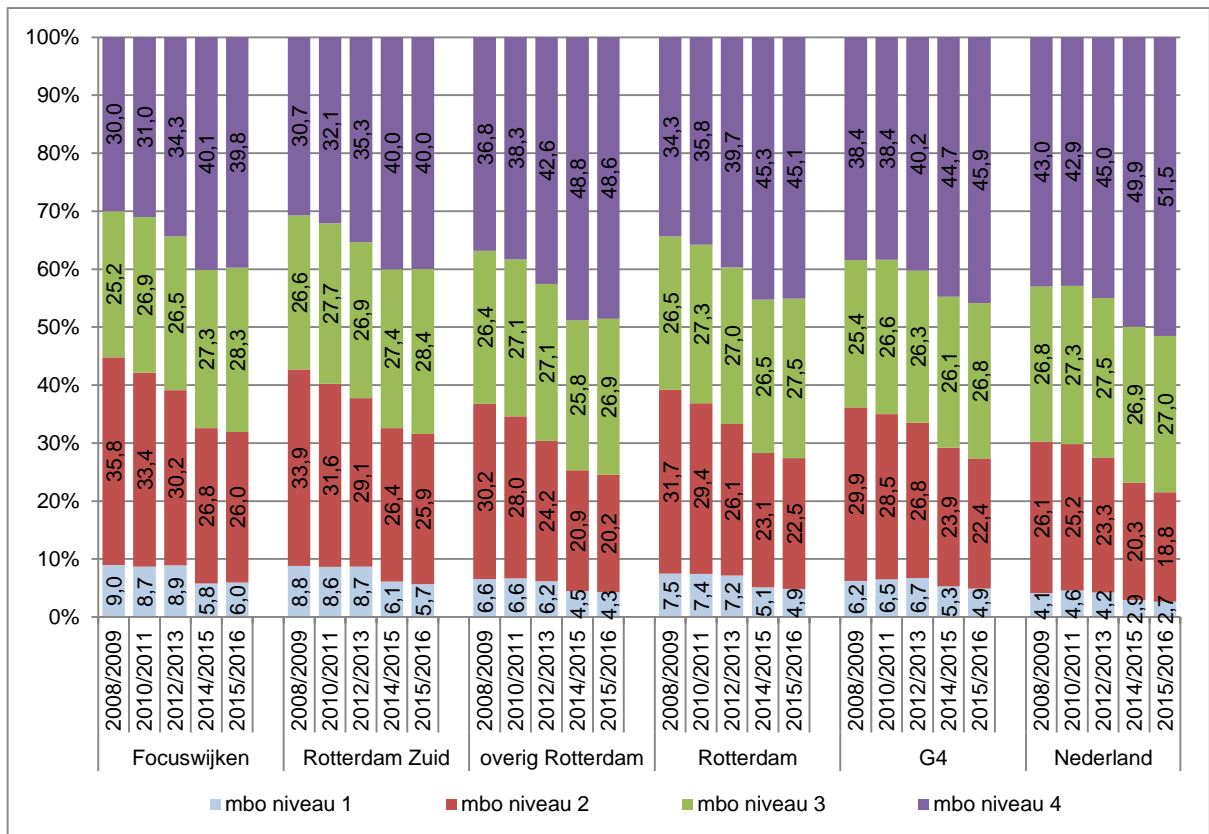
Binnen het mbo bestaan vier niveaus: niveau 1 (de assistentopleiding), niveau 2 (de basisberoepsopleiding), niveau 3 (de vakopleiding) en niveau 4 (de middenkader of specialistenopleiding).

Tabel 5.2 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding en woongebied in 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
niveau 1	178	5,9%	363	5,5%	411	4,0%	774	4,6%	2.205	4,8%	10.225	2,5%
niveau 2	831	27,3%	1.797	27,0%	2.123	20,9%	3.920	23,3%	10.686	23,1%	79.649	19,4%
niveau 3	758	24,9%	1.693	25,4%	2.430	23,9%	4.123	24,5%	11.305	24,4%	102.585	24,9%
niveau 4	1.273	41,9%	2.801	42,1%	5.195	51,1%	7.996	47,6%	22.158	47,8%	218.899	53,2%
Deelnemers van 23 jaar of ouder												
niveau 1	58	6,3%	128	6,4%	133	5,4%	261	5,8%	614	5,7%	2.629	3,7%
niveau 2	197	21,4%	444	22,3%	434	17,6%	878	19,7%	2.123	19,6%	11.174	15,7%
niveau 3	363	39,5%	765	38,4%	965	39,1%	1.730	38,7%	4.004	37,0%	27.522	38,8%
niveau 4	301	32,8%	657	32,9%	939	38,0%	1.596	35,7%	4.068	37,6%	29.657	41,8%
Deelnemers totaal												
niveau 1	236	6,0%	491	5,7%	544	4,3%	1.035	4,9%	2.819	4,9%	12.854	2,7%
niveau 2	1.028	26,0%	2.241	25,9%	2.557	20,2%	4.798	22,5%	12.809	22,4%	90.823	18,8%
niveau 3	1.121	28,3%	2.458	28,4%	3.395	26,9%	5.853	27,5%	15.309	26,8%	130.107	27,0%
niveau 4	1.574	39,8%	3.458	40,0%	6.134	48,6%	9.592	45,1%	26.226	45,9%	248.556	51,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken volgt ongeveer 6 procent van alle deelnemers een assistentopleiding (niveau 1). Verder zien we dat iets meer dan een kwart van de deelnemers de basisberoepsopleiding (niveau 2) volgt. Eveneens iets meer dan een kwart volgt de vakopleiding (niveau 3). Het aandeel deelnemers dat een middenkader- of specialistenopleiding (niveau 4) volgt is het grootst en ligt rond de 40 procent. Landelijk zien we een iets ander beeld. Het aandeel deelnemers op niveau 1 is lager (2,7 procent). Ook het deel dat een opleiding op niveau 2 volgt is met 18,8 procent kleiner. Een vergelijkbaar aandeel als in Rotterdam Zuid volgt een opleiding op niveau 3 (27,0 procent). Op niveau 4 is het percentage mbo-deelnemers in Nederland (51,5 procent) hoger dan in Rotterdam Zuid.

Figuur 5.2 Deelnemers in het mbo, naar niveau, woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 5.2 is te zien dat de verdeling van de deelnemers over de verschillende niveaus in het mbo in alle gebieden tot 2014/2015 een vergelijkbare ontwikkeling doormaakt. Het aandeel deelnemers dat een basisberoepsopleiding (niveau 2) volgt neemt af en ook het aandeel deelnemers aan een assistent-opleiding (niveau 1) neemt vanaf het schooljaar 2012/2013 af. Verder is het aandeel deelnemers dat een vakopleiding (niveau 3) volgt is redelijk stabiel en is er een groei van het aandeel deelnemers dat een middenkader of specialistenopleiding (niveau 4) volgt.

In het studiejaar 2015/2016 is de verdeling over de niveaus in Rotterdam Zuid en de focuswijken weinig veranderd ten opzichte van het schooljaar ervoor. Landelijk en in de G4 is de toename van deelnemers aan de hogere niveaus nog wel zichtbaar.

5.4 Deelnemers mbo naar sector

Eén van de doelstellingen van het NPRZ is het vergroten van het aantal deelnemers in de sector 'techniek' en 'zorg'. In tabel 5.3 wordt de deelname in deze twee sectoren gepresenteerd.⁸

Tabel 5.3 Deelnemers en studenten in het mbo, naar sector en woongebied in 2015/2016

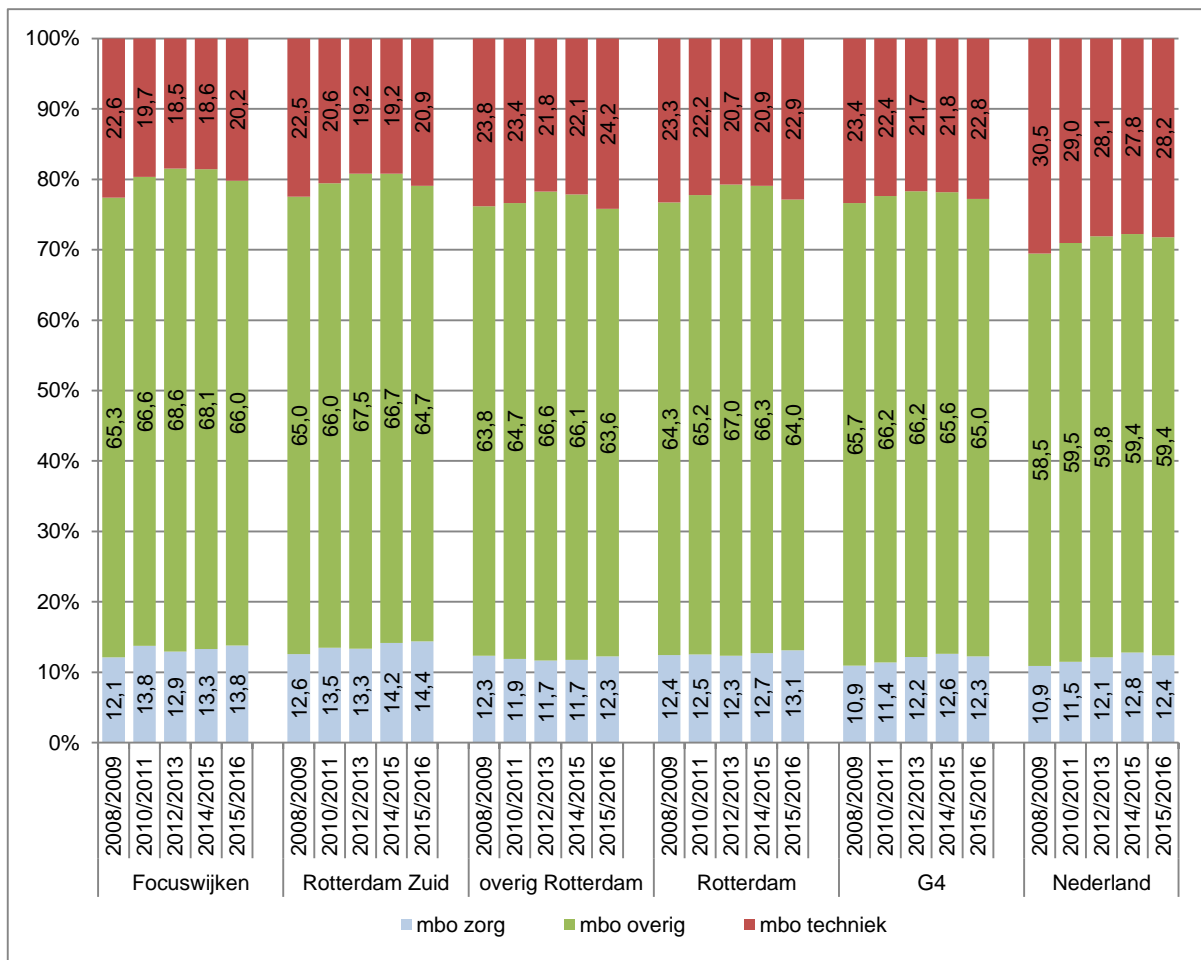
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
zorg	351	11,5%	764	11,5%	904	8,9%	1.668	9,9%	4.162	9,0%	38.743	9,4%
techniek	615	20,2%	1.409	21,2%	2.469	24,3%	3.878	23,1%	10.604	22,9%	118.164	28,7%
overig	2.074	68,2%	4.481	67,3%	6.786	66,8%	11.267	67,0%	31.588	68,1%	254.451	61,9%
Deelnemers 23 jaar of ouder												
zorg	195	21,2%	478	24,0%	645	26,1%	1.123	25,2%	2.844	26,3%	19.428	27,4%
techniek	184	20,0%	401	20,1%	584	23,6%	985	22,1%	2.418	22,4%	20.855	29,4%
overig	540	58,8%	1.115	55,9%	1.242	50,3%	2.357	52,8%	5.547	51,3%	30.699	43,2%
Deelnemers totaal												
zorg	546	13,8%	1.242	14,4%	1.549	12,3%	2.791	13,1%	7.006	12,3%	58.171	12,1%
techniek	799	20,2%	1.810	20,9%	3.053	24,2%	4.863	22,9%	13.022	22,8%	139.019	28,8%
overig	2.614	66,0%	5.596	64,7%	8.028	63,6%	13.624	64,0%	37.135	65,0%	285.150	59,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In Rotterdam Zuid volgt 14,4 procent van de mbo-deelnemers een opleiding in de sector zorg en volgt 20,9 procent een techniekopleiding. In de focuswijken is de deelname vergelijkbaar. In de vier grote steden is de deelname in de 'zorg' iets lager (12,3 procent) en de deelname in de sector 'techniek' iets hoger (22,8 procent). Landelijk is het aandeel deelnemers in de sector 'techniek' met 28,8 procent beduidend hoger dan in Rotterdam Zuid.

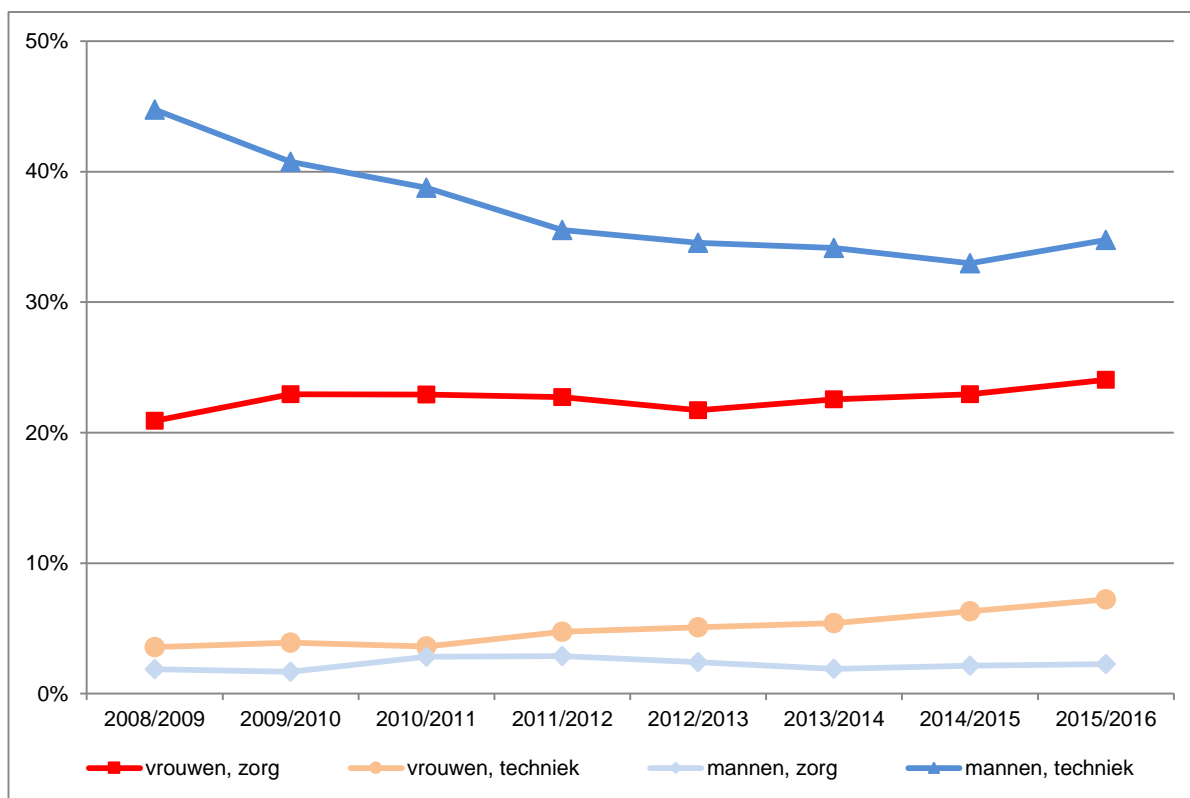
⁸ In de sector zorg zijn de volgende mbo-opleidingen opgenomen: verpleging, verzorging en medische ondersteuning. In de sector techniek gaat het om de opleidingen: Kunst, ruimtelijke presentatie en communicatie, Grafische vormgeving, Audiovisuele productie, OnderwijsVormgeving en audiovisuele productie; ongedeelde, ICT, ICT; ongedeelde, Werktuigbouwkunde, Productietechniek, Metaalproductie, Elektrotechniek, Installatietechniek, Proces- en chemische laboratoriumtechniek, Auto-, vliegtuig- en scheepvaartindustrie, Hout- en meubelindustrie, Bouw, Grond-, weg-, en waterbouw en Techniek, industrie en bouw; ongedeelde.

In figuur 5.3 wordt de ontwikkeling van de sectoren 'zorg' en 'techniek' binnen het mbo over de jaren weergegeven.

Figuur 5.3 Deelnemers en studenten in de mbo-sectoren 'zorg' en 'techniek' naar woongebied en jaar
Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Binnen het mbo is de deelname in de sector 'zorg' in de afgelopen jaren in alle onderscheiden gebieden redelijk constant. In de sector 'techniek' is tot 2014/2015 een lichte afname zichtbaar, in het schooljaar 2015/2016 is de aandeel van de sector techniek iets groter geworden.

Figuur 5.4 Deelnemers en studenten in de mbo-sectoren 'zorg' en 'techniek' in de focuswijken naar geslacht en jaar
 Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In figuur 5.4 is de ontwikkeling van de deelname in de focuswijken in de sector 'zorg' en 'techniek' naar geslacht afgebeeld. In beide sectoren is een groot verschil tussen de deelname van mannen en vrouwen. In de sector 'zorg' is de deelname in de focuswijken de afgelopen jaren redelijk constant. In de sector 'techniek' is een afname zichtbaar: in 2008/2009 volgde 44 procent van de mannen een techniekopleiding, en in 2014/2015 is dat gedaald naar 33 procent. Het laatste schooljaar stijgt de deelname weer licht. In dezelfde periode is de deelname van vrouwen in de 'techniek' gestegen van 4 naar 7 procent. Voor de overige gebieden zijn deze gegevens opgenomen in tabel b5.9 in bijlage 5.

5.5 Diploma's mbo naar niveau

Binnen het SSB is een bestand beschikbaar met mbo-gediplomeerden. In tabel 5.4 is een overzicht van deze gediplomeerden naar leeftijd opgenomen. De cijfers hebben betrekking op het schooljaar 2014/2015.

Tabel 5.4 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding en woongebied in 2014/2015

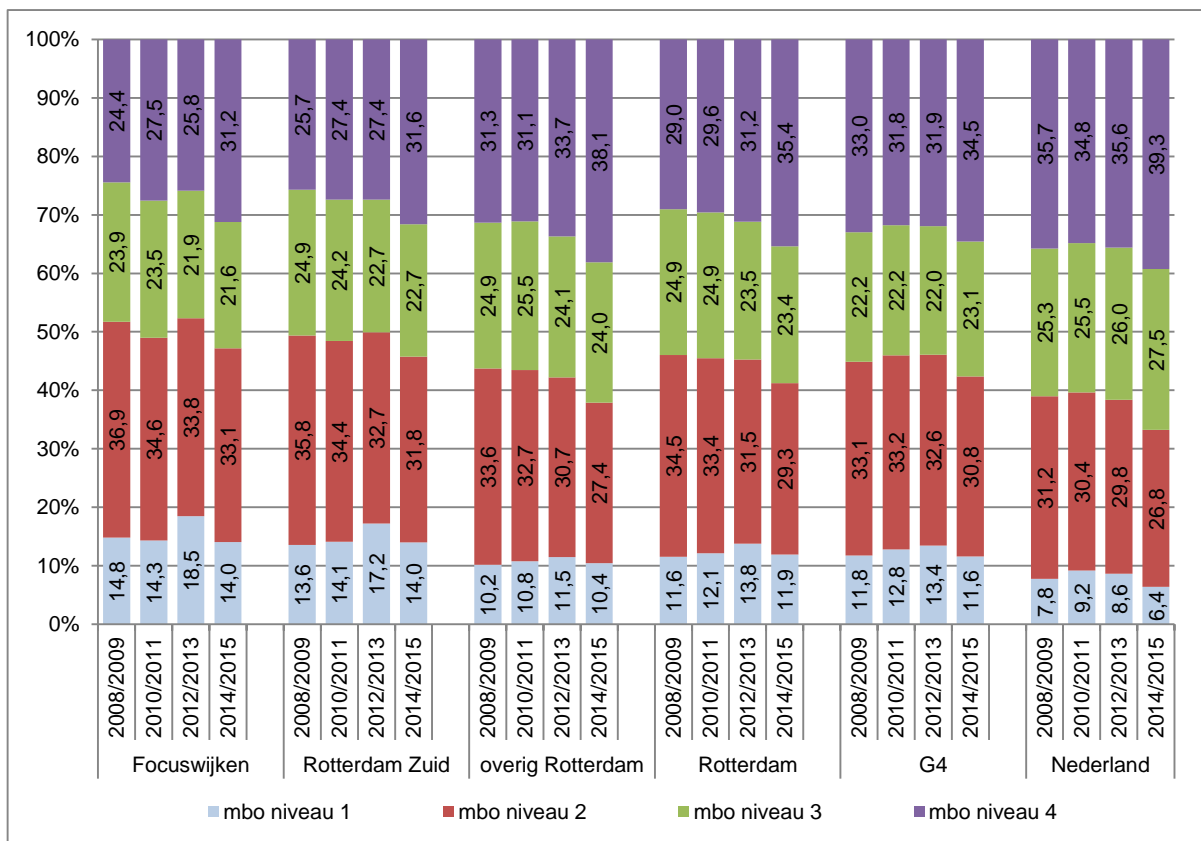
	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Deelnemers tot en met 22 jaar												
niveau 1	168	17,1%	341	16,2%	349	11,9%	690	13,7%	1.865	12,7%	8.319	6,6%
niveau 2	343	34,9%	709	33,6%	860	29,4%	1.569	31,1%	4.697	31,9%	35.594	28,0%
niveau 3	183	18,6%	410	19,5%	609	20,8%	1.019	20,2%	3.023	20,5%	31.623	24,9%
niveau 4	290	29,5%	647	30,7%	1.112	38,0%	1.759	34,9%	5.137	34,9%	51.412	40,5%
Deelnemers van 23 jaar of ouder												
niveau 1	18	5,3%	60	7,9%	62	6,2%	122	6,9%	416	8,4%	2.162	6,0%
niveau 2	96	28,2%	202	26,5%	220	21,9%	422	23,9%	1.370	27,6%	8.135	22,4%
niveau 3	103	30,2%	240	31,5%	335	33,3%	575	32,6%	1.520	30,6%	13.244	36,5%
niveau 4	124	36,4%	259	34,0%	388	38,6%	647	36,6%	1.664	33,5%	12.698	35,0%
Deelnemers totaal												
niveau 1	186	14,0%	401	14,0%	411	10,4%	812	11,9%	2.281	11,6%	10.481	6,4%
niveau 2	439	33,1%	911	31,8%	1.080	27,4%	1.991	29,3%	6.067	30,8%	43.729	26,8%
niveau 3	286	21,6%	650	22,7%	944	24,0%	1.594	23,4%	4.543	23,1%	44.867	27,5%
niveau 4	414	31,2%	906	31,6%	1.500	38,1%	2.406	35,4%	6.801	34,5%	64.110	39,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) dit gaat om deelnemers die voorkomen in het inschrijvingbestand van het SSB.

Van de mbo-ers van Rotterdam Zuid die in 2014/2015 een diploma hebben behaald heeft 14 procent een diploma op mbo niveau 1, bijna 32 procent een diploma op niveau 2, bijna 23 procent een diploma op niveau 3 en meer dan 31 procent een diploma op niveau 4. Het beeld onder gediplomeerde mbo-ers uit de focuswijken wijkt hier weinig vanaf. Van de mbo-ers uit de focuswijken heeft een iets groter deel een diploma op niveau 2 en een iets kleiner deel een diploma op niveau 3 en 4 behaald dan van de deelnemers uit Rotterdam Zuid. In de vier grote gemeenten en landelijk is de verdeling anders: het aandeel gediplomeerden met een diploma op niveau 1 en 2 is (iets) lager dan in Rotterdam Zuid, en het aandeel niveau 3 en 4 diploma's is (enigszins) hoger.

Er is in Rotterdam Zuid een groot verschil tussen jongere en oudere deelnemers voor wat het betreft het niveau van het behaalde diploma. De jongere deelnemers behalen vaker een diploma op niveau 1 of 2, terwijl de deelnemers van 23 jaar of ouder vaker een diploma op niveau 3 of 4 behalen. Dit verschil is ook te zien in Rotterdam en de G4, maar daar is het verschil kleiner. In Nederland als geheel is het verschil naar leeftijd minder duidelijk. Jongeren halen landelijk wel vaker een diploma op niveau twee maar er is weinig verschil tussen het aandeel jongere en oudere deelnemers met een diploma op niveau 1. Verder zien we landelijk dat van de jongere deelnemers juist een substantieel groter deel een diploma op niveau 4 heeft behaald dan van de oudere deelnemers.

Figuur 5.5 Deelnemers met een diploma in het mbo, naar niveau, woongebied en jaar

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

In het afgelopen jaar neemt het aandeel gediplomeerden op niveau 4 toe. Het aandeel mbo-ers met een diploma op niveau 2 neemt in elk van de gebieden in de laatste jaren af.

5.6 Doorstroom van mbo gediplomeerden

Voor de deelnemers die in 2014/2015 een mbo-diploma hebben behaald, is per niveau nagegaan of ze een jaar later nog een opleiding volgen. Als dit een mbo-opleiding is, is gekeken welk niveau die vervolgopleiding heeft. In de tabel is ook vermeld welk deel van de deelnemers het schooljaar na het behalen van het diploma geen bekostigd onderwijs volgt.

Tabel 5.5. Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2014/2015, plek in 2015/2016												
mbo 1	186	100,0%	401	100,0%	411	100,0%	812	100,0%	2.281	100,0%	10.481	100,0%
naar												
mbo	130	69,9%	272	67,8%	274	66,7%	546	67,2%	1.296	56,8%	5.722	54,6%
niveau 2	128	68,8%	269	67,1%	272	66,2%	541	66,6%	1.254	55,0%	5.515	52,6%
overig onderwijs	5	2,7%	7	1,7%	8	1,9%	15	1,8%	66	2,9%	398	3,8%
geen onderwijs*	51	27,4%	122	30,4%	129	31,4%	251	30,9%	919	40,3%	4.361	41,6%
mbo 2	439	100,0%	911	100,0%	1.080	100,0%	1.991	100,0%	6.067	100,0%	43.729	100,0%
naar												
mbo	243	55,4%	518	56,9%	575	53,2%	1.093	54,9%	2.868	47,3%	21.536	49,2%
niveau 3	195	44,4%	415	45,6%	453	41,9%	868	43,6%	2.368	39,0%	18.072	41,3%
niveau 4	41	9,3%	83	9,1%	102	9,4%	185	9,3%	391	6,4%	2.460	5,6%
overig onderwijs	7	1,6%	23	2,5%	33	3,1%	56	2,8%	168	2,8%	1.386	3,2%
geen onderwijs*	189	43,1%	370	40,6%	472	43,7%	842	42,3%	3.031	50,0%	20.807	47,6%
mbo 3	286	100,0%	650	100,0%	944	100,0%	1.594	100,0%	4.543	100,0%	44.867	100,0%
naar												
mbo	142	49,7%	282	43,4%	399	42,3%	681	42,7%	1.817	40,0%	15.101	33,7%
niveau 4	106	37,1%	240	36,9%	308	32,6%	548	34,4%	1.622	35,7%	13.082	29,2%
overig onderwijs	5	1,7%	16	2,5%	29	3,1%	45	2,8%	91	2,0%	1.282	2,9%
geen onderwijs*	139	48,6%	352	54,2%	516	54,7%	868	54,5%	2.635	58,0%	28.484	63,5%
mbo 4	414	100,0%	906	100,0%	1.500	100,0%	2.406	100,0%	6.801	100,0%	64.110	100,0%
naar												
hbo	153	37,0%	340	37,5%	545	36,3%	885	36,8%	2.506	36,8%	22.458	35,0%
overig onderwijs	8	1,9%	16	1,8%	21	1,4%	37	1,5%	89	1,3%	1.239	1,9%
geen onderwijs*	253	61,1%	550	60,7%	934	62,3%	1.484	61,7%	4.206	61,8%	40.413	63,0%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

*) dit gaat om deelnemers die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken

In Rotterdam Zuid en in de focuswijken is het deel van mbo-ers dat doorstroomt naar een vervolgopleiding groter dan gemiddeld in Nederland. Dit is op elk van de vier mbo-niveaus het geval. De doorstroom van mbo niveau 4 naar hbo is nu aanzienlijk lager dan vorig jaar, dit beeld is in elk van de gebieden zichtbaar. De doorstroomcijfer van 2013/2014 naar 2014/2015 stonden in de eerste rapportage en zijn ook in tabel b5.14 in de bijlage 5 opgenomen.

5.7 Nieuw voortijdig schoolverlaten in het mbo

Voortijdig schoolverlaten komt in het mbo veel vaker voor dan in het voortgezet onderwijs. Het terugdringen van voortijdig schoolverlaten in het mbo is daarom een speerpunt van het vsv-beleid. Zoals eerder in paragraaf 4.7 is aangegeven, wijken de gegevens van het CBS af van de landelijk gehanteerde DUO-cijfers. In tabel 5.6 is de ontwikkeling van de CBS-cijfers in de afgelopen jaren ter indicatie opgenomen. Voor de berekening van het percentage nieuwe vsv-ers is het aantal nieuwe vsv-ers in het schooljaar gedeeld door het totaal aantal deelnemers in het mbo en vermenigvuldigd met 100. In 2012 is door het CBS een nieuwe meetmethode ingevoerd. In tabel 5.6 zijn voor 2012/2013 beide meetmethoden opgenomen. De resultaten laten zien dat het aandeel nieuwe vsv-ers in alle onderscheiden gebieden, ook volgens de nieuwe meetmethode de afgelopen jaren is gedaald.

Tabel 5.6 Percentage nieuw voortijdig schoolverlaten uit het mbo naar aantal deelnemers, woongebied en schooljaar*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Nieuw voortijdig schoolverlaten												
2008/2009, deelnemers	2.732		6.098		9.272		15.370		43.853		393.839	
nieuw vsv-ers	371	13,6%	804	13,2%	1.241	13,4%	2.045	13,3%	5.167	11,8%	30.499	7,7%
2009/2010, deelnemers	2.920		6.400		9.632		16.032		46.002		413.445	
nieuw vsv-ers	396	13,6%	831	13,0%	1.199	12,4%	2.030	12,7%	5.134	11,2%	30.155	7,3%
2010/2011, deelnemers	2.830		6.124		9.262		15.386		44.061		393.818	
nieuw vsv-ers	405	14,3%	856	14,0%	1.184	12,8%	2.040	13,3%	5.108	11,6%	29.332	7,4%
2011/2012, deelnemers	2.729		5.907		9.433		15.340		43.664		392.294	
nieuw vsv-ers	325	11,9%	698	11,8%	1.030	10,9%	1.728	11,3%	4.602	10,5%	27.536	7,0%
2012/2013, deelnemers	2.710		5.872		9.195		15.067		42.937		388.121	
nieuw vsv-ers	300	11,1%	609	10,4%	857	9,3%	1.466	9,7%	4.277	10,0%	24.672	6,4%
Nieuwe meetmethode												
2012/2013, deelnemers	2.707		5.857		9.182		15.039		42.852		387.535	
nieuw vsv-ers	297	11,0%	597	10,2%	845	9,2%	1.442	9,6%	4.209	9,8%	24.207	6,2%
2013/2014, deelnemers	2.750		5.900		9.288		15.188		42.742		386.608	
nieuw vsv-ers	290	10,5%	600	10,2%	844	9,1%	1.444	9,5%	4.136	9,7%	22.390	5,8%
2014/2015, deelnemers	2.729		5.981		9.289		15.270		42.461		386.381	
nieuw vsv-ers	215	7,9%	491	8,2%	713	7,7%	1.204	7,9%	3.565	8,4%	20.972	5,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

* De cijfers voor 2014/2015 zijn voorlopige cijfers

Hoofdstuk 6 Arbeidsmarkt

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de overgang vanuit het onderwijs naar de arbeidsmarkt besproken. Hier wordt gekeken of leerlingen en studenten die een diploma halen het jaar erop doorgestroomd zijn naar de arbeidsmarkt of dat zij doorgestroomd zijn in het onderwijs. Daarnaast is er een groep “overig”: degenen die niet werken én geen opleiding volgen. Ook is van degenen die zonder diploma het onderwijs verlaten én geen startkwalificatie hebben bepaald of zij doorstromen naar de arbeidsmarkt.

6.2 Onderwijs naar de arbeidsmarkt

Uitgangspunt zijn alle leerlingen en studenten die in de schooljaren 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014 een diploma hebben gehaald of het onderwijs hebben verlaten zonder een diploma en een startkwalificatie te halen. Van deze leerlingen en studenten is bepaald of zij respectievelijk op 1 oktober 2013 (uitstromers schooljaar 2011/2012), op 1 oktober 2014 (uitstromers schooljaar 2012/2013) en op 1 oktober 2015 (uitstromers schooljaar 2013/2014) betaald werk verrichten, onderwijs volgen of geen van beide. Mensen die onderwijs volgen én betaald werk verrichten worden geteld bij de onderwijsvolgenden. Ook van degenen die zonder diploma én zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten, is bepaald of zij na ruim een jaar weer onderwijs volgen of betaald werk hebben of geen van beide.

Gezien de kleine aantallen in met name de focusgebieden is er in de analyse voor gekozen om de gegevens over de drie schooljaren bij elkaar opgeteld te presenteren. Ook dan komen in enkele gevallen nog aantallen onder de 10 voor. Deze aantallen zijn om mogelijke herkenbaarheid van individuele personen te voorkomen in de tabel vervangen door een kruisje.

In de tabel is onderscheiden naar het woongebied op 1 oktober in het schooljaar waarin het diploma is behaald. Er is geen leeftijdselectie toegepast: alle geslaagden zijn opgenomen in de tabel, behalve degenen die een jaar later niet meer in het bevolkingsbestand zijn opgenomen.⁹

⁹ Dit zijn degenen die bijvoorbeeld zijn geëmigreerd of overleden.

Tabel 6.1 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt naar woongebied: schooljaren 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014 naar positie oktober 2013 resp. 2014 resp. 2015.

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo basis												
arbeidsmarkt	19	4%	50	5%	68	5%	118	5%	451	6%	3.482	6%
vervolgonderwijs	438	90%	957	89%	1.203	87%	2.160	88%	6.220	87%	52.534	89%
overig	28	6%	67	6%	114	8%	181	7%	502	7%	2.997	5%
vmbo kader												
arbeidsmarkt	17	≤ 4%	39	4%	62	4%	101	4%	371	5%	2.846	4%
vervolgonderwijs	371	≥ 94%	911	93%	1.427	92%	2.338	92%	6.705	91%	69.545	94%
overig	x	≤ 2%	32	3%	70	4%	102	4%	319	4%	1.987	3%
vmbo gl/tl												
arbeidsmarkt	x	≤ 1%	18	1%	74	2%	92	2%	394	3%	3.551	2%
vervolgonderwijs	604	≥ 96%	1.413	96%	3.011	95%	4.424	95%	12.101	94%	138.492	96%
overig	16	≤ 3%	34	2%	91	3%	125	3%	385	3%	2.677	2%
havo												
arbeidsmarkt	14	5%	42	6%	179	8%	221	7%	990	9%	9.515	7%
vervolgonderwijs	245	91%	670	91%	2.002	88%	2.672	89%	9.320	86%	119.097	90%
overig	10	4%	24	3%	102	4%	126	4%	523	5%	3.990	3%
vwo												
arbeidsmarkt	x	≤ 6%	11	3%	55	3%	66	3%	382	3%	2.788	3%
vervolgonderwijs	143	≥ 89%	395	94%	2.039	95%	2.434	95%	10.644	94%	91.556	95%
overig	x	≤ 6%	16	4%	45	2%	61	2%	311	3%	2.259	2%
mbo 1 en 2												
arbeidsmarkt	542	28%	1.257	30%	2.004	37%	3.261	34%	11.389	39%	100.749	48%
vervolgonderwijs	978	51%	2.042	49%	2.412	45%	4.454	47%	12.352	42%	80.856	39%
overig	391	20%	837	20%	975	18%	1.812	19%	5.358	18%	27.452	13%
mbo 3 en 4												
arbeidsmarkt	820	44%	2.044	49%	3.621	50%	5.665	50%	16.710	50%	190.585	59%
vervolgonderwijs	756	41%	1.611	38%	2.767	38%	4.378	38%	12.911	38%	107.330	33%
overig	275	15%	543	13%	803	11%	1.346	12%	4.028	12%	22.481	7%
HBO												
arbeidsmarkt	589	36%	1.328	37%	4.490	39%	5.818	39%	25.672	40%	160.971	40%
vervolgonderwijs	950	58%	2.035	57%	6.295	55%	8.330	55%	34.745	54%	228.466	56%
overig	102	6%	230	6%	717	6%	947	6%	4.084	6%	17.788	4%
WO												
arbeidsmarkt	323	48%	832	51%	6.026	52%	6.858	52%	37.479	52%	103.892	44%
vervolgonderwijs	280	42%	645	40%	4.349	38%	4.994	38%	28.026	39%	115.684	48%
overig	65	10%	147	9%	1.127	10%	1.274	10%	6.061	8%	19.019	8%
zonder dipl., geen SK												
arbeidsmarkt	462	34%	930	32%	1.400	33%	2.330	33%	7.836	37%	55.997	45%
vervolgonderwijs	328	24%	749	26%	1.089	26%	1.838	26%	5.294	25%	30.446	24%
overig	589	43%	1.235	42%	1.723	41%	2.958	42%	8.145	38%	39.336	31%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo / gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10. Door de geheimhouding van zulke kleine aantallen kan voor sommige percentages alleen een onder- of bovengrens worden aangeven.

Leerlingen die een diploma halen in het voortgezet onderwijs zijn het jaar erop voor het merendeel wederom onderwijsvolgend. Verschillen tussen de gebieden zijn er nauwelijks. Vanuit het mbo stromen er verhoudingsgewijs meer studenten door naar de arbeidsmarkt dan vanuit het voortgezet onderwijs. Van de studenten uit de focuswijken en die uit Rotterdam Zuid stromen er vanuit het mbo-1 en -2 relatief

minder studenten naar de arbeidsmarkt en meer naar vervolgonderwijs en naar 'overig' (geen werk én geen opleiding) dan van de studenten uit de andere gebieden. Ten opzichte van Nederland en in mindere mate de vier grote steden hebben meer studenten na het behalen van een mbo-diploma het jaar erop geen werk én volgen ze geen opleiding.

Studenten die een hbo- of wo-diploma halen, kunnen na het behalen van een propedeuse- of bachelor-diploma verder studeren voor een bachelor- of mastersdiploma. Dit verklaart waarom rond de helft van de geslaagden op deze niveaus ook na een jaar nog onderwijsvolgend is. Personen met een hbo-diploma zijn vaker dan de wo-geslaagden het jaar erop onderwijsvolgend, stromen minder vaak de arbeidsmarkt op en horen minder vaak bij de groep 'overig'. Geslaagden in het hbo en wo uit de focuswijken zijn het jaar erop vaker onderwijsvolgend dan studenten uit overig Rotterdam of de vier grote steden. Zij stromen iets minder vaak de arbeidsmarkt op.

Tot slot is de groep onderscheiden die zonder een diploma uit het onderwijs stroomt en geen startkwalificatie heeft gehaald. Een kwart van hen is het jaar erop weer onderwijsvolgend. In de focuswijken en in Rotterdam Zuid is te zien dat 43 respectievelijk 42 procent het jaar erop geen werk heeft én geen opleiding volgt. In Rotterdam is dit percentage met 42 procent vergelijkbaar, en in de vier grote steden iets lager (38 procent). Landelijk is dit percentage 31 procent. Het aandeel personen dat het jaar erop werk heeft, is in de focuswijken en Rotterdam Zuid lager dan in Nederland en de vier grote steden gemiddeld.

In de volgende tabellen zijn degenen onderscheiden die geslaagd zijn met een mbo-diploma in de richtingen 'zorg', 'techniek' en 'overig'. Hierbij zijn de definities voor de bepaling van de richtingen 'zorg' en 'techniek' in de algemene monitor NPRZ zo goed mogelijk gevolgd.¹⁰ Als de geslaagden de arbeidsmarkt zijn ingestroomd, is gekeken naar de bedrijfssector waar zij werken na één jaar. De sectoren 'zorg' en 'techniek' resulteren overwegend in werk in de betreffende sector. Omdat de bestanden van het CBS geen informatie bevatten over kenmerken van banen maar alleen kenmerken van het betreffende bedrijf, kan niet worden bepaald of iemand ook daadwerkelijk een functie in de 'zorg' of de 'techniek' vervult.

¹⁰ De variabelen waarmee de definiëring is gemaakt voor de algemene NPRZ-monitor, zijn afkomstig uit DUO-bestanden. De variabelen gebruikt in deze rapportage wijken hier enigszins vanaf omdat de CBS-bestanden anders van opzet zijn.

Tabel 6.2 Uitstroom uit vmbo (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo zorg												
arbeidsmarkt zorg	x	≤ 3%	x	≤ 1%	x	≤ 2%	x	≤ 1%	x	≤ 0%	68	0%
arbeidsmarkt overig	x	≤ 3%	16	≥ 2%	17	≥ 3%	33	≥ 2%	187	≥ 5%	1.578	4%
vervolgonderwijs	330	≥ 92%	761	≥ 93%	518	≥ 90%	1.279	≥ 92%	3.239	≥ 90%	36.898	93%
overig	12	≥ 3%	36	≥ 4%	29	≥ 5%	65	≥ 5%	174	≥ 5%	1.322	3%
vmbo techniek												
arbeidsmarkt techniek	x	≤ 5%	16	4%	18	2%	34	3%	92	3%	844	2%
arbeidsmarkt overig	x	≤ 5%	11	3%	23	3%	34	3%	90	3%	927	3%
vervolgonderwijs	164	≥ 86%	356	89%	818	90%	1.174	90%	2.683	89%	33.758	92%
overig	x	≤ 5%	16	4%	45	5%	61	5%	157	5%	1.145	3%
vmbo overig												
arbeidsmarkt (totaal)	25	3%	63	3%	146	3%	209	3%	843	4%	6.462	3%
vervolgonderwijs	919	94%	2.164	94%	4.305	93%	6.469	93%	19.104	92%	189.915	94%
overig	35	4%	81	4%	201	4%	282	4%	875	4%	5.194	3%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10,

In tabel 6.2 zijn de geslaagden uit het vmbo te zien. De geslaagden met een diploma in de richtingen 'zorg' en 'techniek' volgen in het jaar erop voor het grootste deel wederom onderwijs. In de landelijke cijfers is dit beeld ook te zien. Slechts enkele procenten hebben in de "eigen sector" werk, en eveneens slechts enkele procenten in overige sectoren. De categorie 'arbeidsmarkt overig' bevat ook uitzendkrachten; van hen is de sector waarin zij werken niet bekend.

Tabel 6.3 Uitstroom uit mbo 1 en 2 (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 1 en 2 zorg												
arbeidsmarkt zorg	66	14%	154	15%	231	17%	385	16%	1.627	21%	10.651	22%
arbeidsmarkt overig	18	4%	42	4%	60	5%	102	4%	325	4%	1.718	4%
arbeidsm. uitzendkracht	65	14%	140	13%	178	13%	318	13%	1.108	14%	9.053	19%
vervolgonderwijs	231	48%	474	45%	579	44%	1.053	44%	2.988	38%	17.286	36%
overig	101	21%	246	23%	281	21%	527	22%	1.779	23%	9.047	19%
mbo 1 en 2 techniek												
arbeidsmarkt techniek	85	28%	204	30%	392	34%	596	32%	1.913	35%	24.659	41%
arbeidsmarkt overig	32	11%	49	7%	76	7%	125	7%	320	6%	4.540	7%
arbeidsm. uitzendkracht	24	8%	69	10%	142	12%	211	11%	686	13%	5.506	9%
vervolgonderwijs	110	37%	277	40%	415	36%	692	37%	1.808	34%	22.100	36%
overig	48	16%	90	13%	144	12%	234	13%	663	12%	3.841	6%
mbo 1 en 2 overig												
arbeidsmarkt (totaal)	252	22%	599	25%	925	32%	1.524	29%	5.410	34%	44.622	44%
vervolgonderwijs	637	56%	1.291	54%	1.418	49%	2.709	51%	7.556	48%	41.470	41%
overig	242	21%	501	21%	550	19%	1.051	20%	2.916	18%	14.564	14%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI),

Geslaagden op het mbo-niveau 1 en 2 met de richting 'zorg' uit de focuswijken en afkomstig uit Zuid zijn het jaar erop vaker weer onderwijsvolgend dan gemiddeld in Rotterdam, de vier grote steden en Nederland. Zij hebben minder vaak werk in de bedrijfssector 'zorg' dan de geslaagden uit overig Rotterdam, de vier grote steden en Nederland.

De geslaagden uit de focuswijken met hetzelfde mbo-niveau maar dan met de richting 'techniek' volgen het jaar erop in ongeveer dezelfde mate een vervolgopleiding als de geslaagden uit de vier grote steden en Nederland. De geslaagden uit Rotterdam Zuid zelfs iets vaker. De geslaagden uit de focuswijken en uit Rotterdam Zuid hebben echter minder vaak werk in de technische bedrijfssector. En zij zijn iets vaker te vinden onder de uitzendkrachten. Vaker zijn zij te vinden in de groep zonder werk én zonder opleiding.

Tabel 6.4 Uitstroom uit mbo 3 en 4 (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2011/2012, 2012/2013 en 2013/2014 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 3 en 4 zorg												
arbeidsmarkt zorg	189	27%	473	30%	838	32%	1.311	31%	3.991	34%	48.433	42%
arbeidsmarkt overig	32	5%	65	4%	100	4%	165	4%	480	4%	3.190	3%
arbeidsm. uitzendkracht	115	17%	292	18%	508	19%	800	19%	2.199	18%	23.812	20%
vervolgonderwijs	237	34%	528	33%	864	33%	1.392	33%	3.664	31%	33.105	28%
overig	123	18%	243	15%	320	12%	563	13%	1.566	13%	7.940	7%
mbo 3 en 4 techniek												
arbeidsmarkt techniek	121	38%	313	40%	652	40%	965	40%	2.171	35%	32.173	43%
arbeidsmarkt overig	33	10%	60	8%	82	5%	142	6%	339	6%	4.787	6%
arbeidsm. uitzendkracht	44	14%	116	15%	267	17%	383	16%	1.110	18%	11.510	15%
vervolgonderwijs	90	28%	217	28%	486	30%	703	29%	1.937	32%	21.799	29%
overig	33	10%	74	9%	123	8%	197	8%	576	9%	4.100	6%
mbo 3 en 4 overig												
arbeidsmarkt (totaal)	286	34%	725	40%	1.174	40%	1.899	40%	6.420	41%	66.680	51%
vervolgonderwijs	429	51%	866	48%	1.417	48%	2.283	48%	7.310	47%	52.426	40%
overig	119	14%	226	12%	360	12%	586	12%	1.886	12%	10.441	8%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI),

Op mbo-niveau 3 en 4 zijn de geslaagden uit de richting 'zorg' uit de focuswijken het jaar erop minder vaak aan het werk in de bedrijfssector 'zorg' dan de geslaagden uit de vier grote steden en Nederland. Dit geldt in iets minder mate voor de geslaagden uit Rotterdam Zuid. Vaker zijn zij niet aan het werk én volgen zij geen opleiding. Ook dit geldt sterker voor de geslaagden uit de focuswijken dan voor die uit heel Rotterdam Zuid.

Van de geslaagden uit de focuswijken met een mbo-diploma 'techniek' werkt 38 procent in de bedrijfssector 'techniek': iets meer dan gemiddeld in de vier grote steden (35 procent), maar minder vaak dan landelijk (43 procent). In heel Rotterdam Zuid is dit percentage (40 procent) hoger dan in de focuswijken. De geslaagden uit de focuswijken en uit Rotterdam Zuid werken vaker als uitzendkracht dan de geslaagden uit de andere gebieden.

Bijlage 1 Speciaal onderwijs en speciaal basisonderwijs

Wat is speciaal onderwijs?

Speciaal onderwijs is onderwijs voor kinderen met een handicap, chronische ziekte of stoornis. Deze kinderen krijgen in het speciaal onderwijs meer aandacht en ondersteuning dan in het gewone onderwijs.

Het speciaal onderwijs bestaat uit 4 clusters:

Cluster 1: blinde, slechtziende kinderen. Dit zijn scholen voor visueel gehandicapte kinderen of meervoudig gehandicapte kinderen die slechtziend of blind zijn. De meeste van deze kinderen gaan met speciale begeleiding naar het gewone onderwijs. De overige bezoeken speciale scholen.

Cluster 2: dove, slechthorende kinderen. Dit cluster bestaat uit scholen voor dove en slechthorende kinderen en voor kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden of taalmoeilijkheden. De scholen zijn er ook voor kinderen met communicatieve problemen, zoals bij bepaalde vormen van autisme.

Cluster 3: gehandicapte en langdurig zieke kinderen. Dit zijn scholen voor leerlingen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen. En voor langdurig zieke kinderen en leerlingen met epilepsie.

Cluster 4: kinderen met stoornissen en gedragsproblemen. Dit cluster bestaat uit scholen voor kinderen met psychiatrische stoornissen of ernstige gedragsproblemen. Ook scholen die verbonden zijn aan pedologische (kinderkundige) instituten vallen onder dit cluster.

Voortgezet speciaal onderwijs

Leerlingen in het speciaal onderwijs gaan meestal na hun 12e naar het voortgezet speciaal onderwijs. Hier kunnen ze blijven tot hun 20e verjaardag. Het voortgezet speciaal onderwijs werkt met dezelfde clusters.

Speciaal basisonderwijs

Naast het speciaal onderwijs is er het speciaal basisonderwijs. Speciale basisscholen zijn bedoeld voor:

- moeilijk lerende kinderen;
- kinderen met opvoedingsmoeilijkheden;
- alle andere kinderen die speciale ondersteuning en aandacht nodig hebben.

Deze scholen hebben dezelfde kerndoelen als gewone basisscholen, maar de leerlingen krijgen meer tijd om deze te bereiken. De scholen hebben kleinere groepen en meer deskundigen. Leerlingen kunnen tot hun 14e jaar op een school voor speciaal basisonderwijs terecht.

Na het speciaal basisonderwijs gaan leerlingen naar het vmbo, het praktijkonderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs.

Bijlage 2 Regeling Leerlinggewicht

Voor de bepaling van het leerlinggewicht is per 1 januari 2015 is er een nieuw regeling van kracht die het gebruik van een standaard ouderverklaring verplicht stelt. Alleen bij het gebruik van deze verklaring kan een school aanspraak maken op de gewichtenregeling. De indeling in gewichten is met de invoering van de verplichte verklaring niet veranderd. Het gewicht wordt bepaald op het moment van inschrijven op een school en veranderd niet als de situatie wijzigt. Het is hierdoor wel mogelijk dat broertjes en zusjes een verschillend leerlinggewicht kunnen hebben. Het leerlinggewicht kan één van de volgende drie waarden hebben die bepaald worden aan de hand van het opleidingsniveau van de ouders:

- Categorie 1 ouders/verzorgers die geen onderwijs hebben genoten of maximaal basisonderwijs of (v)so-zmlk. De ouder/verzorger heeft maximaal (speciaal) basisonderwijs (tot en met het dertiende levensjaar) of (v)so-zmlk gehad.
- Categorie 2 Maximaal lbo/vbo, praktijkonderwijs/lwoo of vmbo basis-of kaderberoepsgerichte leerweg of de ouder/verzorger heeft maximaal twee klassen/leerjaren onderwijs in een andere schoolopleiding in het voortgezet onderwijs aansluitend op het basisonderwijs afgerond.
- Categorie 3 De ouder/verzorger heeft meer dan twee klassen/leerjaren mavo (c of d niveau), havo of vwo, dan wel vmbo gemengde leerweg of theoretische leerweg gevolgd. Voor het niveau mavo/havo/vwo kunnen ook de oudere opleidingen worden gelezen: (m)ulo, mms of hbs. Of de ouder/verzorger heeft een mbo, hbo of wo opleiding gevolgd

De regeling kent twee gewichten: 0,3 en 1,2. De gewichten zijn gekoppeld aan de eerder genoemde opleidingscategorieën 1, 2 en 3.

- Het gewicht 0,3 wordt toegekend aan leerlingen van wie beide ouder(s)/verzorger(s)belast zijn met de dagelijkse verzorging en opvoeding en een opleiding uit categorie 2 hebben gehad.
- Het gewicht 1,2 wordt toegekend aan leerlingen van wie één ouder/verzorger een opleiding heeft gevolgd uit categorie 1 en de andere ouder/verzorger een opleiding uit categorie 1 óf 2.
- Het gewicht 0 wordt toegekend aan leerlingen van wie één van de ouders/verzorgers een opleiding heeft gevolgd uit categorie 3.

Bijlage 3 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 3

Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs

Tabel b3.1 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar type en woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Type basisonderwijs												
Basisonderwijs												
2010/2011	7.380	94,4%	17.118	94,0%	32.092	94,8%	49.210	94,5%	177.542	95,3%	1.527.286	95,2%
2011/2012	7.360	94,7%	17.106	94,1%	33.061	94,7%	50.167	94,5%	180.190	95,4%	1.509.253	95,2%
2012/2013	7.301	95,2%	17.050	94,4%	33.055	95,0%	50.105	94,8%	181.839	95,6%	1.489.734	95,3%
2013/2014	7.163	95,4%	17.023	94,6%	33.195	95,2%	50.218	95,0%	184.068	95,8%	1.468.234	95,5%
2014/2015	7.227	95,4%	17.140	94,7%	33.495	95,5%	50.635	95,2%	186.181	95,9%	1.448.703	95,5%
Speciaal basisonderwijs												
2010/2011	246	3,1%	565	3,1%	835	2,5%	1.400	2,7%	4.322	2,3%	42.624	2,7%
2011/2012	244	3,1%	570	3,1%	906	2,6%	1.476	2,8%	4.326	2,3%	41.568	2,6%
2012/2013	196	2,6%	491	2,7%	838	2,4%	1.329	2,5%	4.100	2,2%	39.731	2,5%
2013/2014	179	2,4%	479	2,7%	797	2,3%	1.276	2,4%	3.974	2,1%	37.932	2,5%
2014/2015	181	2,4%	494	2,7%	736	2,1%	1.230	2,3%	3.859	2,0%	36.648	2,4%
Speciaal onderwijs												
2010/2011	191	2,4%	524	2,9%	939	2,8%	1.463	2,8%	4.449	2,4%	34.078	2,1%
2011/2012	170	2,2%	511	2,8%	948	2,7%	1.459	2,7%	4.442	2,4%	34.095	2,2%
2012/2013	170	2,2%	511	2,8%	909	2,6%	1.420	2,7%	4.278	2,2%	33.191	2,1%
2013/2014	167	2,2%	487	2,7%	864	2,5%	1.351	2,6%	4.164	2,2%	31.687	2,1%
2014/2015	166	2,2%	467	2,6%	835	2,4%	1.302	2,4%	4.058	2,1%	30.979	2,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.2 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar geslacht en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
basis onderwijs	3.658	94,0%	8.706	93,1%	16.870	94,0%	25.576	93,7%	93.869	94,5%	730.984	93,9%
speciaal basisonderwijs	110	2,8%	299	3,2%	449	2,5%	748	2,7%	2.480	2,5%	24.148	3,1%
speciaal onderwijs	125	3,2%	343	3,7%	632	3,5%	975	3,6%	2.991	3,0%	22.949	2,9%
Vrouwen												
basis onderwijs	3.569	97,0%	8.434	96,4%	16.625	97,1%	25.059	96,9%	92.312	97,4%	717.719	97,2%
speciaal basisonderwijs	71	1,9%	195	2,2%	287	1,7%	482	1,9%	1.379	1,5%	12.500	1,7%
speciaal onderwijs	41	1,1%	124	1,4%	203	1,2%	327	1,3%	1.067	1,1%	8.030	1,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.3 Leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs en speciaal onderwijs, naar etnische herkomst en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
Basis onderwijs	1.243	94,9%	4.646	94,5%	16.490	96,3%	21.136	95,9%	82.328	96,7%	1.099.508	95,7%
Speciaal basisonderwijs	25	1,9%	129	2,6%	266	1,6%	395	1,8%	1.376	1,6%	26.498	2,3%
Speciaal onderwijs	42	3,2%	140	2,8%	362	2,1%	502	2,3%	1.449	1,7%	22.316	1,9%
Turks												
Basis onderwijs	1.617	95,7%	2.543	95,1%	2.342	93,9%	4.885	94,5%	15.710	95,0%	43.647	94,2%
Speciaal basisonderwijs	38	2,2%	68	2,5%	66	2,6%	134	2,6%	419	2,5%	1.499	3,2%
Speciaal onderwijs	35	2,1%	62	2,3%	87	3,5%	149	2,9%	413	2,5%	1.191	2,6%
Marokkaans												
Basis onderwijs	1.174	96,3%	2.376	95,8%	4.221	95,5%	6.597	95,6%	26.973	95,2%	58.976	94,6%
Speciaal basisonderwijs	22	1,8%	50	2,0%	105	2,4%	155	2,2%	646	2,3%	1.819	2,9%
Speciaal onderwijs	23	1,9%	55	2,2%	93	2,1%	148	2,1%	707	2,5%	1.519	2,4%
Surinaams												
Basis onderwijs	606	95,1%	1.599	94,3%	2.269	94,7%	3.868	94,5%	12.606	94,9%	29.147	94,8%
Speciaal basisonderwijs	17	2,7%	52	3,1%	76	3,2%	128	3,1%	355	2,7%	941	3,1%
Speciaal onderwijs	14	2,2%	44	2,6%	51	2,1%	95	2,3%	316	2,4%	665	2,2%
Antilliaans												
Basis onderwijs	504	93,0%	1.463	90,8%	1.056	90,3%	2.519	90,6%	4.726	91,6%	16.305	91,5%
Speciaal basisonderwijs	22	4,1%	93	5,8%	66	5,6%	159	5,7%	261	5,1%	935	5,2%
Speciaal onderwijs	16	3,0%	56	3,5%	47	4,0%	103	3,7%	174	3,4%	580	3,3%
Westers allochtoon												
Basis onderwijs	961	96,3%	1.935	96,7%	3.298	96,5%	5.233	96,6%	20.974	97,1%	105.215	96,0%
Speciaal basisonderwijs	24	2,4%	34	1,7%	59	1,7%	93	1,7%	273	1,3%	2.189	2,0%
Speciaal onderwijs	13	1,3%	33	1,6%	59	1,7%	92	1,7%	348	1,6%	2.176	2,0%
Niet-westers allochtoon												
Basis onderwijs	1.122	95,2%	2.578	94,7%	3.819	94,2%	6.397	94,4%	22.864	95,1%	95.905	94,8%
Speciaal basisonderwijs	33	2,8%	68	2,5%	98	2,4%	166	2,4%	529	2,2%	2.767	2,7%
Speciaal onderwijs	23	2,0%	77	2,8%	136	3,4%	213	3,1%	651	2,7%	2.532	2,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.4 Score Cito eindtoets basisonderwijs, naar geslacht, etnische herkomst en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score	n	score
Geslacht												
Mannen	312	529,4	716	530,6	1.753	534,1	2.469	533,1	9.021	534,0	76.399	534,9
Vrouwen	345	530,3	757	531,1	1.767	534,9	2.524	533,7	9.000	534,5	77.297	535,4
Etnische herkomst												
Autochtoon	70	531,2	331	531,6	1.685	537,0	2.016	536,1	7.791	537,1	120.696	535,7
Turks	199	527,4	279	528,7	280	529,2	559	528,9	1.733	529,0	4.735	529,0
Marokkaans	114	529,7	214	530,5	501	530,4	715	530,4	2.967	530,4	6.023	530,8
Surinaams	69	531,1	180	531,3	272	532,1	452	531,8	1.466	531,6	3.311	532,0
Antilliaans	38	530,6	107	528,8	85	527,3	192	528,1	355	529,6	1.368	531,1
Westers allochtoon	65	533,0	138	533,6	312	536,3	450	535,4	1.591	536,6	9.524	535,8
Niet-Westers allochtoon	102	530,7	224	531,6	385	534,7	609	533,5	2.118	534,0	8.039	534,3

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Advies voor vervolgonderwijs

Tabel b3.5 Advies voor vervolgonderwijs, naar type en woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2009/2010												
tot en met vmbo basis	132	19,7%	318	20,0%	469	15,7%	787	17,2%	2.348	15,8%	15.909	10,9%
vmbo kader	113	16,9%	276	17,3%	412	13,8%	688	15,0%	2.055	13,8%	17.417	12,0%
vmbo gl/tl	175	26,1%	393	24,7%	685	23,0%	1.078	23,6%	2.948	19,9%	31.225	21,5%
havo/vwo	250	37,3%	606	38,0%	1.415	47,5%	2.021	44,2%	7.494	50,5%	80.790	55,6%
2010/2011												
tot en met vmbo basis	167	22,1%	363	19,9%	490	13,2%	853	15,4%	2.560	13,6%	18.007	10,1%
vmbo kader	120	15,9%	319	17,5%	568	15,3%	887	16,0%	2.737	14,5%	22.408	12,5%
vmbo gl/tl	205	27,1%	507	27,8%	881	23,8%	1.388	25,1%	3.784	20,1%	40.531	22,7%
havo/vwo	264	34,9%	634	34,8%	1.766	47,7%	2.400	43,4%	9.752	51,8%	97.751	54,7%
2011/2012												
tot en met vmbo basis	151	17,5%	356	17,8%	547	13,5%	903	14,9%	2.636	12,9%	19.223	10,3%
vmbo kader	173	20,1%	385	19,2%	538	13,3%	923	15,3%	2.936	14,4%	23.992	12,8%
vmbo gl/tl	234	27,2%	533	26,6%	909	22,5%	1.442	23,8%	4.180	20,5%	42.669	22,8%
havo/vwo	303	35,2%	731	36,5%	2.048	50,7%	2.779	46,0%	10.630	52,2%	101.354	54,1%
2012/2013												
tot en met vmbo basis	186	21,8%	423	21,1%	600	15,1%	1.023	17,1%	2.954	14,0%	20.802	10,6%
vmbo kader	135	15,8%	316	15,8%	516	13,0%	832	13,9%	3.001	14,2%	26.006	13,3%
vmbo gl/tl	238	27,9%	553	27,6%	924	23,2%	1.477	24,7%	4.348	20,5%	45.652	23,4%
havo/vwo	294	34,5%	711	35,5%	1.937	48,7%	2.648	44,3%	10.856	51,3%	102.879	52,7%
2013/2014												
tot en met vmbo basis	191	24,6%	431	23,2%	573	14,1%	1.004	17,0%	3.024	14,1%	21.444	11,1%
vmbo kader	124	16,0%	313	16,9%	557	13,7%	870	14,7%	3.058	14,3%	26.859	13,9%
vmbo gl/tl	222	28,6%	485	26,1%	911	22,4%	1.396	23,6%	4.143	19,3%	45.271	23,4%
havo/vwo	238	30,7%	627	33,8%	2.025	49,8%	2.652	44,8%	11.234	52,4%	99.822	51,6%
2014/2015												
tot en met vmbo basis	223	27,4%	522	27,0%	637	15,6%	1.159	19,3%	3.327	15,4%	22.339	11,6%
vmbo kader	162	19,9%	355	18,4%	596	14,6%	951	15,8%	3.225	14,9%	27.575	14,3%
vmbo gl/tl	186	22,9%	455	23,6%	981	24,0%	1.436	23,9%	4.091	18,9%	45.699	23,7%
havo/vwo	243	29,9%	600	31,1%	1.873	45,8%	2.473	41,1%	10.981	50,8%	97.172	50,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.6 Advies voor vervolgonderwijs naar geslacht en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mannen												
tot en met vmbo basis	120	29,4%	275	28,1%	347	16,8%	622	20,4%	1.735	15,9%	11.941	12,3%
vmbo kader	75	18,4%	172	17,6%	296	14,3%	468	15,4%	1.624	14,9%	13.983	14,4%
vmbo gl/tl	93	22,8%	228	23,3%	482	23,4%	710	23,3%	2.004	18,4%	22.382	23,0%
havo/vwo	120	29,4%	304	31,1%	938	45,5%	1.242	40,8%	5.549	50,9%	48.856	50,3%
vrouwen												
tot en met vmbo basis	103	25,4%	247	25,9%	290	14,3%	537	18,0%	1.592	14,9%	10.398	10,9%
vmbo kader	87	21,4%	183	19,2%	300	14,8%	483	16,2%	1.601	14,9%	13.592	14,2%
vmbo gl/tl	93	22,9%	227	23,8%	499	24,7%	726	24,4%	2.087	19,5%	23.317	24,4%
havo/vwo	123	30,3%	296	31,1%	935	46,2%	1.231	41,4%	5.432	50,7%	48.316	50,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.7 Advies voor vervolgonderwijs naar etnische herkomst en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
tot en met vmbo basis	16	16,8%	90	20,4%	167	8,7%	257	10,9%	783	8,5%	14.734	9,8%
vmbo kader	18	18,9%	78	17,7%	215	11,3%	293	12,5%	975	10,6%	20.363	13,6%
vmbo gl/tl	23	24,2%	109	24,7%	454	23,8%	563	24,0%	1.611	17,5%	35.706	23,8%
havo/vwo	38	40,0%	164	37,2%	1.073	56,2%	1.237	52,6%	5.818	63,3%	78.995	52,7%
Turks												
tot en met vmbo basis	70	30,3%	102	30,1%	87	28,3%	189	29,3%	563	27,4%	1.640	27,2%
vmbo kader	48	20,8%	66	19,5%	58	18,9%	124	19,2%	459	22,3%	1.315	21,8%
vmbo gl/tl	65	28,1%	85	25,1%	67	21,8%	152	23,5%	419	20,4%	1.457	24,2%
havo/vwo	48	20,8%	86	25,4%	95	30,9%	181	28,0%	617	30,0%	1.609	26,7%
Marokkaans												
tot en met vmbo basis	39	28,1%	81	28,3%	134	24,0%	215	25,4%	753	21,8%	1.609	21,3%
vmbo kader	33	23,7%	55	19,2%	118	21,1%	173	20,5%	713	20,7%	1.506	19,9%
vmbo gl/tl	27	19,4%	72	25,2%	152	27,2%	224	26,5%	746	21,6%	1.853	24,5%
havo/vwo	40	28,8%	78	27,3%	155	27,7%	233	27,6%	1.240	35,9%	2.583	34,2%
Surinaams												
tot en met vmbo basis	17	20,5%	51	22,3%	66	20,1%	117	21,0%	363	20,4%	794	18,5%
vmbo kader	21	25,3%	50	21,8%	53	16,1%	103	18,5%	337	19,0%	782	18,2%
vmbo gl/tl	17	20,5%	62	27,1%	92	28,0%	154	27,6%	396	22,3%	1.039	24,2%
havo/vwo	28	33,7%	66	28,8%	118	35,9%	184	33,0%	681	38,3%	1.679	39,1%
Antilliaans												
tot en met vmbo basis	18	34,0%	74	46,0%	54	41,2%	128	43,8%	189	36,1%	520	26,6%
vmbo kader	12	22,6%	28	17,4%	32	24,4%	60	20,5%	114	21,8%	380	19,4%
vmbo gl/tl	9	17,0%	31	19,3%	21	16,0%	52	17,8%	84	16,1%	442	22,6%
havo/vwo	14	26,4%	28	17,4%	24	18,3%	52	17,8%	136	26,0%	613	31,4%
Westers allochtoon												
tot en met vmbo basis	22	27,2%	39	22,7%	52	14,0%	91	16,8%	227	11,4%	1.325	10,8%
vmbo kader	9	11,1%	21	12,2%	36	9,7%	57	10,5%	191	9,6%	1.553	12,7%
vmbo gl/tl	15	18,5%	33	19,2%	89	24,0%	122	22,5%	347	17,5%	2.711	22,1%
havo/vwo	35	43,2%	79	45,9%	194	52,3%	273	50,3%	1.220	61,5%	6.677	54,4%
Niet-westers allochtoon												
tot en met vmbo basis	41	31,1%	85	28,0%	77	16,0%	162	20,6%	449	17,0%	1.717	15,8%
vmbo kader	21	15,9%	57	18,8%	84	17,5%	141	18,0%	436	16,5%	1.676	15,4%
vmbo gl/tl	30	22,7%	63	20,7%	106	22,0%	169	21,5%	488	18,5%	2.491	22,9%
havo/vwo	40	30,3%	99	32,6%	214	44,5%	313	39,9%	1.269	48,0%	5.016	46,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.8 Verzuim in het basisonderwijs en het speciaal onderwijs naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2010/2011												
bo	178	2,4%	370	2,2%	445	1,3%	815	1,6%
sbo	17	6,9%	42	7,4%	12	1,4%	54	3,8%
2011/2012												
bo	200	2,7%	397	2,3%	523	1,6%	920	1,8%
sbo	12	4,9%	27	4,7%	24	2,6%	51	3,5%
2012/2013												
bo	191	2,6%	417	2,4%	516	1,6%	933	1,9%
sbo	x	.	23	4,7%	16	1,9%	39	2,9%
2013/2014												
bo	211	2,9%	415	2,4%	434	1,3%	849	1,7%
sbo	14	7,8%	30	6,3%	29	3,6%	59	4,6%
2014/2015												
bo	201	2,8%	389	2,3%	320	1,0%	709	1,4%
sbo	11	6,1%	20	4,0%	17	2,3%	37	3,0%

Bron: SSB/gemeente Rotterdam, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b3.9 Verzuim in het regulier basisonderwijs naar groep, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam	
	n	%	n	%	n	%	n	%
2010/2011 bo								
groep 1	20	2,3%	33	1,7%	52	1,4%	85	1,5%
groep 2	29	2,7%	63	2,5%	69	1,6%	132	1,9%
groep 3	32	3,1%	61	2,6%	79	1,8%	140	2,1%
groep 4	22	2,4%	52	2,3%	62	1,4%	114	1,7%
groep 5	20	2,2%	39	1,9%	41	1,0%	80	1,3%
groep 6	19	2,2%	42	2,1%	51	1,3%	93	1,5%
groep 7	21	2,4%	47	2,3%	47	1,2%	94	1,5%
groep 8	15	1,8%	33	1,7%	44	1,1%	77	1,3%
2011/2012 bo								
groep 1	35	3,9%	55	2,8%	58	1,5%	113	2,0%
groep 2	33	3,0%	75	3,0%	88	2,0%	163	2,4%
groep 3	26	2,6%	56	2,4%	80	1,8%	136	2,0%
groep 4	30	3,1%	60	2,7%	68	1,6%	128	1,9%
groep 5	22	2,5%	47	2,2%	65	1,6%	112	1,8%
groep 6	24	2,7%	45	2,3%	61	1,5%	106	1,7%
groep 7	21	2,4%	37	1,9%	59	1,5%	96	1,6%
groep 8	x	.	22	1,1%	44	1,1%	66	1,1%
2012/2013 bo								
groep 1	22	2,4%	55	2,7%	54	1,3%	109	1,8%
groep 2	29	2,8%	62	2,6%	98	2,2%	160	2,4%
groep 3	32	3,3%	63	2,8%	78	1,8%	141	2,1%
groep 4	20	2,2%	61	2,8%	68	1,6%	129	2,0%
groep 5	29	3,1%	57	2,6%	64	1,5%	121	1,9%
groep 6	25	3,0%	47	2,3%	49	1,2%	96	1,6%
groep 7	18	2,1%	37	1,9%	59	1,5%	96	1,6%
groep 8	16	2,0%	35	1,8%	46	1,2%	81	1,4%
2013/2014 bo								
groep 1	22	2,5%	38	1,8%	37	1,0%	75	1,3%
groep 2	40	4,1%	66	2,8%	72	1,5%	138	1,9%
groep 3	39	4,1%	86	3,8%	62	1,4%	148	2,2%
groep 4	22	2,4%	54	2,4%	54	1,3%	108	1,7%
groep 5	23	2,6%	53	2,5%	60	1,5%	113	1,8%
groep 6	22	2,4%	41	2,0%	42	1,0%	83	1,4%
groep 7	32	3,8%	57	2,8%	53	1,3%	110	1,8%
groep 8	11	1,4%	20	1,1%	54	1,4%	74	1,3%
2014/2015 bo								
groep 1	30	3,4%	47	2,2%	36	0,9%	83	1,4%
groep 2	29	2,7%	55	2,2%	51	1,0%	106	1,4%
groep 3	31	3,2%	56	2,4%	48	1,1%	104	1,5%
groep 4	28	3,0%	66	3,1%	46	1,1%	112	1,7%
groep 5	23	2,6%	49	2,4%	31	0,8%	80	1,3%
groep 6	29	3,4%	48	2,3%	42	1,1%	90	1,5%
groep 7	16	1,8%	39	1,9%	28	0,7%	67	1,1%
groep 8	15	1,9%	29	1,6%	38	1,0%	67	1,2%

Bijlage 4 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 4

Voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs

Tabel b4.1 Leerlingen voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, naar etnische herkomst en woongebied in 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
voortgezet onderwijs	478	92,1%	2.232	93,1%	9.412	96,2%	11.644	95,6%	45.391	96,7%	764.217	96,4%
voortgezet speciaal ond.	41	7,9%	165	6,9%	370	3,8%	535	4,4%	1.548	3,3%	28.523	3,6%
Turks												
voortgezet onderwijs	1.134	96,6%	1.697	96,3%	1.712	95,9%	3.409	96,1%	10.495	96,0%	30.111	95,8%
voortgezet speciaal ond.	40	3,4%	66	3,7%	74	4,1%	140	3,9%	439	4,0%	1.327	4,2%
Marokkaans												
voortgezet onderwijs	687	95,8%	1.356	95,5%	2.558	95,8%	3.914	95,7%	15.438	95,7%	33.816	95,4%
voortgezet speciaal ond.	30	4,2%	64	4,5%	113	4,2%	177	4,3%	687	4,3%	1.633	4,6%
Surinaams												
voortgezet onderwijs	428	95,1%	1.167	95,0%	1.749	95,6%	2.916	95,4%	9.674	95,5%	22.804	95,5%
voortgezet speciaal ond.	22	4,9%	62	5,0%	80	4,4%	142	4,6%	461	4,5%	1.083	4,5%
Antilliaans												
voortgezet onderwijs	233	90,3%	758	90,2%	622	89,5%	1.380	89,9%	2.638	90,8%	10.134	92,0%
voortgezet speciaal ond.	25	9,7%	82	9,8%	73	10,5%	155	10,1%	266	9,2%	880	8,0%
Westers allochtoon												
voortgezet onderwijs	458	97,0%	967	97,1%	1.918	96,8%	2.885	96,9%	10.822	97,3%	65.872	96,4%
voortgezet speciaal ond.	14	3,0%	29	2,9%	63	3,2%	92	3,1%	295	2,7%	2.481	3,6%
Niet-Westers allochtoon												
voortgezet onderwijs	676	92,6%	1.544	94,4%	2.474	95,2%	4.018	94,9%	13.932	96,1%	60.656	96,1%
voortgezet speciaal ond.	54	7,4%	92	5,6%	125	4,8%	217	5,1%	567	3,9%	2.470	3,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs

Tabel b4.2 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar geslacht en woongebied in 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
praktijkonderwijs	30	6,5%	60	5,7%	94	4,3%	154	4,8%	475	4,1%	3.385	3,2%
vmbo basis	107	23,1%	214	20,5%	281	13,0%	495	15,4%	1.700	14,7%	12.828	12,0%
vmbo kader	78	16,8%	201	19,3%	308	14,2%	509	15,9%	1.623	14,0%	16.262	15,2%
vmbo gl/tl	135	29,1%	304	29,1%	645	29,8%	949	29,6%	2.870	24,8%	29.479	27,5%
havo/vwo	114	24,6%	265	25,4%	836	38,6%	1.101	34,3%	4.893	42,3%	45.173	42,2%
Vrouwen												
praktijkonderwijs	29	6,1%	66	5,8%	74	3,5%	140	4,3%	423	3,7%	2.614	2,5%
vmbo basis	94	19,7%	202	17,9%	240	11,2%	442	13,5%	1.497	13,1%	9.649	9,3%
vmbo kader	98	20,5%	234	20,7%	311	14,5%	545	16,7%	1.600	14,0%	14.158	13,6%
vmbo gl/tl	138	28,9%	294	26,0%	618	28,9%	912	27,9%	2.757	24,1%	28.887	27,7%
havo/vwo	118	24,7%	335	29,6%	895	41,9%	1.230	37,6%	5.178	45,2%	48.991	47,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.3 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar jaar en woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
praktijkonderwijs	50	5,4%	136	6,1%	195	4,4%	331	5,0%	918	4,0%	5.543	2,6%
vmbo basis	265	28,5%	533	23,9%	702	15,9%	1.235	18,6%	3.634	16,0%	26.290	12,5%
vmbo kader	157	16,9%	410	18,4%	679	15,3%	1.089	16,4%	3.210	14,1%	29.291	13,9%
vmbo gl/tl	252	27,1%	545	24,5%	1.055	23,8%	1.600	24,0%	4.682	20,6%	51.167	24,3%
havo/vwo	211	22,7%	560	25,1%	1.604	36,2%	2.164	32,5%	8.111	35,7%	88.859	42,3%
2009/2010												
praktijkonderwijs	54	5,8%	119	5,3%	190	4,3%	309	4,6%	849	3,7%	5.542	2,6%
vmbo basis	211	22,7%	478	21,5%	615	13,9%	1.093	16,4%	3.269	14,4%	24.656	11,7%
vmbo kader	167	18,0%	378	17,0%	599	13,5%	977	14,7%	3.062	13,5%	28.143	13,4%
vmbo gl/tl	252	27,1%	566	25,4%	1.133	25,6%	1.699	25,5%	4.901	21,5%	50.719	24,1%
havo/vwo	206	22,2%	569	25,6%	1.612	36,4%	2.181	32,8%	8.264	36,3%	89.766	42,7%
2010/2011												
praktijkonderwijs	58	6,2%	114	5,1%	175	4,0%	289	4,3%	830	3,6%	5.263	2,5%
vmbo basis	242	26,0%	512	23,0%	565	12,8%	1.077	16,2%	3.293	14,5%	23.437	11,1%
vmbo kader	160	17,2%	390	17,5%	659	14,9%	1.049	15,8%	3.102	13,6%	27.902	13,3%
vmbo gl/tl	243	26,1%	547	24,6%	1.142	25,8%	1.689	25,4%	4.778	21,0%	50.498	24,0%
havo/vwo	212	22,8%	526	23,6%	1.591	35,9%	2.117	31,8%	8.404	36,9%	89.144	42,4%
2011/2012												
praktijkonderwijs	62	6,7%	136	6,1%	158	3,6%	294	4,4%	835	3,7%	5.109	2,4%
vmbo basis	227	24,4%	499	22,4%	632	14,3%	1.131	17,0%	3.240	14,2%	22.457	10,7%
vmbo kader	178	19,1%	407	18,3%	588	13,3%	995	15,0%	3.070	13,5%	28.392	13,5%
vmbo gl/tl	251	27,0%	555	24,9%	1.326	29,9%	1.881	28,3%	5.249	23,1%	52.756	25,1%
havo/vwo	199	21,4%	552	24,8%	1.647	37,2%	2.199	33,0%	8.781	38,6%	90.833	43,2%
2012/2013												
praktijkonderwijs	59	6,3%	132	5,9%	152	3,4%	284	4,3%	830	3,6%	5.281	2,5%
vmbo basis	188	20,2%	449	20,2%	595	13,4%	1.044	15,7%	3.174	14,0%	22.420	10,7%
vmbo kader	177	19,0%	430	19,3%	634	14,3%	1.064	16,0%	3.244	14,3%	28.746	13,7%
vmbo gl/tl	266	28,6%	601	27,0%	1.214	27,4%	1.815	27,3%	5.336	23,5%	53.685	25,5%
havo/vwo	214	23,0%	515	23,1%	1.630	36,8%	2.145	32,2%	8.815	38,8%	92.148	43,8%
2013/2014												
praktijkonderwijs	53	5,7%	114	5,1%	151	3,4%	265	4,0%	859	3,8%	5.570	2,6%
vmbo basis	212	22,8%	494	22,2%	564	12,7%	1.058	15,9%	3.094	13,6%	22.064	10,5%
vmbo kader	179	19,2%	416	18,7%	720	16,3%	1.136	17,1%	3.377	14,8%	29.943	14,2%
vmbo gl/tl	274	29,5%	629	28,2%	1.255	28,3%	1.884	28,3%	5.480	24,1%	56.251	26,8%
havo/vwo	191	20,5%	509	22,9%	1.701	38,4%	2.210	33,2%	9.375	41,2%	93.174	44,3%
2014/2015												
praktijkonderwijs	63	6,8%	132	5,9%	168	3,8%	300	4,5%	915	4,0%	5.923	2,8%
vmbo basis	202	21,7%	471	21,1%	580	13,1%	1.051	15,8%	3.185	14,0%	22.410	10,7%
vmbo kader	188	20,2%	453	20,3%	657	14,8%	1.110	16,7%	3.420	15,0%	30.575	14,5%
vmbo gl/tl	274	29,5%	619	27,8%	1.288	29,1%	1.907	28,7%	5.644	24,8%	57.711	27,5%
havo/vwo	203	21,8%	552	24,8%	1.735	39,2%	2.287	34,4%	9.584	42,1%	93.607	44,5%
2015/2016												
praktijkonderwijs	59	6,3%	126	5,8%	168	3,9%	294	4,5%	898	3,9%	5.999	2,8%
vmbo basis	201	21,4%	416	19,1%	521	12,1%	937	14,5%	3.197	13,9%	22.477	10,6%
vmbo kader	176	18,7%	435	20,0%	619	14,4%	1.054	16,3%	3.223	14,0%	30.420	14,4%
vmbo gl/tl	273	29,0%	598	27,5%	1.263	29,4%	1.861	28,7%	5.627	24,4%	58.366	27,6%
havo/vwo	232	24,7%	600	27,6%	1.731	40,2%	2.331	36,0%	10.071	43,8%	94.164	44,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.4 Leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs, naar etnische herkomst en woongebied in 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
praktijkonderwijs	5	4,8%	20	4,2%	40	2,1%	60	2,5%	178	2,0%	3.670	2,2%
vmbo basis	23	21,9%	87	18,4%	128	6,8%	215	9,1%	713	7,8%	14.671	9,0%
vmbo kader	11	10,5%	77	16,2%	214	11,4%	291	12,3%	851	9,4%	22.719	13,9%
vmbo gl/tl	32	30,5%	123	25,9%	518	27,5%	641	27,2%	2.018	22,2%	45.656	28,0%
havo/vwo	34	32,4%	167	35,2%	985	52,3%	1.152	48,8%	5.329	58,6%	76.506	46,9%
Turks												
praktijkonderwijs	18	6,5%	27	6,7%	15	3,7%	42	5,2%	152	6,1%	439	6,2%
vmbo basis	66	23,9%	94	23,4%	82	20,4%	176	21,9%	573	23,1%	1.608	22,8%
vmbo kader	51	18,5%	76	19,0%	71	17,7%	147	18,3%	503	20,3%	1.473	20,9%
vmbo gl/tl	83	30,1%	120	29,9%	123	30,7%	243	30,3%	668	26,9%	1.953	27,7%
havo/vwo	58	21,0%	84	20,9%	110	27,4%	194	24,2%	586	23,6%	1.571	22,3%
Marokkaans												
praktijkonderwijs	13	8,0%	17	5,2%	21	3,6%	38	4,2%	148	4,2%	367	4,7%
vmbo basis	32	19,8%	58	17,8%	115	19,9%	173	19,1%	744	21,2%	1.647	21,3%
vmbo kader	30	18,5%	78	23,9%	102	17,6%	180	19,9%	681	19,4%	1.423	18,4%
vmbo gl/tl	50	30,9%	94	28,8%	215	37,1%	309	34,1%	1.008	28,7%	2.264	29,3%
havo/vwo	37	22,8%	79	24,2%	126	21,8%	205	22,7%	931	26,5%	2.034	26,3%
Surinaams												
praktijkonderwijs	4	3,5%	12	4,3%	30	7,7%	42	6,3%	142	6,2%	254	4,9%
vmbo basis	18	15,8%	48	17,3%	53	13,6%	101	15,2%	402	17,6%	881	16,9%
vmbo kader	20	17,5%	56	20,2%	68	17,5%	124	18,6%	411	18,0%	928	17,8%
vmbo gl/tl	35	30,7%	75	27,1%	124	31,9%	199	29,9%	620	27,2%	1.439	27,6%
havo/vwo	37	32,5%	86	31,0%	114	29,3%	200	30,0%	707	31,0%	1.718	32,9%
Antilliaans												
praktijkonderwijs	5	9,8%	25	14,7%	15	10,9%	40	13,0%	67	11,6%	236	10,1%
vmbo basis	18	35,3%	46	27,1%	32	23,2%	78	25,3%	144	24,9%	489	20,9%
vmbo kader	11	21,6%	35	20,6%	29	21,0%	64	20,8%	114	19,7%	424	18,1%
vmbo gl/tl	10	19,6%	40	23,5%	39	28,3%	79	25,6%	140	24,2%	547	23,3%
havo/vwo	7	13,7%	24	14,1%	23	16,7%	47	15,3%	114	19,7%	649	27,7%
Westers allochtoon												
praktijkonderwijs	9	11,0%	12	6,3%	10	2,5%	22	3,8%	77	3,6%	402	3,0%
vmbo basis	13	15,9%	24	12,7%	35	8,9%	59	10,1%	194	9,1%	1.468	10,8%
vmbo kader	25	30,5%	42	22,2%	44	11,2%	86	14,8%	224	10,5%	1.719	12,6%
vmbo gl/tl	22	26,8%	55	29,1%	96	24,4%	151	25,9%	442	20,8%	3.364	24,7%
havo/vwo	13	15,9%	56	29,6%	209	53,0%	265	45,5%	1.190	55,9%	6.662	48,9%
Niet-Westers allochtoon												
praktijkonderwijs	5	3,3%	13	3,8%	37	7,2%	50	5,9%	134	4,6%	631	5,2%
vmbo basis	31	20,5%	59	17,5%	76	14,7%	135	15,8%	427	14,5%	1.713	14,0%
vmbo kader	28	18,5%	71	21,0%	91	17,6%	162	19,0%	439	14,9%	1.734	14,2%
vmbo gl/tl	41	27,2%	91	26,9%	148	28,7%	239	28,0%	731	24,8%	3.143	25,7%
havo/vwo	46	30,5%	104	30,8%	164	31,8%	268	31,4%	1.214	41,2%	5.024	41,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Prestaties leerlingen in het voortgezet onderwijs

Tabel b4.5 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar woongebied en jaar*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
Geen advies bepaald	572	62,4%	1.216	56,6%	2.414	55,5%	3.630	55,8%	12.615	59,6%	112.643	56,5%
Lager dan advies	110	31,9%	270	28,9%	372	19,2%	642	22,4%	1.586	18,5%	17.414	20,0%
Gelijk aan advies	194	56,2%	569	61,0%	1.371	70,8%	1.940	67,6%	6.006	70,2%	60.748	69,9%
Hoger dan advies	41	11,9%	94	10,1%	194	10,0%	288	10,0%	968	11,3%	8.702	10,0%
2012/2013												
Geen advies bepaald	264	29,2%	614	28,9%	1.380	32,7%	1.994	31,4%	7.571	35,4%	63.075	31,2%
Lager dan advies	212	33,1%	459	30,3%	564	19,8%	1.023	23,5%	2.716	19,6%	29.466	21,2%
Gelijk aan advies	378	59,1%	932	61,6%	2.017	70,9%	2.949	67,7%	9.814	71,0%	97.865	70,3%
Hoger dan advies	50	7,8%	122	8,1%	264	9,3%	386	8,9%	1.298	9,4%	11.824	8,5%
2013/2014												
Geen advies bepaald	158	17,4%	336	15,5%	593	13,5%	929	14,2%	3.780	17,0%	29.575	14,3%
Lager dan advies	259	34,5%	623	34,1%	726	19,1%	1.349	24,0%	3.741	20,3%	38.098	21,5%
Gelijk aan advies	438	58,3%	1.083	59,3%	2.732	71,9%	3.815	67,8%	13.078	71,1%	124.399	70,1%
Hoger dan advies	54	7,2%	120	6,6%	340	9,0%	460	8,2%	1.586	8,6%	14.881	8,4%
2014/2015												
Geen advies bepaald	89	9,6%	239	10,7%	363	8,2%	602	9,0%	2.595	11,4%	22.298	10,6%
Lager dan advies	292	34,7%	677	34,1%	822	20,2%	1.499	24,8%	4.263	21,2%	40.500	21,6%
Gelijk aan advies	495	58,9%	1.187	59,7%	2.913	71,7%	4.100	67,7%	14.243	70,7%	131.553	70,0%
Hoger dan advies	54	6,4%	124	6,2%	330	8,1%	454	7,5%	1.647	8,2%	15.820	8,4%
2015/2016												
Geen advies bepaald	91	9,7%	196	9,0%	296	6,9%	492	7,6%	2.010	8,7%	15.258	7,2%
Lager dan advies	260	30,6%	568	28,7%	756	18,9%	1.324	22,1%	3.963	18,9%	40.225	20,5%
Gelijk aan advies	514	60,5%	1.231	62,2%	2.896	72,3%	4.127	69,0%	15.179	72,3%	138.284	70,5%
Hoger dan advies	76	8,9%	180	9,1%	354	8,8%	534	8,9%	1.864	8,9%	17.659	9,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) De bestanden van het basisonderwijs voor 2008/2009 en 2009/2010 waren niet volledig gevuld. Het aandeel leerlingen waar geen advies voor bepaald kon worden is daarom beperkt voor de jaren 2011/2012 en 2012/2013. De resultaten liggen in lijn met de jaren erna, er zijn daarom wel in de rapportage opgenomen.

Tabel b4.6 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolg onderwijs naar geslacht en woongebied, 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Geen advies bepaald	29	6,3%	30	2,9%	60	2,8%	90	2,8%	1.455	12,6%	11.954	11,2%
Lager dan advies	167	38,4%	397	39,2%	488	23,2%	885	28,4%	2.407	23,8%	23.705	24,9%
Gelijk aan advies	249	57,2%	572	56,4%	1.466	69,7%	2.038	65,4%	7.059	69,8%	65.285	68,6%
Hoger dan advies	19	4,4%	45	4,4%	150	7,1%	195	6,3%	640	6,3%	6.183	6,5%
Vrouwen												
Geen advies bepaald	71	14,9%	157	13,9%	177	8,3%	334	10,2%	1.408	12,3%	11.599	11,1%
Lager dan advies	125	30,8%	280	28,7%	334	17,0%	614	20,9%	1.856	18,5%	16.795	18,1%
Gelijk aan advies	246	60,6%	615	63,1%	1.447	73,8%	2.062	70,3%	7.184	71,5%	66.268	71,5%
Hoger dan advies	35	8,6%	79	8,1%	180	9,2%	259	8,8%	1.007	10,0%	9.637	10,4%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.7 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar basisschooladvies voor vervolgonderwijs naar etnische herkomst en woongebied, 2015/2016*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
Geen advies bepaald	x	.	22	4,6%	90	4,8%	112	4,7%	561	6,2%	9.940	6,1%
Lager dan advies	32	.	133	29,4%	330	18,4%	463	20,6%	1.383	16,2%	31.769	20,7%
Gelijk aan advies	62	.	292	64,6%	1.339	74,6%	1.631	72,6%	6.447	75,6%	108.467	70,8%
Hoger dan advies	x	.	27	6,0%	126	7,0%	153	6,8%	698	8,2%	13.046	8,5%
Turks												
Geen advies bepaald	12	4,3%	17	4,2%	21	5,2%	38	4,7%	159	6,4%	459	6,5%
Lager dan advies	75	28,4%	112	29,2%	64	16,8%	176	23,0%	510	22,0%	1.422	21,6%
Gelijk aan advies	166	62,9%	235	61,2%	279	73,4%	514	67,3%	1.584	68,2%	4.448	67,5%
Hoger dan advies	23	8,7%	37	9,6%	37	9,7%	74	9,7%	229	9,9%	715	10,9%
Marokkaans												
Geen advies bepaald	x	.	19	5,8%	32	5,5%	51	5,6%	193	5,5%	509	6,6%
Lager dan advies	57	.	102	33,2%	123	22,5%	225	26,3%	742	22,4%	1.539	21,3%
Gelijk aan advies	86	.	178	58,0%	354	64,7%	532	62,3%	2.248	67,7%	4.910	67,9%
Hoger dan advies	x	.	27	8,8%	70	12,8%	97	11,4%	329	9,9%	777	10,8%
Surinaams												
Geen advies bepaald	x	.	13	4,7%	27	6,9%	40	6,0%	179	7,8%	422	8,1%
Lager dan advies	32	29,6%	68	25,8%	73	20,2%	141	22,5%	477	22,7%	1.017	21,2%
Gelijk aan advies	64	59,3%	170	64,4%	261	72,1%	431	68,8%	1.470	69,9%	3.342	69,7%
Hoger dan advies	12	11,1%	26	9,8%	28	7,7%	54	8,6%	156	7,4%	439	9,1%
Antilliaans												
Geen advies bepaald	x	.	x	.	x	.	56	18,2%	83	14,3%	306	13,0%
Lager dan advies	13	.	42	.	26	.	68	27,0%	119	24,0%	410	20,1%
Gelijk aan advies	26	.	82	.	85	.	167	66,3%	340	68,5%	1.445	70,9%
Hoger dan advies	x	.	x	.	x	.	17	6,7%	37	7,5%	184	9,0%
Westers allochtoon												
Geen advies bepaald	x	.	48	25,4%	48	12,2%	96	16,5%	422	19,8%	1.783	13,1%
Lager dan advies	14	.	34	24,1%	59	17,1%	93	19,1%	261	15,3%	2.170	18,3%
Gelijk aan advies	27	.	87	61,7%	256	74,0%	343	70,4%	1.287	75,5%	8.421	71,2%
Hoger dan advies	x	.	20	14,2%	31	9,0%	51	10,5%	157	9,2%	1.241	10,5%
Niet-westers allochtoon												
Geen advies bepaald	16	10,6%	40	11,8%	59	11,4%	99	11,6%	413	14,0%	1.839	15,0%
Lager dan advies	37	27,4%	77	25,8%	81	17,7%	158	20,9%	471	18,6%	1.898	18,2%
Gelijk aan advies	83	61,5%	187	62,8%	322	70,5%	509	67,4%	1.803	71,2%	7.251	69,7%
Hoger dan advies	15	11,1%	34	11,4%	54	11,8%	88	11,7%	258	10,2%	1.257	12,1%

Hoger dan advies

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) Volgens de regels van het CBS is het niet toegestaan om aantallen kleiner dan 10 in deze tabel op te nemen. De aantallen in deze cellen zijn vervangen door een 'x'. Voor de omliggende cellen is het dan niet mogelijk om percentages uit te rekenen; de aantallen in deze cellen zijn vervangen door een '.'.

Tabel b4.8 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2011/2012												
Geen advies bepaald	269	29,3%	636	29,6%	1.141	26,2%	1.777	27,3%	5.767	27,2%	63.724	31,9%
Lager dan advies	155	23,9%	367	24,3%	520	16,2%	887	18,8%	2.588	16,8%	31.892	23,5%
Gelijk aan advies	299	46,1%	733	48,4%	1.710	53,3%	2.443	51,7%	8.275	53,7%	68.998	50,8%
Hoger dan advies	194	29,9%	413	27,3%	980	30,5%	1.393	29,5%	4.545	29,5%	34.893	25,7%
2012/2013												
Geen advies bepaald	221	24,4%	582	27,4%	1.238	29,3%	1.820	28,7%	5.889	27,5%	67.781	33,5%
Lager dan advies	160	23,4%	377	24,4%	489	16,4%	866	19,1%	2.630	17,0%	32.680	24,3%
Gelijk aan advies	307	44,9%	704	45,6%	1.603	53,7%	2.307	50,9%	8.364	53,9%	69.375	51,6%
Hoger dan advies	216	31,6%	464	30,0%	895	30,0%	1.359	30,0%	4.516	29,1%	32.394	24,1%
2013/2014												
Geen advies bepaald	208	22,9%	538	24,9%	1.220	27,8%	1.758	26,8%	5.881	26,5%	67.174	32,5%
Lager dan advies	183	26,1%	431	26,5%	564	17,8%	995	20,8%	3.054	18,7%	35.001	25,0%
Gelijk aan advies	334	47,6%	802	49,4%	1.708	53,9%	2.510	52,3%	8.977	55,1%	72.198	51,7%
Hoger dan advies	184	26,2%	391	24,1%	899	28,4%	1.290	26,9%	4.273	26,2%	32.580	23,3%
2014/2015												
Geen advies bepaald	210	22,6%	539	24,2%	1.121	25,3%	1.660	24,9%	5.719	25,1%	63.682	30,3%
Lager dan advies	178	24,7%	441	26,1%	640	19,4%	1.081	21,6%	3.300	19,4%	36.599	25,0%
Gelijk aan advies	389	54,0%	865	51,2%	1.815	54,9%	2.680	53,7%	9.337	54,8%	76.483	52,2%
Hoger dan advies	153	21,3%	382	22,6%	852	25,8%	1.234	24,7%	4.392	25,8%	33.407	22,8%
2015/2016												
Geen advies bepaald	191	20,3%	470	21,6%	921	21,4%	1.391	21,5%	5.103	22,2%	58.235	27,5%
Lager dan advies	148	19,7%	357	20,9%	579	17,1%	936	18,4%	2.985	16,7%	34.965	22,8%
Gelijk aan advies	407	54,3%	918	53,8%	1.880	55,6%	2.798	55,0%	10.016	55,9%	81.072	52,9%
Hoger dan advies	195	26,0%	430	25,2%	922	27,3%	1.352	26,6%	4.912	27,4%	37.154	24,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.9 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar geslacht en woongebied, 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
Geen advies bepaald	92	19,8%	224	21,5%	491	22,7%	715	22,3%	2.600	22,5%	30.574	28,5%
Lager dan advies	88	23,7%	211	25,7%	350	20,9%	561	22,5%	1.792	20,0%	20.656	27,0%
Gelijk aan advies	213	57,3%	453	55,2%	947	56,6%	1.400	56,2%	5.140	57,4%	40.713	53,2%
Hoger dan advies	71	19,1%	156	19,0%	376	22,5%	532	21,3%	2.029	22,6%	15.184	19,8%
Vrouwen												
Geen advies bepaald	99	20,8%	246	21,8%	430	20,1%	676	20,7%	2.503	21,9%	27.661	26,5%
Lager dan advies	60	15,9%	146	16,5%	229	13,4%	375	14,5%	1.193	13,3%	14.309	18,7%
Gelijk aan advies	194	51,3%	465	52,5%	933	54,6%	1.398	53,9%	4.876	54,5%	40.359	52,7%
Hoger dan advies	124	32,8%	274	31,0%	546	32,0%	820	31,6%	2.883	32,2%	21.970	28,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.10 Positie van leerlingen in leerjaar 3 van het voortgezet onderwijs naar Cito-advies voor vervolgonderwijs naar etnische herkomst en woongebied, 2015/2016*

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
Geen advies bepaald	29	27,6%	115	24,3%	355	18,8%	470	19,9%	1.852	20,4%	43.104	26,4%
Lager dan advies	18	23,7%	81	22,6%	268	17,5%	349	18,5%	1.085	15,0%	28.451	23,7%
Gelijk aan advies	43	56,6%	201	56,0%	883	57,7%	1.084	57,4%	4.284	59,2%	63.721	53,0%
Hoger dan advies	15	19,7%	77	21,4%	379	24,8%	456	24,1%	1.868	25,8%	27.946	23,3%
Turks												
Geen advies bepaald	38	13,8%	65	16,2%	73	18,2%	138	17,2%	540	21,8%	1.885	26,8%
Lager dan advies	44	18,5%	67	19,9%	48	14,6%	115	17,3%	361	18,6%	1.115	21,6%
Gelijk aan advies	130	54,6%	183	54,5%	168	51,2%	351	52,9%	987	50,8%	2.606	50,5%
Hoger dan advies	64	26,9%	86	25,6%	112	34,1%	198	29,8%	594	30,6%	1.438	27,9%
Marokkaans												
Geen advies bepaald	24	14,8%	52	16,0%	108	18,7%	160	17,7%	585	16,7%	1.893	24,5%
Lager dan advies	34	24,6%	67	24,5%	74	15,7%	141	18,9%	578	19,7%	1.213	20,8%
Gelijk aan advies	77	55,8%	142	51,8%	264	56,1%	406	54,5%	1.548	52,9%	3.049	52,2%
Hoger dan advies	27	19,6%	65	23,7%	133	28,2%	198	26,6%	801	27,4%	1.580	27,0%
Surinaams												
Geen advies bepaald	19	16,7%	41	14,8%	100	25,7%	141	21,2%	496	21,7%	1.569	30,1%
Lager dan advies	18	18,9%	51	21,6%	64	22,1%	115	21,9%	351	19,7%	747	20,5%
Gelijk aan advies	52	54,7%	121	51,3%	154	53,3%	275	52,4%	965	54,0%	1.930	52,9%
Hoger dan advies	25	26,3%	64	27,1%	71	24,6%	135	25,7%	470	26,3%	974	26,7%
Antilliaans												
Geen advies bepaald	x	.	56	32,9%	42	30,4%	98	31,8%	175	30,2%	902	38,5%
Lager dan advies	x	.	27	23,7%	20	20,8%	47	22,4%	84	20,8%	298	20,7%
Gelijk aan advies	18	.	62	54,4%	54	56,3%	116	55,2%	226	55,9%	781	54,1%
Hoger dan advies	11	.	25	21,9%	22	22,9%	47	22,4%	94	23,3%	364	25,2%
Westers allochtoon												
Geen advies bepaald	x	.	78	41,3%	104	26,4%	182	31,2%	707	33,2%	4.465	32,8%
Lager dan advies	x	.	20	18,0%	47	16,2%	67	16,7%	198	13,9%	1.742	19,0%
Gelijk aan advies	18	.	54	48,6%	154	53,1%	208	51,9%	805	56,7%	4.910	53,7%
Hoger dan advies	13	.	37	33,3%	89	30,7%	126	31,4%	417	29,4%	2.498	27,3%
Niet-westers allochtoon												
Geen advies bepaald	24	15,9%	63	18,6%	139	26,9%	202	23,7%	748	25,4%	4.417	36,1%
Lager dan advies	18	14,2%	44	16,0%	58	15,4%	102	15,6%	328	14,9%	1.399	17,9%
Gelijk aan advies	69	54,3%	155	56,4%	203	53,8%	358	54,9%	1.201	54,7%	4.075	52,1%
Hoger dan advies	40	31,5%	76	27,6%	116	30,8%	192	29,4%	668	30,4%	2.354	30,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

*) Volgens de regels van het CBS is het niet toegestaan om aantallen kleiner dan 10 in deze tabel op te nemen. De aantallen in deze cellen zijn vervangen door een 'x'. Voor de omliggende cellen is het dan niet mogelijk om percentages uit te rekenen; de aantallen in deze cellen zijn vervangen door een '.'.

Tabel b4.11 Uitgestroomd uit het vo aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009	740	83%	1.829	85%	3.804	87%	5.633	86%	17.835	88%	187.321	91%
2009/2010	800	84%	1.811	86%	3.746	86%	5.557	86%	17.550	86%	186.667	90%
2010/2011	747	85%	1.717	86%	3.559	87%	5.276	87%	17.358	87%	185.946	89%
2011/2012	760	83%	1.786	85%	3.787	86%	5.573	86%	17.531	86%	186.153	89%
2012/2013	749	86%	1.758	86%	3.899	89%	5.657	88%	17.895	87%	187.147	90%
2013/2014	749	86%	1.844	88%	3.823	88%	5.667	88%	18.607	88%	189.687	91%
2014/2015	775	89%	1.888	90%	4.005	88%	5.893	89%	19.190	89%	195.072	91%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.12 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
vmbo-bl	211	93%	464	93%	587	92%	1.051	93%	3.013	92%	24.327	93%
vmbo-kl	144	88%	374	92%	583	90%	957	91%	3.034	90%	28.058	93%
vmbo-gl/tl	218	82%	507	84%	1.033	89%	1.540	87%	4.425	88%	50.421	94%
havo	94	64%	286	71%	833	81%	1.119	79%	3.791	82%	47.044	86%
vwo	73	71%	198	77%	768	83%	966	82%	3.572	88%	37.471	91%
2009/2010												
vmbo-bl	214	94%	449	95%	555	91%	1.004	93%	2.861	91%	23.450	93%
vmbo-kl	141	90%	349	90%	603	89%	952	89%	2.929	88%	27.699	93%
vmbo-gl/tl	238	86%	517	87%	1.029	90%	1.546	89%	4.503	88%	50.388	93%
havo	137	72%	319	74%	886	78%	1.205	77%	3.950	80%	49.642	85%
vwo	70	61%	177	70%	673	84%	850	81%	3.307	86%	35.488	89%
2010/2011												
vmbo-bl	182	93%	396	94%	484	92%	880	93%	2.581	91%	21.823	93%
vmbo-kl	150	93%	329	92%	526	94%	855	94%	2.714	92%	26.647	93%
vmbo-gl/tl	227	81%	516	83%	1.043	88%	1.559	86%	4.650	87%	50.476	92%
havo	123	75%	296	78%	861	82%	1.157	81%	3.978	81%	50.103	84%
vwo	65	74%	180	79%	645	83%	825	82%	3.435	85%	36.897	88%
2011/2012												
vmbo-bl	195	91%	409	91%	455	92%	864	92%	2.448	92%	21.028	93%
vmbo-kl	156	81%	352	89%	586	89%	938	89%	2.743	89%	26.291	92%
vmbo-gl/tl	219	89%	514	89%	1.113	84%	1.627	85%	4.603	84%	50.688	89%
havo	127	71%	323	76%	940	83%	1.263	81%	4.061	82%	51.277	86%
vwo	63	63%	188	72%	693	85%	881	82%	3.676	84%	36.869	87%
2012/2013												
vmbo-bl	175	91%	396	92%	513	92%	909	92%	2.606	93%	20.697	94%
vmbo-kl	172	85%	385	85%	557	92%	942	89%	2.646	90%	26.641	92%
vmbo-gl/tl	243	88%	542	87%	1.336	86%	1.878	86%	5.123	84%	53.741	90%
havo	101	76%	270	77%	838	87%	1.108	85%	4.024	84%	50.212	87%
vwo	61	74%	171	75%	663	90%	834	87%	3.512	88%	35.894	91%
2013/2014												
vmbo-bl	168	92%	379	93%	534	92%	913	92%	2.717	92%	20.998	95%
vmbo-kl	142	92%	367	93%	571	92%	938	92%	2.794	92%	27.212	94%
vmbo-gl/tl	262	86%	613	87%	1.226	89%	1.839	88%	5.297	88%	54.770	93%
havo	128	73%	331	79%	825	83%	1.156	82%	4.100	84%	51.158	87%
vwo	49	80%	154	81%	667	85%	821	84%	3.699	87%	35.549	89%
2014/2015												
vmbo-bl	190	90%	438	92%	530	95%	968	93%	2.780	94%	21.374	95%
vmbo-kl	145	94%	365	92%	672	91%	1.037	91%	2.977	91%	28.400	94%
vmbo-gl/tl	258	89%	609	90%	1.249	88%	1.858	89%	5.338	89%	56.735	93%
havo	125	78%	316	84%	875	81%	1.191	82%	4.317	84%	52.495	86%
vwo	57	89%	160	88%	679	90%	839	89%	3.778	91%	36.068	92%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.13 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar niveau, geslacht, woongebied en 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
vmbo-bl	95	84%	222	88%	287	94%	509	92%	1.485	93%	12.152	95%
vmbo-kl	72	93%	194	90%	343	90%	537	90%	1.487	90%	14.620	94%
vmbo-gl/tl	108	91%	274	90%	612	88%	886	89%	2.608	89%	28.456	93%
havo	54	81%	141	84%	441	80%	582	81%	2.092	84%	25.044	87%
vwo	23	91%	67	88%	340	89%	407	89%	1.775	91%	17.030	92%
Vrouwen												
vmbo-bl	95	96%	216	96%	243	95%	459	95%	1.295	95%	9.222	96%
vmbo-kl	73	95%	171	94%	329	91%	500	92%	1.490	93%	13.780	94%
vmbo-gl/tl	150	88%	335	90%	637	88%	972	89%	2.730	89%	28.279	93%
havo	71	76%	175	84%	434	82%	609	82%	2.225	83%	27.451	86%
vwo	34	88%	93	88%	339	90%	432	90%	2.003	91%	19.038	92%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.14 Uitgestroomd uit het voortgezet onderwijs aantal examenkandidaten en percentage met een diploma naar etnische herkomst, woongebied en 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Etnische herkomst												
Autochtoon	87	95%	452	93%	1.744	92%	2.196	92%	7.931	92%	154.196	93%
Turks	239	88%	376	89%	466	84%	842	86%	2.172	86%	6.642	84%
Marokkaans	128	84%	223	84%	514	83%	737	83%	2.721	86%	5.991	86%
Surinaams	102	87%	264	89%	435	85%	699	86%	2.046	87%	4.751	87%
Antilliaans	61	87%	173	91%	113	94%	286	92%	552	91%	1.928	90%
Westers allochtoon	56	91%	146	89%	306	87%	452	88%	1.496	88%	11.716	90%
Niet-Westers allochtoon	102	90%	254	92%	427	87%	681	89%	2.272	88%	9.848	87%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b4.15 Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit het voortgezet onderwijs naar woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2013/2014 plek in 2014/2015												
vmbo-bl	154	100,0%	352	100,0%	490	100,0%	842	100,0%	2.509	100,0%	19.849	100,0%
mbo	141	91,6%	326	92,6%	463	94,5%	789	93,7%	2.286	91,1%	18.169	91,5%
waarvan niveau 2	133	86,4%	309	87,8%	452	92,2%	761	90,4%	2.198	87,6%	17.574	88,5%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	26	1,0%	490	2,5%
geen onderwijs*	12	7,8%	22	6,3%	27	5,5%	49	5,8%	197	7,9%	1.190	6,0%
vmbo kl	131	100,0%	341	100,0%	523	100,0%	864	100,0%	2.562	100,0%	25.516	100,0%
mbo	121	92,4%	324	95,0%	500	95,6%	824	95,4%	2.410	94,1%	24.456	95,8%
waarvan niveau 3	47	35,9%	157	46,0%	219	41,9%	376	43,5%	1.076	42,0%	11.315	44,3%
waarvan niveau 4	66	50,4%	135	39,6%	225	43,0%	360	41,7%	1.086	42,4%	9.139	35,8%
andere opleiding	x	.	x	.	x	.	x	.	x	.	139	0,5%
geen onderwijs*	10	7,6%	16	4,7%	21	4,0%	37	4,3%	147	5,7%	921	3,6%
vmbo-gl/tl	226	100,0%	535	100,0%	1.087	100,0%	1.622	100,0%	4.641	100,0%	50.659	100,0%
mbo	202	89,4%	470	87,9%	914	84,1%	1.384	85,3%	3.743	80,7%	42.365	83,6%
waarvan niveau 3	27	11,9%	55	10,3%	98	9,0%	153	9,4%	368	7,9%	5.300	10,5%
waarvan niveau 4	174	77,0%	400	74,8%	798	73,4%	1.198	73,9%	3.268	70,4%	35.325	69,7%
andere opleiding	22	9,7%	57	10,7%	137	12,6%	194	12,0%	719	15,5%	7.001	13,8%
geen onderwijs*	x	.	x	.	36	3,3%	44	2,7%	179	3,9%	1.293	2,6%
havo	93	100,0%	261	100,0%	685	100,0%	946	100,0%	3.454	100,0%	44.463	100,0%
hbo	81	87,1%	217	83,1%	536	78,2%	753	79,6%	2.612	75,6%	36.809	82,8%
andere opleiding	x	.	17	6,5%	66	9,6%	83	8,8%	270	7,8%	3.380	7,6%
geen onderwijs*	10	10,8%	27	10,3%	83	12,1%	110	11,6%	572	16,6%	4.274	9,6%
vwo	39	100,0%	124	100,0%	564	100,0%	688	100,0%	3.227	100,0%	31.754	100,0%
hbo	x	.	x	.	24	4,3%	33	4,8%	151	4,7%	3.222	10,1%
wo	35	89,7%	108	87,1%	482	85,5%	590	85,8%	2.521	78,1%	25.693	80,9%
andere opleiding	x	.	x	.	0	0,0%	1	0,1%	8	0,2%	83	0,3%
geen onderwijs*	x	.	x	.	58	10,3%	64	9,3%	547	17,0%	2.756	8,7%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

* hieronder vallen leerlingen die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken.

Tabel b4.16 Verzuim in het voortgezet onderwijs naar, woongebied en schooljaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2012/2013												
praktijkonderwijs	36	29,5%	69	27,1%	52	17,9%	121	22,2%
vmbo-basisberoeps	83	21,9%	183	21,0%	226	19,9%	409	20,4%
vmbo-kaderberoeps	61	17,4%	124	15,1%	173	14,5%	297	14,7%
vmbo gl/tl	48	9,4%	88	7,7%	157	6,1%	245	6,6%
havo	22	7,4%	34	4,9%	71	4,1%	105	4,3%
vwo	x	.	18	4,1%	22	1,4%	40	2,0%
2013/2014												
praktijkonderwijs	31	29,5%	54	23,4%	52	17,8%	106	20,3%
vmbo-basisberoeps	80	20,6%	187	20,9%	195	17,8%	382	19,2%
vmbo-kaderberoeps	44	13,7%	100	12,7%	171	13,1%	271	12,9%
vmbo gl/tl	50	9,3%	99	7,9%	175	7,0%	274	7,3%
havo	23	8,7%	57	8,5%	67	3,8%	124	5,1%
vwo	x	.	x	.	x	.	31	1,6%
2014/2015												
praktijkonderwijs	32	29,4%	54	24,2%	58	18,8%	112	21,1%
vmbo-basisberoeps	67	16,8%	164	17,7%	228	21,0%	392	19,5%
vmbo-kaderberoeps	59	17,4%	132	15,8%	161	11,9%	293	13,4%
vmbo gl/tl	42	7,9%	88	7,1%	127	5,0%	215	5,7%
havo	15	5,5%	44	6,4%	63	3,3%	107	4,2%
vwo	x	.	x	.	x	.	27	1,3%
2015/2016												
praktijkonderwijs	36	29,5%	73	29,4%	75	23,6%	148	26,1%
vmbo-basisberoeps	84	22,9%	183	22,1%	206	20,5%	389	21,2%
vmbo-kaderberoeps	45	13,0%	117	13,7%	190	14,8%	307	14,4%
vmbo gl/tl	34	6,4%	76	6,2%	155	6,2%	231	6,2%
havo	27	9,4%	61	8,7%	79	4,0%	140	5,3%
vwo	x	.	13	2,5%	25	1,5%	38	1,7%

Bijlage 5 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 5

Tabel b5.1 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
mbo	4.064	60,3%	9.063	61,1%	13.211	37,1%	22.274	44,2%	63.170	33,4%	521.150	47,3%
hbo	1.947	28,9%	4.183	28,2%	11.825	33,2%	16.008	31,7%	63.782	33,7%	368.751	33,5%
wo	724	10,7%	1.596	10,8%	10.543	29,6%	12.139	24,1%	62.204	32,9%	211.361	19,2%
2009/2010												
mbo	4.084	59,4%	9.166	60,1%	13.148	35,9%	22.314	43,0%	63.756	32,4%	530.468	46,5%
hbo	2.014	29,3%	4.367	28,6%	12.360	33,7%	16.727	32,2%	66.993	34,1%	387.560	34,0%
wo	773	11,3%	1.718	11,3%	11.151	30,4%	12.869	24,8%	65.795	33,5%	222.766	19,5%
2010/2011												
mbo	4.268	58,3%	9.345	59,5%	13.891	36,1%	23.236	42,8%	65.522	32,2%	539.720	46,0%
hbo	2.210	30,2%	4.548	29,0%	12.902	33,5%	17.450	32,2%	68.937	33,9%	400.504	34,2%
wo	848	11,6%	1.816	11,6%	11.733	30,5%	13.549	25,0%	69.151	34,0%	232.021	19,8%
2011/2012												
mbo	4.110	56,9%	8.924	58,0%	13.365	34,6%	22.289	41,3%	63.388	31,2%	529.031	45,1%
hbo	2.242	31,0%	4.619	30,0%	13.067	33,8%	17.686	32,7%	69.995	34,4%	407.913	34,8%
wo	869	12,0%	1.839	12,0%	12.191	31,6%	14.030	26,0%	69.913	34,4%	236.649	20,2%
2012/2013												
mbo	4.014	56,2%	8.725	56,2%	13.125	34,6%	21.850	40,9%	62.004	31,0%	519.249	44,8%
hbo	2.229	31,2%	4.815	31,0%	12.792	33,7%	17.607	32,9%	69.549	34,8%	406.702	35,1%
wo	905	12,7%	1.998	12,9%	12.013	31,7%	14.011	26,2%	68.220	34,1%	234.162	20,2%
2013/2014												
mbo	4.012	56,2%	8.672	56,0%	13.045	33,7%	21.717	40,1%	60.901	29,7%	507.844	43,4%
hbo	2.274	31,9%	4.903	31,7%	13.248	34,3%	18.151	33,5%	73.020	35,6%	424.152	36,2%
wo	848	11,9%	1.899	12,3%	12.375	32,0%	14.274	26,4%	71.098	34,7%	239.371	20,4%
2014/2015												
mbo	3.962	55,4%	8.613	55,3%	12.685	32,9%	21.298	39,3%	58.016	28,3%	489.203	42,2%
hbo	2.361	33,0%	5.014	32,2%	13.391	34,7%	18.405	34,0%	74.337	36,2%	429.015	37,0%
wo	834	11,7%	1.952	12,5%	12.471	32,4%	14.423	26,6%	72.868	35,5%	241.376	20,8%
2015/2016												
mbo	3.959	54,7%	8.648	55,3%	12.630	32,9%	21.278	39,4%	57.163	28,3%	482.340	42,1%
hbo	2.438	33,7%	5.121	32,7%	13.242	34,5%	18.363	34,0%	73.751	36,5%	423.808	37,0%
wo	838	11,6%	1.882	12,0%	12.531	32,6%	14.413	26,7%	71.183	35,2%	239.575	20,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.2 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar geslacht en woongebied in 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
mbo	1.863	55,1%	4.097	56,3%	6.262	33,7%	10.359	40,0%	28.411	30,5%	252.302	43,7%
hbo	1.104	32,6%	2.260	31,0%	6.068	32,6%	8.328	32,2%	33.402	35,8%	207.736	36,0%
wo	417	12,3%	922	12,7%	6.259	33,7%	7.181	27,8%	31.424	33,7%	117.284	20,3%
Vrouwen												
mbo	2.096	54,4%	4.551	54,4%	6.368	32,1%	10.919	38,7%	28.752	26,4%	230.038	40,5%
hbo	1.334	34,6%	2.861	34,2%	7.174	36,2%	10.035	35,6%	40.349	37,1%	216.072	38,0%
wo	421	10,9%	960	11,5%	6.272	31,7%	7.232	25,7%	39.759	36,5%	122.291	21,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.3 Deelnemers en studenten in het mbo, hbo en wo naar etnische herkomst en woongebied in 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
mbo	486	33,5%	1.815	44,3%	4.334	23,5%	6.149	27,3%	17.069	16,6%	355.252	41,7%
hbo	666	45,9%	1.552	37,9%	6.616	35,8%	8.168	36,2%	38.534	37,4%	321.915	37,8%
wo	299	20,6%	731	17,8%	7.505	40,7%	8.236	36,5%	47.475	46,1%	175.315	20,6%
Turks												
mbo	907	64,7%	1.353	62,0%	1.315	54,0%	2.668	57,8%	6.972	55,3%	20.983	56,8%
hbo	391	27,9%	645	29,6%	770	31,6%	1.415	30,7%	4.007	31,8%	11.980	32,4%
wo	104	7,4%	184	8,4%	349	14,3%	533	11,5%	1.640	13,0%	4.007	10,8%
Marokkaans												
mbo	497	59,8%	883	60,5%	1.578	62,0%	2.461	61,4%	8.945	57,6%	19.291	57,8%
hbo	246	29,6%	430	29,5%	712	28,0%	1.142	28,5%	4.894	31,5%	10.807	32,4%
wo	88	10,6%	147	10,1%	255	10,0%	402	10,0%	1.687	10,9%	3.289	9,9%
Surinaams												
mbo	539	57,6%	1.263	57,1%	1.609	47,2%	2.872	51,1%	8.214	48,7%	17.009	49,9%
hbo	317	33,9%	748	33,8%	1.253	36,8%	2.001	35,6%	6.128	36,3%	12.092	35,5%
wo	79	8,4%	201	9,1%	545	16,0%	746	13,3%	2.527	15,0%	4.983	14,6%
Antilliaans												
mbo	608	69,6%	1.416	71,5%	1.100	46,0%	2.516	57,5%	4.192	47,1%	10.794	49,9%
hbo	239	27,4%	509	25,7%	931	38,9%	1.440	32,9%	3.439	38,7%	7.826	36,2%
wo	26	3,0%	55	2,8%	362	15,1%	417	9,5%	1.265	14,2%	3.010	13,9%
Westers allochtoon												
mbo	301	51,8%	617	49,8%	873	20,3%	1.490	26,9%	3.679	16,0%	28.306	30,2%
hbo	185	31,8%	398	32,1%	1.350	31,5%	1.748	31,6%	8.902	38,7%	34.639	37,0%
wo	95	16,4%	223	18,0%	2.068	48,2%	2.291	41,4%	10.442	45,4%	30.674	32,8%
Niet-westers allochtoon												
mbo	621	53,4%	1.301	52,4%	1.821	37,3%	3.122	42,4%	8.092	36,6%	30.705	41,7%
hbo	394	33,9%	839	33,8%	1.610	33,0%	2.449	33,3%	7.847	35,5%	24.549	33,4%
wo	147	12,7%	341	13,7%	1.447	29,7%	1.788	24,3%	6.147	27,8%	18.297	24,9%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.4 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
niveau 1	365	9,0%	799	8,8%	867	6,6%	1.666	7,5%	3.943	6,2%	21.624	4,1%
niveau 2	1.455	35,8%	3.070	33,9%	3.993	30,2%	7.063	31,7%	18.885	29,9%	136.029	26,1%
niveau 3	1.025	25,2%	2.408	26,6%	3.488	26,4%	5.896	26,5%	16.059	25,4%	139.423	26,8%
niveau 4	1.219	30,0%	2.786	30,7%	4.863	36,8%	7.649	34,3%	24.283	38,4%	224.074	43,0%
2009/2010												
niveau 1	346	8,5%	764	8,3%	832	6,3%	1.596	7,2%	3.941	6,2%	24.244	4,6%
niveau 2	1.382	33,8%	2.926	31,9%	3.698	28,1%	6.624	29,7%	18.178	28,5%	133.160	25,1%
niveau 3	1.087	26,6%	2.542	27,7%	3.611	27,5%	6.153	27,6%	16.914	26,5%	145.023	27,3%
niveau 4	1.269	31,1%	2.934	32,0%	5.007	38,1%	7.941	35,6%	24.723	38,8%	228.041	43,0%
2010/2011												
niveau 1	372	8,7%	807	8,6%	924	6,7%	1.731	7,4%	4.258	6,5%	24.773	4,6%
niveau 2	1.427	33,4%	2.953	31,6%	3.886	28,0%	6.839	29,4%	18.660	28,5%	136.206	25,2%
niveau 3	1.146	26,9%	2.587	27,7%	3.762	27,1%	6.349	27,3%	17.453	26,6%	147.382	27,3%
niveau 4	1.323	31,0%	2.998	32,1%	5.319	38,3%	8.317	35,8%	25.151	38,4%	231.359	42,9%
2011/2012												
niveau 1	360	8,8%	731	8,2%	756	5,7%	1.487	6,7%	4.063	6,4%	22.733	4,3%
niveau 2	1.283	31,2%	2.724	30,5%	3.581	26,8%	6.305	28,3%	17.276	27,3%	128.249	24,2%
niveau 3	1.152	28,0%	2.484	27,8%	3.658	27,4%	6.142	27,6%	17.181	27,1%	145.834	27,6%
niveau 4	1.315	32,0%	2.985	33,4%	5.370	40,2%	8.355	37,5%	24.868	39,2%	232.215	43,9%
2012/2013												
niveau 1	357	8,9%	759	8,7%	810	6,2%	1.569	7,2%	4.183	6,7%	21.971	4,2%
niveau 2	1.214	30,2%	2.535	29,1%	3.175	24,2%	5.710	26,1%	16.587	26,8%	121.016	23,3%
niveau 3	1.065	26,5%	2.349	26,9%	3.556	27,1%	5.905	27,0%	16.285	26,3%	142.704	27,5%
niveau 4	1.378	34,3%	3.082	35,3%	5.584	42,5%	8.666	39,7%	24.949	40,2%	233.558	45,0%
2013/2014												
niveau 1	280	7,0%	604	7,0%	630	4,8%	1.234	5,7%	3.780	6,2%	19.392	3,8%
niveau 2	1.146	28,6%	2.465	28,4%	3.026	23,2%	5.491	25,3%	15.678	25,7%	112.056	22,1%
niveau 3	1.088	27,1%	2.346	27,1%	3.424	26,2%	5.770	26,6%	16.014	26,3%	138.585	27,3%
niveau 4	1.498	37,3%	3.257	37,6%	5.965	45,7%	9.222	42,5%	25.429	41,8%	237.811	46,8%
2014/2015												
niveau 1	229	5,8%	527	6,1%	565	4,5%	1.092	5,1%	3.061	5,3%	14.185	2,9%
niveau 2	1.062	26,8%	2.278	26,4%	2.649	20,9%	4.927	23,1%	13.879	23,9%	99.299	20,3%
niveau 3	1.082	27,3%	2.362	27,4%	3.279	25,8%	5.641	26,5%	15.118	26,1%	131.454	26,9%
niveau 4	1.589	40,1%	3.446	40,0%	6.192	48,8%	9.638	45,3%	25.958	44,7%	244.265	49,9%
2015/2016												
niveau 1	236	6,0%	491	5,7%	544	4,3%	1.035	4,9%	2.819	4,9%	12.854	2,7%
niveau 2	1.028	26,0%	2.241	25,9%	2.557	20,2%	4.798	22,5%	12.809	22,4%	90.823	18,8%
niveau 3	1.121	28,3%	2.458	28,4%	3.395	26,9%	5.853	27,5%	15.309	26,8%	130.107	27,0%
niveau 4	1.574	39,8%	3.458	40,0%	6.134	48,6%	9.592	45,1%	26.226	45,9%	248.556	51,5%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.5 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding, geslacht en woongebied 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
niveau 1	153	8,2%	300	7,3%	336	5,4%	636	6,1%	1.728	6,1%	7.802	3,1%
niveau 2	567	30,4%	1.248	30,5%	1.517	24,2%	2.765	26,7%	7.534	26,5%	57.342	22,7%
niveau 3	441	23,7%	993	24,2%	1.534	24,5%	2.527	24,4%	6.757	23,8%	64.316	25,5%
niveau 4	702	37,7%	1.556	38,0%	2.875	45,9%	4.431	42,8%	12.392	43,6%	122.842	48,7%
Vrouwen												
niveau 1	83	4,0%	191	4,2%	208	3,3%	399	3,7%	1.091	3,8%	5.052	2,2%
niveau 2	461	22,0%	993	21,8%	1.040	16,3%	2.033	18,6%	5.275	18,3%	33.481	14,6%
niveau 3	680	32,4%	1.465	32,2%	1.861	29,2%	3.326	30,5%	8.552	29,7%	65.791	28,6%
niveau 4	872	41,6%	1.902	41,8%	3.259	51,2%	5.161	47,3%	13.834	48,1%	125.714	54,6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.6 Deelnemers in het mbo naar niveau van de opleiding, etnische herkomst en woongebied 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
niveau 1	17	6,4%	67	6,6%	97	4,9%	164	5,5%	460	5,8%	5.409	3,3%
niveau 2	103	39,0%	430	42,4%	771	39,0%	1.201	40,2%	3.184	39,8%	60.903	37,2%
niveau 3	144	54,5%	518	51,0%	1.108	56,1%	1.626	54,4%	4.351	54,4%	97.324	59,5%
niveau 4	222	47,3%	800	45,8%	2.358	55,7%	3.158	52,8%	9.074	54,6%	191.616	54,8%
Turks												
niveau 1	40	8,0%	68	8,9%	45	6,8%	113	7,9%	347	9,0%	928	7,9%
niveau 2	243	48,3%	355	46,5%	293	44,3%	648	45,5%	1.758	45,5%	5.390	46,0%
niveau 3	220	43,7%	340	44,6%	324	48,9%	664	46,6%	1.755	45,5%	5.400	46,1%
niveau 4	404	46,6%	590	45,9%	653	51,4%	1.243	48,6%	3.112	47,0%	9.265	46,2%
Marokkaans												
niveau 1	30	10,8%	59	12,1%	77	9,3%	136	10,3%	533	10,5%	1.015	9,4%
niveau 2	117	41,9%	215	44,1%	355	42,7%	570	43,2%	2.239	44,0%	4.882	45,0%
niveau 3	132	47,3%	214	43,9%	399	48,0%	613	46,5%	2.317	45,5%	4.940	45,6%
niveau 4	218	46,7%	395	47,9%	747	49,8%	1.142	49,1%	3.856	45,8%	8.454	46,3%
Surinaams												
niveau 1	19	6,0%	44	6,0%	67	8,2%	111	7,1%	359	7,8%	696	7,5%
niveau 2	136	42,6%	313	42,5%	282	34,4%	595	38,2%	1.806	39,3%	3.677	39,7%
niveau 3	164	51,4%	380	51,6%	470	57,4%	850	54,6%	2.434	52,9%	4.899	52,8%
niveau 4	220	42,3%	526	43,2%	790	51,2%	1.316	47,7%	3.615	46,0%	7.737	47,4%
Antilliaans												
niveau 1	50	11,7%	107	10,6%	90	12,5%	197	11,4%	310	11,1%	775	11,3%
niveau 2	171	40,0%	434	42,9%	296	41,1%	730	42,2%	1.161	41,7%	2.922	42,5%
niveau 3	206	48,2%	470	46,5%	334	46,4%	804	46,4%	1.311	47,1%	3.176	46,2%
niveau 4	181	32,4%	405	30,9%	380	37,6%	785	33,9%	1.410	36,3%	3.921	39,1%
Westers allochtoon												
niveau 1	39	19,1%	54	14,6%	63	14,0%	117	14,3%	224	11,8%	1.234	9,0%
niveau 2	97	47,5%	164	44,4%	166	37,0%	330	40,3%	767	40,6%	5.573	40,4%
niveau 3	68	33,3%	151	40,9%	220	49,0%	371	45,4%	900	47,6%	6.980	50,6%
niveau 4	97	37,0%	248	44,0%	424	52,3%	672	48,9%	1.788	51,8%	14.519	53,6%
Niet-Westers allochtoon												
niveau 1	41	10,5%	92	11,4%	105	10,1%	197	10,7%	586	12,4%	2.797	15,8%
niveau 2	161	41,4%	330	40,9%	394	37,9%	724	39,2%	1.894	40,1%	7.476	42,3%
niveau 3	187	48,1%	385	47,7%	540	52,0%	925	50,1%	2.241	47,5%	7.388	41,8%
niveau 4	232	40,0%	494	40,9%	782	45,6%	1.276	43,6%	3.371	44,9%	13.044	46,7%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.7 Deelnemers in het mbo naar sector, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
zorg	492	12,1%	1.141	12,6%	1.631	12,3%	2.772	12,4%	6.916	10,9%	57.160	10,9%
techniek	918	22,6%	2.035	22,5%	3.146	23,8%	5.181	23,3%	14.762	23,4%	160.011	30,5%
overig	2.654	65,3%	5.887	65,0%	8.434	63,8%	14.321	64,3%	41.492	65,7%	306.687	58,5%
2009/2010												
zorg	541	13,2%	1.157	12,6%	1.554	11,8%	2.711	12,1%	6.962	10,9%	57.762	10,8%
techniek	846	20,7%	2.008	21,9%	3.128	23,8%	5.136	23,0%	14.645	23,0%	160.482	30,1%
overig	2.697	66,0%	6.001	65,5%	8.466	64,4%	14.467	64,8%	42.149	66,1%	314.851	59,1%
2010/2011												
zorg	587	13,8%	1.259	13,5%	1.654	11,9%	2.913	12,5%	7.462	11,4%	62.116	11,5%
techniek	839	19,7%	1.922	20,6%	3.246	23,4%	5.168	22,2%	14.656	22,4%	157.399	29,0%
overig	2.842	66,6%	6.164	66,0%	8.991	64,7%	15.155	65,2%	43.404	66,2%	322.738	59,5%
2011/2012												
zorg	553	13,5%	1.172	13,1%	1.470	11,0%	2.642	11,9%	6.966	11,0%	58.446	11,0%
techniek	786	19,1%	1.795	20,1%	3.022	22,6%	4.817	21,6%	13.957	22,0%	152.115	28,6%
overig	2.771	67,4%	5.957	66,8%	8.873	66,4%	14.830	66,5%	42.465	67,0%	320.701	60,4%
2012/2013												
zorg	519	12,9%	1.162	13,3%	1.530	11,7%	2.692	12,3%	7.536	12,2%	63.141	12,1%
techniek	742	18,5%	1.673	19,2%	2.856	21,8%	4.529	20,7%	13.445	21,7%	146.398	28,1%
overig	2.753	68,6%	5.890	67,5%	8.739	66,6%	14.629	67,0%	41.023	66,2%	311.788	59,8%
2013/2014												
zorg	535	13,3%	1.214	14,0%	1.563	12,0%	2.777	12,8%	8.018	13,2%	65.223	12,8%
techniek	731	18,2%	1.666	19,2%	2.921	22,4%	4.587	21,2%	13.055	21,4%	141.483	27,8%
overig	2.745	68,4%	5.791	66,8%	8.531	65,5%	14.322	66,0%	39.797	65,4%	303.052	59,5%
2014/2015												
zorg	527	13,3%	1.220	14,2%	1.490	11,7%	2.710	12,7%	7.325	12,6%	60.488	12,4%
techniek	736	18,6%	1.652	19,2%	2.807	22,1%	4.459	20,9%	12.652	21,8%	138.035	28,2%
overig	2.699	68,1%	5.741	66,7%	8.388	66,1%	14.129	66,3%	38.039	65,6%	290.680	59,4%
2015/2016												
zorg	546	13,8%	1.242	14,4%	1.549	12,3%	2.791	13,1%	7.006	12,3%	58.171	12,1%
techniek	799	20,2%	1.810	20,9%	3.053	24,2%	4.863	22,9%	13.022	22,8%	139.019	28,8%
overig	2.614	66,0%	5.596	64,7%	8.028	63,6%	13.624	64,0%	37.135	65,0%	285.150	59,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.8 Deelnemers in het mbo naar sector, geslacht, woongebied en 2015/2016

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
zorg	42	2,3%	106	2,6%	130	2,1%	236	2,3%	759	2,7%	5.856	2,3%
techniek	648	34,8%	1.490	36,4%	2.392	38,2%	3.882	37,5%	10.509	37,0%	115.590	45,8%
overig	1.173	63,0%	2.501	61,0%	3.740	59,7%	6.241	60,2%	17.143	60,3%	130.856	51,9%
Vrouwen												
zorg	504	24,0%	1.136	25,0%	1.419	22,3%	2.555	23,4%	6.247	21,7%	52.315	22,7%
techniek	151	7,2%	320	7,0%	661	10,4%	981	9,0%	2.513	8,7%	23.429	10,2%
overig	1.441	68,8%	3.095	68,0%	4.288	67,3%	7.383	67,6%	19.992	69,5%	154.294	67,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.9 Deelnemers in het mbo naar sector techniek en zorg, geslacht, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mannen, zorg												
2008/2009	35	1,9%	74	1,8%	148	2,3%	222	2,1%	685	2,2%	5.096	1,8%
2009/2010	31	1,7%	76	1,8%	145	2,3%	221	2,1%	697	2,2%	5.279	1,9%
2010/2011	55	2,8%	118	2,8%	163	2,4%	281	2,5%	823	2,5%	6.325	2,2%
2011/2012	55	2,9%	94	2,3%	155	2,3%	249	2,3%	801	2,5%	6.103	2,2%
2012/2013	44	2,4%	97	2,4%	140	2,2%	237	2,3%	826	2,7%	6.553	2,4%
2013/2014	34	1,9%	93	2,3%	153	2,4%	246	2,4%	895	3,0%	6.895	2,6%
2014/2015	39	2,1%	92	2,3%	146	2,3%	238	2,3%	847	3,0%	6.325	2,5%
2015/2016	42	2,3%	106	2,6%	130	2,1%	236	2,3%	759	2,7%	5.856	2,3%
vrouwen, zorg												
2008/2009	457	20,9%	1.067	21,7%	1.483	21,9%	2.550	21,8%	6.231	19,2%	51.817	21,2%
2009/2010	510	23,0%	1.081	21,8%	1.409	20,9%	2.490	21,3%	6.265	19,2%	52.239	20,9%
2010/2011	532	22,9%	1.141	22,4%	1.491	21,2%	2.632	21,7%	6.639	20,0%	55.537	21,9%
2011/2012	498	22,7%	1.078	22,2%	1.315	19,5%	2.393	20,7%	6.165	19,3%	52.103	21,0%
2012/2013	475	21,7%	1.065	22,4%	1.390	20,6%	2.455	21,3%	6.710	21,2%	56.340	22,9%
2013/2014	501	22,5%	1.121	23,9%	1.410	21,3%	2.531	22,4%	7.123	22,8%	58.070	24,1%
2014/2015	495	22,9%	1.142	24,7%	1.358	20,9%	2.500	22,5%	6.612	22,3%	54.355	23,2%
2015/2016	504	24,0%	1.136	25,0%	1.419	22,3%	2.555	23,4%	6.247	21,7%	52.315	22,7%
mannen, techniek												
2008/2009	840	44,8%	1.833	44,1%	2.718	42,3%	4.551	43,0%	12.856	42,0%	141.722	51,3%
2009/2010	759	40,8%	1.778	42,2%	2.670	41,6%	4.448	41,9%	12.665	40,7%	140.589	50,1%
2010/2011	755	38,8%	1.701	40,0%	2.740	40,0%	4.441	40,0%	12.504	38,7%	136.602	47,8%
2011/2012	682	35,5%	1.550	38,0%	2.535	38,2%	4.085	38,1%	11.771	37,4%	131.163	46,6%
2012/2013	631	34,6%	1.407	35,4%	2.354	36,9%	3.761	36,4%	11.171	36,8%	124.780	45,6%
2013/2014	611	34,2%	1.386	34,8%	2.381	37,3%	3.767	36,3%	10.736	36,2%	119.512	44,9%
2014/2015	602	33,0%	1.353	33,5%	2.219	35,7%	3.572	34,8%	10.338	36,1%	116.200	45,4%
2015/2016	648	34,8%	1.490	36,4%	2.392	38,2%	3.882	37,5%	10.509	37,0%	115.590	45,8%
vrouwen, techniek												
2008/2009	78	3,6%	202	4,1%	428	6,3%	630	5,4%	1.906	5,9%	17.441	7,1%
2009/2010	87	3,9%	230	4,6%	458	6,8%	688	5,9%	1.980	6,1%	19.115	7,6%
2010/2011	84	3,6%	221	4,3%	506	7,2%	727	6,0%	2.152	6,5%	20.061	7,9%
2011/2012	104	4,7%	245	5,1%	487	7,2%	732	6,3%	2.186	6,8%	20.309	8,2%
2012/2013	111	5,1%	266	5,6%	502	7,4%	768	6,7%	2.274	7,2%	21.086	8,6%
2013/2014	120	5,4%	280	6,0%	540	8,1%	820	7,2%	2.319	7,4%	21.486	8,9%
2014/2015	136	6,3%	305	6,6%	596	9,2%	901	8,1%	2.352	7,9%	22.216	9,5%
2015/2016	151	7,2%	320	7,0%	661	10,4%	981	9,0%	2.513	8,7%	23.429	10,2%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.10 Deelnemers in het mbo naar sector, etnische herkomst, woongebied en 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
autochtoon												
zorg	63	13,0%	258	14,2%	523	12,1%	781	12,7%	2.006	11,8%	44.066	12,4%
techniek	135	27,8%	479	26,4%	1.316	30,4%	1.795	29,2%	5.132	30,1%	110.067	31,0%
overig	288	59,3%	1.078	59,4%	2.495	57,6%	3.573	58,1%	9.931	58,2%	201.119	56,6%
turks												
zorg	97	10,7%	137	10,1%	117	8,9%	254	9,5%	689	9,9%	1.928	9,2%
techniek	195	21,5%	300	22,2%	307	23,3%	607	22,8%	1.468	21,1%	4.543	21,7%
overig	615	67,8%	916	67,7%	891	67,8%	1.807	67,7%	4.815	69,1%	14.512	69,2%
marokkaans												
zorg	73	14,7%	139	15,7%	219	13,9%	358	14,5%	1.062	11,9%	2.138	11,1%
techniek	78	15,7%	133	15,1%	249	15,8%	382	15,5%	1.440	16,1%	3.249	16,8%
overig	346	69,6%	611	69,2%	1.110	70,3%	1.721	69,9%	6.443	72,0%	13.904	72,1%
surinaams												
zorg	73	13,5%	174	13,8%	179	11,1%	353	12,3%	945	11,5%	1.796	10,6%
techniek	102	18,9%	237	18,8%	353	21,9%	590	20,5%	1.569	19,1%	3.593	21,1%
overig	364	67,5%	852	67,5%	1.077	66,9%	1.929	67,2%	5.700	69,4%	11.620	68,3%
antilliaans												
zorg	96	15,8%	251	17,7%	168	15,3%	419	16,7%	662	15,8%	1.511	14,0%
techniek	100	16,4%	257	18,1%	219	19,9%	476	18,9%	824	19,7%	2.384	22,1%
overig	412	67,8%	908	64,1%	713	64,8%	1.621	64,4%	2.706	64,6%	6.899	63,9%
wester allochtoon												
zorg	35	11,6%	71	11,5%	88	10,1%	159	10,7%	400	10,9%	2.830	10,0%
techniek	75	24,9%	157	25,4%	240	27,5%	397	26,6%	997	27,1%	8.215	29,0%
overig	191	63,5%	389	63,0%	545	62,4%	934	62,7%	2.282	62,0%	17.261	61,0%
niet westers allochtoon												
zorg	109	17,6%	212	16,3%	255	14,0%	467	15,0%	1.242	15,3%	3.902	12,7%
techniek	114	18,4%	247	19,0%	369	20,3%	616	19,7%	1.592	19,7%	6.968	22,7%
overig	398	64,1%	842	64,7%	1.197	65,7%	2.039	65,3%	5.258	65,0%	19.835	64,6%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.11 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, woongebied en jaar

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2008/2009												
niveau 1	155	14,8%	333	13,6%	364	10,2%	697	11,6%	2.123	11,8%	12.106	7,8%
niveau 2	387	36,9%	879	35,8%	1.200	33,6%	2.079	34,5%	5.972	33,1%	48.500	31,2%
niveau 3	250	23,9%	612	24,9%	890	24,9%	1.502	24,9%	3.999	22,2%	39.284	25,3%
niveau 4	256	24,4%	631	25,7%	1.120	31,3%	1.751	29,0%	5.944	33,0%	55.553	35,7%
2009/2010												
niveau 1	166	15,1%	360	13,9%	379	10,5%	739	12,0%	2.234	12,0%	14.912	9,0%
niveau 2	400	36,5%	922	35,7%	1.192	33,1%	2.114	34,2%	6.172	33,2%	50.496	30,6%
niveau 3	252	23,0%	627	24,3%	881	24,5%	1.508	24,4%	4.141	22,3%	41.789	25,4%
niveau 4	279	25,4%	675	26,1%	1.146	31,9%	1.821	29,5%	6.057	32,6%	57.581	34,9%
2010/2011												
niveau 1	166	14,3%	365	14,1%	409	10,8%	774	12,1%	2.499	12,8%	15.283	9,2%
niveau 2	401	34,6%	891	34,4%	1.238	32,7%	2.129	33,4%	6.476	33,2%	50.591	30,4%
niveau 3	272	23,5%	626	24,2%	965	25,5%	1.591	24,9%	4.335	22,2%	42.447	25,5%
niveau 4	319	27,5%	710	27,4%	1.179	31,1%	1.889	29,6%	6.198	31,8%	57.845	34,8%
2011/2012												
niveau 1	178	14,3%	374	13,7%	391	9,9%	765	11,4%	2.570	12,8%	14.889	8,7%
niveau 2	433	34,9%	949	34,8%	1.315	33,1%	2.264	33,8%	6.522	32,5%	52.506	30,8%
niveau 3	329	26,5%	676	24,8%	993	25,0%	1.669	24,9%	4.644	23,2%	43.695	25,6%
niveau 4	301	24,3%	726	26,6%	1.270	32,0%	1.996	29,8%	6.303	31,5%	59.283	34,8%
2012/2013												
niveau 1	232	18,5%	473	17,2%	474	11,5%	947	13,8%	2.701	13,4%	14.959	8,6%
niveau 2	424	33,8%	899	32,7%	1.267	30,7%	2.166	31,5%	6.557	32,6%	51.520	29,8%
niveau 3	247	21,9%	624	22,7%	995	24,1%	1.619	23,5%	4.417	22,0%	45.026	26,0%
niveau 4	324	25,8%	754	27,4%	1.389	33,7%	2.143	31,2%	6.419	31,9%	61.662	35,6%
2013/2014												
niveau 1	191	15,8%	385	14,5%	426	10,4%	811	12,0%	2.671	13,2%	14.555	8,5%
niveau 2	393	32,5%	886	33,3%	1.213	29,5%	2.099	31,0%	6.168	30,6%	48.260	28,2%
niveau 3	293	24,2%	637	24,0%	1.013	24,7%	1.650	24,4%	4.557	22,6%	45.600	26,6%
niveau 4	333	27,5%	750	28,2%	1.456	35,4%	2.206	32,6%	6.788	33,6%	62.966	36,7%
2014/2015												
niveau 1	186	14,0%	401	14,0%	411	10,4%	812	11,9%	2.281	11,6%	10.481	6,4%
niveau 2	439	33,1%	911	31,8%	1.080	27,4%	1.991	29,3%	6.067	30,8%	43.729	26,8%
niveau 3	286	21,6%	650	22,7%	944	24,0%	1.594	23,4%	4.543	23,1%	44.867	27,5%
niveau 4	414	31,2%	906	31,6%	1.500	38,1%	2.406	35,4%	6.801	34,5%	64.110	39,3%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.12 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, geslacht en woongebied 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Mannen												
niveau 1	107	18,7%	217	16,9%	233	12,7%	450	14,5%	1.357	14,7%	6.187	7,5%
niveau 2	227	39,8%	476	37,2%	603	32,9%	1.079	34,7%	3.124	33,9%	25.874	31,2%
niveau 3	105	18,4%	264	20,6%	410	22,4%	674	21,7%	2.041	22,1%	22.146	26,7%
niveau 4	132	23,1%	324	25,3%	586	32,0%	910	29,2%	2.697	29,3%	28.730	34,6%
Vrouwen												
niveau 1	79	10,5%	184	11,6%	178	8,5%	362	9,8%	924	8,8%	4.294	5,4%
niveau 2	212	28,1%	435	27,4%	477	22,7%	912	24,7%	2.943	28,1%	17.855	22,2%
niveau 3	181	24,0%	386	24,3%	534	25,4%	920	24,9%	2.502	23,9%	22.721	28,3%
niveau 4	282	37,4%	582	36,7%	914	43,5%	1.496	40,5%	4.104	39,2%	35.380	44,1%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.13 Deelnemers met een diploma in het mbo naar niveau van de opleiding, etnische herkomst en woongebied 2014/2015

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Autochtoon												
niveau 1	11	9,3%	54	11,7%	86	10,3%	140	10,8%	388	10,8%	4.942	7,0%
niveau 2	63	53,4%	210	45,7%	362	43,5%	572	44,2%	1.630	45,6%	30.571	43,1%
niveau 3	44	37,3%	196	42,6%	385	46,2%	581	44,9%	1.560	43,6%	35.373	49,9%
niveau 4	85	44,3%	254	38,5%	650	46,5%	904	43,9%	2.598	44,9%	50.166	43,2%
Turks												
niveau 1	53	25,0%	71	22,8%	48	20,2%	119	21,7%	350	20,5%	880	18,0%
niveau 2	93	43,9%	141	45,3%	115	48,3%	256	46,6%	815	47,7%	2.374	48,5%
niveau 3	66	31,1%	99	31,8%	75	31,5%	174	31,7%	542	31,8%	1.643	33,6%
niveau 4	86	35,1%	133	35,7%	139	42,2%	272	38,7%	744	35,4%	2.334	36,8%
Marokkaans												
niveau 1	15	14,6%	33	20,5%	47	17,5%	80	18,6%	359	18,5%	694	17,6%
niveau 2	58	56,3%	81	50,3%	135	50,2%	216	50,2%	950	49,0%	1.954	49,7%
niveau 3	30	29,1%	47	29,2%	87	32,3%	134	31,2%	628	32,4%	1.287	32,7%
niveau 4	42	32,3%	74	36,6%	148	40,0%	222	38,8%	903	36,4%	2.068	39,0%
Surinaams												
niveau 1	21	17,1%	44	17,2%	36	11,8%	80	14,2%	261	14,6%	481	13,8%
niveau 2	55	44,7%	117	45,7%	125	40,8%	242	43,1%	843	47,1%	1.601	46,1%
niveau 3	47	38,2%	95	37,1%	145	47,4%	240	42,7%	684	38,3%	1.392	40,1%
niveau 4	71	41,0%	167	44,1%	188	41,0%	355	42,4%	960	38,6%	1.962	39,6%
Antilliaans												
niveau 1	35	25,2%	96	29,1%	65	27,9%	161	28,6%	269	26,7%	546	22,6%
niveau 2	63	45,3%	147	44,5%	95	40,8%	242	43,0%	445	44,2%	1.118	46,3%
niveau 3	41	29,5%	87	26,4%	73	31,3%	160	28,4%	292	29,0%	751	31,1%
niveau 4	50	32,5%	113	32,6%	94	35,9%	207	34,0%	345	31,9%	900	32,5%
Westers allochtoon												
niveau 1	23	34,3%	35	27,8%	36	20,7%	71	23,7%	178	21,4%	931	15,3%
niveau 2	29	43,3%	59	46,8%	80	46,0%	139	46,3%	390	46,9%	2.718	44,8%
niveau 3	15	22,4%	32	25,4%	58	33,3%	90	30,0%	263	31,6%	2.418	39,9%
niveau 4	10	18,5%	37	28,9%	103	42,7%	140	37,9%	438	40,1%	3.648	41,5%
Niet-Western allochtoon												
niveau 1	28	18,8%	68	21,4%	93	24,3%	161	23,0%	476	23,3%	2.007	27,1%
niveau 2	78	52,3%	156	49,1%	168	44,0%	324	46,3%	994	48,6%	3.393	45,8%
niveau 3	43	28,9%	94	29,6%	121	31,7%	215	30,7%	574	28,1%	2.003	27,1%
niveau 4	70	36,6%	128	33,9%	178	38,1%	306	36,2%	813	34,1%	3.032	36,0%

Bron: SSB, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI)

Tabel b5.14. Doorstroom naar vervolgopleiding van gediplomeerden uit de verschillende niveaus van het mbo naar woongebied

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
examen in 2013/2014, plek in 2014/2015												
mbo 1	191	100,0%	385	100,0%	426	100,0%	811	100,0%	2.671	100,0%	14.555	100,0%
naar												
mbo	132	69,1%	252	65,5%	228	53,5%	480	59,2%	1.341	50,2%	6.811	46,8%
niveau 2	130	68,1%	245	63,6%	219	51,4%	464	57,2%	1.287	48,2%	6.489	44,6%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	x	.	27	1,0%	316	2,2%
geen onderwijs*	59	30,9%	133	34,5%	198	46,5%	331	40,8%	1.330	49,8%	7.744	53,2%
mbo 2	393	100,0%	886	100,0%	1.213	100,0%	2.099	100,0%	6.168	100,0%	48.260	100,0%
naar												
mbo	202	51,4%	438	49,4%	624	51,4%	1.062	50,6%	2.764	44,8%	22.036	45,7%
niveau 3	169	43,0%	356	40,2%	469	38,7%	825	39,3%	2.241	36,3%	18.265	37,8%
niveau 4	27	6,9%	63	7,1%	123	10,1%	186	8,9%	398	6,5%	2.579	5,3%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	16	0,8%	72	1,2%	311	0,6%
geen onderwijs*	186	47,3%	439	49,5%	582	48,0%	1.021	48,6%	3.332	54,0%	25.913	53,7%
mbo 3	293	100,0%	637	100,0%	1.013	100,0%	1.650	100,0%	4.557	100,0%	45.600	100,0%
naar												
mbo	144	49,1%	285	44,7%	400	39,5%	685	41,5%	1.833	40,2%	15.211	33,4%
niveau 4	135	46,1%	270	42,4%	378	37,3%	648	39,3%	1.746	38,3%	14.047	30,8%
overig onderwijs	x	.	x	.	x	.	11	0,7%	32	0,7%	333	0,7%
geen onderwijs*	149	50,9%	350	54,9%	604	59,6%	954	57,8%	2.692	59,1%	30.056	65,9%
mbo 4	333	100,0%	750	100,0%	1.456	100,0%	2.206	100,0%	6.788	100,0%	62.966	100,0%
naar												
hbo	158	47,4%	337	44,9%	621	42,7%	958	43,4%	2.936	43,3%	25.284	40,2%
overig onderwijs	x	.	13	1,7%	15	1,0%	28	1,3%	70	1,0%	1.272	2,0%
geen onderwijs*	171	51,4%	400	53,3%	820	56,3%	1.220	55,3%	3.782	55,7%	36.410	57,8%

Bron: SSB, CBS, bewerking RISBO/gemeente Rotterdam (OBI), een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10.

*) dit gaat om deelnemers die een jaar later niet in het bekostigd onderwijs terugkeren. Dit kan diverse redenen hebben, bijvoorbeeld omdat ze werken, een niet bekostigde opleiding volgen of naar het buitenland zijn vertrokken

Bijlage 6 Aanvullende tabellen bij hoofdstuk 6

Tabel b6.1 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt naar woongebied: schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar positie oktober 2012 resp. 2013 resp. 2014.

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo basis												
arbeidsmarkt	21	4%	53	5%	69	5%	122	5%	428	6%	3.685	6%
vervolgonderwijs	448	89%	983	89%	1.153	86%	2.136	87%	6.131	87%	52.763	89%
overig	36	7%	69	6%	118	9%	187	8%	478	7%	3.056	5%
vmbo kader												
arbeidsmarkt	11	3%	32	3%	66	4%	98	4%	348	5%	2.925	4%
vervolgonderwijs	381	93%	873	92%	1.378	90%	2.251	91%	6.655	91%	68.762	93%
overig	19	5%	40	4%	85	6%	125	5%	350	5%	2.092	3%
vmbo gl/tl												
arbeidsmarkt	10	2%	21	2%	85	3%	106	2%	406	3%	3.710	3%
vervolgonderwijs	561	94%	1.301	95%	2.812	94%	4.113	94%	11.485	93%	133.937	95%
overig	23	4%	43	3%	102	3%	145	3%	406	3%	2.755	2%
havo												
arbeidsmarkt	13	5%	43	6%	172	8%	215	7%	965	10%	9.946	8%
vervolgonderwijs	241	≥ 92%	628	90%	1.958	88%	2.586	88%	8.590	85%	116.589	89%
overig	x	≤ 3%	23	3%	104	5%	127	4%	500	5%	3.978	3%
vwo												
arbeidsmarkt	x	≤ 7%	16	4%	57	3%	73	3%	393	4%	3.067	3%
vervolgonderwijs	122	≥ 87%	378	92%	1.623	94%	2.001	94%	8.419	92%	91.851	94%
overig	x	≤ 7%	15	4%	43	2%	58	3%	310	3%	2.421	2%
mbo 1 en 2												
arbeidsmarkt	547	29%	1.318	32%	1.969	36%	3.287	34%	11.365	39%	104.337	49%
vervolgonderwijs	924	49%	1.912	46%	2.372	44%	4.284	45%	12.477	43%	81.765	38%
overig	416	22%	906	22%	1.058	20%	1.964	21%	5.446	19%	28.293	13%
mbo 3 en 4												
arbeidsmarkt	812	45%	2.031	49%	3.390	51%	5.421	50%	16.152	50%	186.205	60%
vervolgonderwijs	713	40%	1.562	38%	2.531	38%	4.093	38%	12.303	38%	105.002	34%
overig	279	15%	531	13%	752	11%	1.283	12%	3.821	12%	21.737	7%
hbo												
arbeidsmarkt	606	37%	1.390	38%	4.682	41%	6.072	40%	25.953	41%	163.736	41%
vervolgonderwijs	942	57%	1.983	55%	6.052	53%	8.035	53%	32.625	52%	221.624	55%
overig	111	7%	238	7%	768	7%	1.006	7%	4.181	7%	17.969	4%
wo												
arbeidsmarkt	299	46%	763	50%	5.903	53%	6.666	52%	36.579	53%	104.301	44%
vervolgonderwijs	272	42%	604	40%	4.141	37%	4.745	37%	26.390	38%	112.439	48%
overig	74	11%	160	10%	1.132	10%	1.292	10%	6.250	9%	19.348	8%
zonder dipl., geen SK												
arbeidsmarkt	514	32%	1.119	33%	1.668	34%	2.787	33%	8.846	37%	66.315	46%
vervolgonderwijs	386	24%	855	25%	1.229	25%	2.084	25%	5.865	25%	32.644	23%
overig	711	44%	1.463	43%	2.050	41%	3.513	42%	9.135	38%	44.239	31%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo / gemeente Rotterdam (OBI). Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10. Door de geheimhouding van zulke kleine aantallen kan voor sommige percentages alleen een onder- of bovengrens worden aangeven.

Tabel b6.2 Uitstroom uit vmbo (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2010/2011/, 2011/2012 en 2012/2013 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
vmbo zorg												
arbeidsmarkt zorg	x	≤ 3%	x	≤ 1%	x	≤ 2%	x	≤ 1%	x	0%	108	0%
arbeidsmarkt overig	x	≤ 3%	21	3%	21	4%	42	3%	174	5%	1.707	4%
vervolgonderwijs	306	≥ 89%	695	≥ 91%	499	≥ 89%	1.194	≥ 91%	3.180	90%	37.441	92%
overig	19	6%	36	5%	30	5%	66	5%	172	5%	1.383	3%
vmbo techniek												
arbeidsmarkt techniek	x	≤ 5%	16	4%	19	2%	35	3%	93	3%	918	2%
arbeidsmarkt overig	x	≤ 5%	11	3%	23	2%	34	3%	85	3%	958	2%
vervolgonderwijs	168	≥ 85%	372	89%	831	89%	1.203	89%	2.740	89%	35.314	92%
overig	12	≤ 7%	19	5%	61	7%	80	6%	173	6%	1.257	3%
vmbo overig												
arbeidsmarkt (totaal)	25	3%	56	2%	157	4%	213	3%	824	4%	6.629	3%
vervolgonderwijs	916	93%	2.090	93%	4.013	92%	6.103	92%	18.351	91%	182.707	94%
overig	47	5%	97	4%	214	5%	311	5%	889	4%	5.263	3%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI), Een kruisje ('x') betekent een aantal kleiner dan 10,

Tabel b6.3 Uitstroom uit mbo 1 en 2 (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 1 en 2 zorg												
arbeidsmarkt zorg	61	12%	157	14%	264	18%	421	16%	1.603	20%	11.944	24%
arbeidsmarkt overig	87	18%	214	19%	261	18%	475	18%	1.401	18%	10.523	21%
vervolgonderwijs	226	46%	471	42%	592	41%	1.063	41%	3.118	39%	17.580	35%
overig	121	24%	291	26%	326	23%	617	24%	1.782	23%	9.745	20%
mbo 1 en 2 techniek												
arbeidsmarkt techniek	90	29%	222	32%	410	35%	632	34%	2.137	38%	27.234	42%
arbeidsmarkt overig	56	18%	112	16%	183	16%	295	16%	866	16%	9.513	15%
vervolgonderwijs	106	34%	263	38%	417	36%	680	36%	1.872	34%	23.431	36%
overig	56	18%	102	15%	160	14%	262	14%	688	12%	4.204	7%
mbo 1 en 2 overig												
arbeidsmarkt (totaal)	253	23%	613	27%	851	31%	1.464	29%	5.358	34%	45.123	45%
vervolgonderwijs	592	55%	1.178	51%	1.363	49%	2.541	50%	7.487	47%	40.754	41%
overig	239	22%	513	22%	572	21%	1.085	21%	2.976	19%	14.344	14%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI),

Tabel b6.4 Uitstroom uit mbo 3 en 4 (gesplitst naar richting zorg, techniek of overig) schooljaren 2010/2011, 2011/2012 en 2012/2013 naar arbeid (sector zorg/welzijn, techniek of overig).

	Focuswijken		Rotterdam Zuid		Overig Rotterdam		Rotterdam		Vier grote steden		Nederland	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
mbo 3 en 4 zorg												
arbeidsmarkt zorg	208	29%	532	32%	867	35%	1.399	34%	4.234	37%	49.056	43%
arbeidsmarkt overig	138	19%	340	21%	523	21%	863	21%	2.347	20%	24.867	22%
vervolgonderwijs	236	33%	517	32%	806	32%	1.323	32%	3.372	29%	31.808	28%
overig	139	19%	250	15%	314	13%	564	14%	1.514	13%	7.669	7%
mbo 3 en 4 techniek												
arbeidsmarkt techniek	115	39%	312	41%	581	40%	893	40%	2.051	36%	31.896	43%
arbeidsmarkt overig	71	24%	180	23%	313	22%	493	22%	1.357	24%	15.504	21%
vervolgonderwijs	82	28%	210	27%	439	30%	649	29%	1.795	31%	21.962	30%
overig	26	9%	68	9%	121	8%	189	8%	539	9%	4.023	5%
mbo 3 en 4 overig												
arbeidsmarkt (totaal)	280	35%	667	39%	1.106	41%	1.773	40%	6.163	41%	64.882	51%
vervolgonderwijs	395	50%	835	49%	1.286	47%	2.121	48%	7.136	47%	51.232	41%
overig	114	14%	213	12%	317	12%	530	12%	1.768	12%	10.045	8%

Bron: SSB, CBS, bewerking Risbo/gemeente Rotterdam (OBI),

Bijlage 7 Overzicht van de gebruikte SSB-bestanden

Persoongegevens

SSB Gbapersoontab: Demografische achtergronden van personen in de GBA

SSB Gbaberlijkestaatbus: Burgerlijke staat van personen in de GBA

Gbaadresobjectbus: Adreskenmerken van personen in de GBA.

Vslgwbtap: Rinobjectnummer met gemeente, wijk en buurtcode.

Onderwijsgegevens

SSB Inschrwptab: Inschrijvingen in het basisonderwijs

SSB Inschrwectab: Inschrijvingen in het speciaal onderwijs

SSB Citotab: Deelnemers aan de Cito Eindtoets Basisonderwijs

SSB Onderwijsdeelnemerstab: Deelnemers in het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs

SSB Onderwijsinschrtab: Inschrijvingen in het voortgezet, middelbaar en hoger onderwijs

SSB Examvotab: Examenuitslagen in het voortgezet onderwijs

SSB Diplomamotab: Diploma's in het middelbaar beroepsonderwijs

SSB Vsvtab: Voortijdig schoolverlater

SSB Brintab: Vestigingen van onderwijsinstellingen (2003 t/m 2012)

Arbeidmarktgegevens

SSB Baanprsjaarbedragtab: Banen van personen

SSB Baankenmerkenbus: Kenmerken van banen

SSB polisikobus1: Kwantitatieve gegevens van banen

SSB Poliskibus: Kwalitatieve gegevens van banen

SSB zelfstandigentab: Personen met winst uit onderneming

SSB Vrlwusuitkering1atab: Uitkeringen aan personen op grond van de Werkloosheidswet

SSB wwuitkeringint: Werkloosheidswet uitkeringen

SSB Vrlwuspersoonbus: Personen met een werkloosheidsuitkering

SSB Vrlbijstanduitkeringtab: Bijstandsuitkeringen

SSB aototjaarbedragtab: Arbeidsongeschiktheidsuitkering

SSB aototpersoonbus: Arbeidsongeschiktheidsuitkering

SSB Ovuitkpersoonbus: Overige uitkeringen

SSB Cwitab: Personen die staan ingeschreven bij het Centrum voor Werk en Inkomen

Definities en afkortingen

NPRZ	Nationaal Programma Rotterdam Zuid; langjarig programma voor de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde ("Rotterdam Zuid") dat zich richt op het wegwerken van achterstanden op het gebied van wonen, werk en scholing
Rotterdam Zuid	de gebieden (voorheen: 'deelgemeenten') Feijenoord, Charlois en IJsselmonde
Focuswijken	de CBS-buurtten Feijenoord, Afrikaanderwijk, Carnisse, Oud-Charlois, Hillesluis, Tarwewijk en Bloemhof
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CvB	Centrum voor Beleidsstatistiek; onderdeel van het CBS dat onder voorwaarden databestanden voor onderzoek beschikbaar stelt
SSB	Sociaal Statistisch Bestand; een collectie gegevensbestanden van het CBS
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
hbo	hoger beroepsonderwijs; vorm van hoger onderwijs
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
po	praktijkonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
vo	voortgezet onderwijs
vso	voortgezet speciaal onderwijs
vsv-ers	(nieuwe) voortijdig schoolverlaters; alle leerlingen van 12 t/m 22 jaar die in een schooljaar zonder startkwalificatie (diploma van havo, vwo of mbo met minimaal niveau 2) het onderwijs verlaten
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs; vorm van voortgezet onderwijs
wo	wetenschappelijk onderwijs; vorm van hoger onderwijs

DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs; Agentschap van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap die verschillende onderwijswetten en regelingen uitvoert
Cito(eindtoets)	(toets voor leerlingen van het basisonderwijs in groep 8 voor het best passende vervolgonderwijs die wordt georganiseerd door het) Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling
autochtoon	persoon van wie beide ouders in Nederland zijn geboren
allochtoon	persoon van wie ten minste één van de ouders in het buitenland geboren is
overig westers	allochtoon van wie ten minste één van de ouders geboren is in één van de landen in Europa (exclusief Turkije en de MOE-landen), Noord-Amerika, Oceanië, Indonesië of Japan
overig niet-westers	allochtoon van wie tenminste één ouder is geboren in een land in Azië (m.u.v. Japan en Indonesië), Afrika of Latijns Amerika; Antilliaanse, Surinaamse, Turkse en Marokkaanse personen behoren niet tot deze groep, maar worden apart onderscheiden

N.B.: Namen van onderwijsvormen die uit méér dan twee woorden bestaan ('voortgezet speciaal onderwijs'), zijn in dit rapport afgekort ('vso'); namen die uit één of twee woorden bestaan zijn voluit geschreven ('basisonderwijs'; 'speciaal onderwijs'. Uitzondering: in hoofdstuk 5 worden omwille van de leesbaarheid de woorden 'mbo', 'hbo' en 'wo' eveneens meestal afgekort.